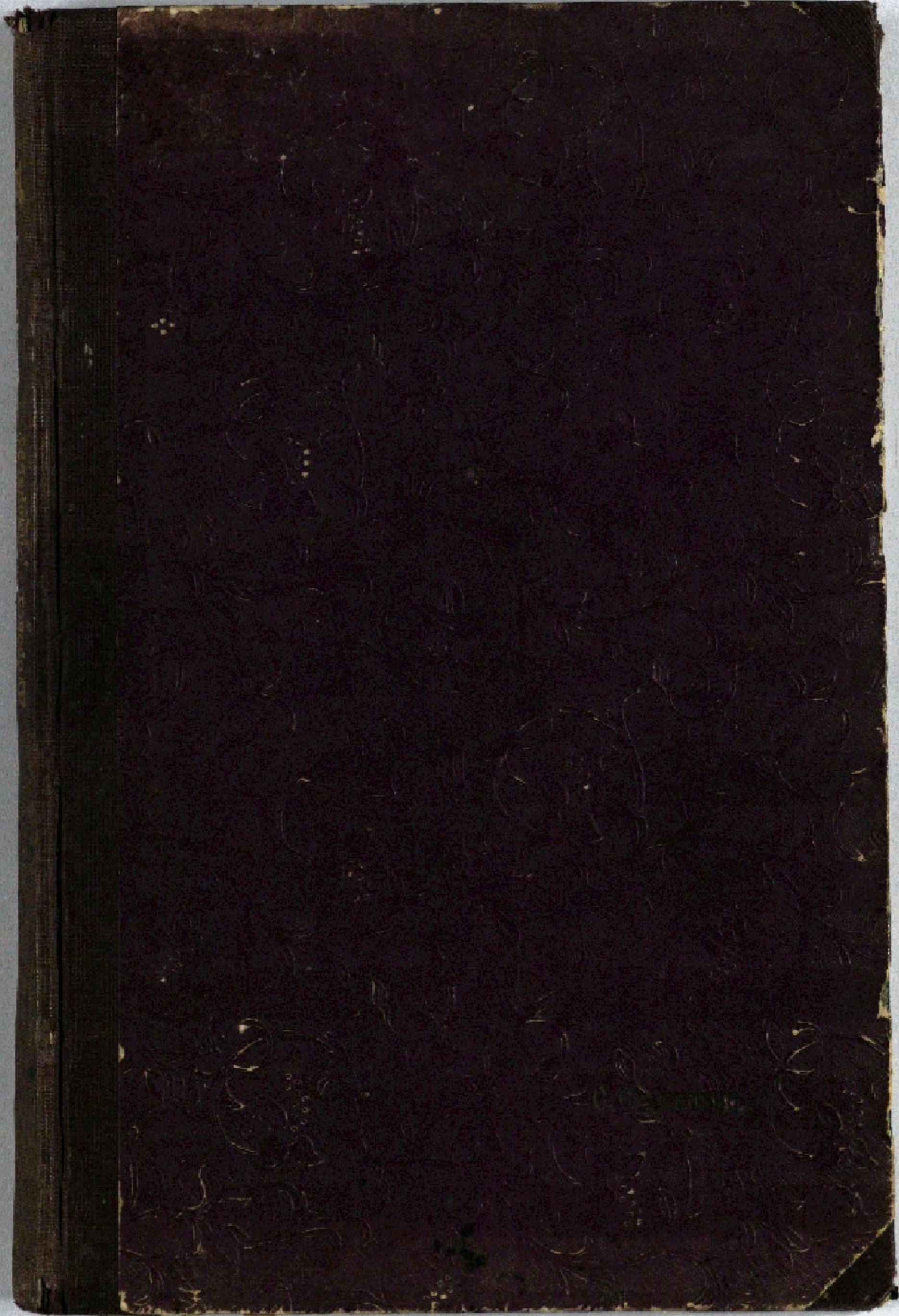

~~LVII 9 21~~
Proc II 322.1

~~P II 219~~

~~A. 368~~

~~f. L.~~
1.50

~~LVII 721~~

~~PII 219~~

БИБЛИОТЕКА
МАТ. СЕРПСКЕ

24575

Р II 219.

Раскр II 922.1

ДУБРОВСКІЙ

ИСТОРИЧНО-РОМАНТИЧНЫЙ ДОГА'БАЙ.

СЪ РУССКОГЪ ЯЗЫКА ПРЕВЕО

МИЛУТИНЪ СТОКИТЪ,

ЗАКОНЪ САБОРНЕ БЕОГРАДСКЕ ЦРКВЕ.

У БЕОГРАДУ

У ПРАВИТЕЛСТВЕНОЙ КНИГОПЕЧАТНИ.

1864.

ДАВРОВАСКИ

ВСТУПАЮЩЕГО ПОДПИСАТЕЛЯ

ВСТУПАЮЩЕГО ПОДПИСАТЕЛЯ

ВСТУПАЮЩЕГО ПОДПИСАТЕЛЯ

ВСТУПАЮЩЕГО ПОДПИСАТЕЛЯ

ВСТУПАЮЩЕГО ПОДПИСАТЕЛЯ

1864

НЪГОВОЙ ПРЕЧЕСТНОСТИ

АРХИМАНДРИТУ МОНАСТИРА ПЕТКОВИЦЕ

ГОСПОДИНУ

САМУИЛУ

ПОСВЕЬУЕ

издатель.

ИСТОРИЯ ПЕРВЫХ

АРХИМАНДРИТЪ МОСКОВСКА ПЕТРОВНИЦЫ

ТОМОСЪ

СЪМЪ

ПОСЛЪ

МОСКОВСКИ

Пречестный Господине!

Слушао самъ одъ выше лица, а и самъ самъ се, ступивши съ вама у познанство, уверіо, да сте Вы, Пречестный Господине, према позиву своме, домове Бога живогъ, о чему ясно Монастирь Петковица, у окр. Шабачкомъ, сведочи, подизали не само трудомъ своимъ, но и онай новацъ кои сте одъ уста свои заштедили, непожалисте на общте цѣли при указанимъ приликама жертвовати. Жертва ова не бы само у томе усредоточена, но се она простираше и простире се и на поѣдине личности, общту ползу своіой предпоставляюћи, и тиме родъ свой, помоћу васъ, у разнимъ видовима усрећаваюћи.

По овоме и я се усуди дѣлце ово мое Вама Пречестный и Високопочитаемый Господине посветити; а тиме, према положаю и могућности своіой, оно почитанѣ, коє я према вама као србинѣ осећаю, указати.

Ваше Пречестности

10 Юнія 1864. год.
у Београду.

покоранѣ
Милутинѣ Стокићѣ,
ѣаковѣ.

Држимъ, да бы посве излишно было у предговору говорити о ономъ што се у дѣлу самомъ садржи; па зато и нисамъ овде то ставіо; єрь знамъ, да ће читатель, читаюћи ово дѣлце узнати описаный у нѣму догађай. Само ћу као мимогредъ навести то, уколико се са духомъ данашнѣгъ времена слаже, као што є у дѣлу овомъ описано: да люди, високогъ достоинства, славомъ и богатствомъ оповени, често на истину и правду забораवляю и навалице чине оно, што є и Богу и людима мрзко, а тиме друге люде очевидно у пропасть бацаю.

Єсамъ ли и уколико духъ писца схватіо, оставлямъ людма одъ већегъ знаня, да о томъ судъ изреку, при комъ молимъ, да се у обзиръ узме и то, што я са овимъ дѣломъ садъ првый путь предъ светъ излазимъ; а свагда люди овогъ положая ако у нечемъ и не одговоре подпуно цѣли, бываю извинѣни, што и я могу очекивати.

Но было бы са стране мое неулюдно
прећутати име оногъ лица, кое ми е у не-
чемъ помоћъ свою указало за остваренѣ
овога могъ предузећа. Г. Мойсей еромонахъ
I писаръ Конзисторіе Епархіе Београдске,
кои е богословске науке у Русіи слушао,
тимъ пре заслужуе одъ мене почитанѣ, што
е осимъ мене и другимъ лицама, према по-
ложаю свомъ, услужность свою указивао,
збогъ чега самъ му я на свагда обвезанъ.

8. Юнія 1864. год.

у Београду

Милутинъ Стокићъ,
ђаконъ.

ДУБРОВСКІЙ.

(1832.)

ГЛАВА ПРВА.

Пре неколико година живляше на єдномъ одъ свои добара старый рускій спаія Кириль Петровиѣ Троєпиловъ. Нѣгово богатство, знатно племе и свеза са знатнимъ породицама даваху му веѣу важность у ономъ кругу, гди се нахоѣаше нѣгово иманѣ. Разнѣженъ будуѣи тиме, што є све по нѣговой воли бывало, онъ се быяше навикао подпуно угаѣати свакомъ раздраженію страстногъ свога характера, па и найманѣимъ желяма свога доста ограниченогъ ума. — Сусѣди нѣгови ради су были удовлетворавати и найманѣимъ желяма нѣговимъ. Чиновницы у истомъ кругу стрепили су при спомену само имена нѣговогогъ. Кириль Петровиѣ сматраше све знаке улагиваня, кои су му као знацы уваженя и почитаня поднашани были, за истините. Нѣговъ домъ быяше свагда пунъ гостию, кои су спремни были забавляти га у нѣговомъ леньствованію, делеѣи съ нѣимъ шумна, а понекадъ и буйна нѣгова увеселеня. Нико се ніє смео усудити не доѣи на нѣговъ позивъ, или у известне дане не явити му се съ дужнимъ почитанѣмъ у село Покровско. Кириль Петровиѣ быяше великій гостопримацъ, и не мотреѣи на то, што є онъ одъ природе якогъ састава быо, двапутъ є у єдной седмици страдао одъ преестія (претовареня стомака) и свакогъ вечера быо є на веселю. Свакидашиѣ занимаѣи спаіє Покровскогъ састо-

яло се у обилазеноу око иманя, кое онъ притяжаваше, проводећи време у непрекиднимъ веселяма и шальавимъ играма, коій жертва бывао є обычно каквигодъ новыи познаникъ; премда и стари пріятельи нѣгови нису іи свагда избегавали, осимъ єдногъ Андріє Гавриловића Дубровскогъ. Овай Дубровскій, у оставки поручикъ гарде, быаше Покровскомъ найближій сусѣдъ и владаше спайлукомъ, у коме є живило седамдесетъ душа. Троєпиловъ, гордельивъ будући, дружаше се само съ людма високогъ званія, но ипакъ уважаваше Дубровскогъ, не мотрећи на бедно нѣгово ставъ. Некадъ су они были садругови у служби и Троєпиловъ знао є изъ искусства, да є Дубровскій нестрпельивогъ и рѣшителногъ характера. Обстоятельства разна раздвое іи на дуго време. Троєпиловъ ступаше изъ манѣгъ званія у веће; а Дубровскій, находећи се у доста рѣавомъ станю, принуѣенъ буде дати оставку на званіє и одсели се у свое село. Кирилъ Петровићъ известивши се о томъ, понуди му свою помоћъ, но Дубровскій не прими и остане истина у сиротињи, али и у слободи. После неколико година и Троєпиловъ, у оставки Генерал-Аншефъ, пређе на свой спайлукъ. Они се састану и обрадую се єданъ другомъ. Одъ тога времена бывали су свакогъ дана заєдно и Кирилъ Петровићъ одъ самогъ роѣня свогъ неудоистовиши никогъ своимъ посѣтама, сасвимъ просто одлазаше у домъ старогъ свогъ садруга. Равни будући годинама, роѣени у єдномъ сословію, имаюћи єдно исто воспитаніє, саглашавали су се они одчасти и у характеру и склоностима; а у нечемъ и судба нѣова была є єднака; обоица оженили су се као залюблѣницы; наскоро обоица остану удови и у обоице остане по єдно дете. Синъ Дубровскогъ воспытавао се у Петрограду, а кћи Кирила Петровића растла є у дому отчиномъ и Троєпиловъ често говораше

Дубровскомъ: „Слушай, брате Андрія Гавриловићу, кадъ твою Владимиру буде време за женитбу, онда љу-я дати за њѣга мою Машу (Марію) зато, што є онъ као соко.“ Андрія Гавриловићъ машући главомъ обично є одговарао: „Не, Кириле Петровићу, мой Владимиръ не може бити младоженя твоє кѣри. Сиромашномъ племићу, као што є онъ, болъ є оженити се са себи равномъ племићкомъ, да бы тако могао бити старешина дома, него да постане управителѣмъ разнѣженной жени.“

Сви су завидили любви, коя царствоваше међу горделивимъ Троепиловомъ и њѣговимъ сиромашнимъ сусѣдомъ и чудише се смѣлости овога, кадъ онъ за столомъ Кирила Петровића простодушно открива своє мишленѣ, небринући се о томе, оѣ ли оно бити противно мишленю домаћина. Неколико њѣх покушали су подражавати Дубровскомъ и изићи изъ границе дужностне покорности; но Кириль Петровићъ тако їй застраши, да є на свагда у њѣма искоренію желю къ таквимъ покушеняма; само є єданъ Дубровскій остао изванъ тога закона. Но изненадный єданъ случай све то раскине и уништи.

Єданпутъ, у почетку єсени, Кириль Петровићъ спремаше се, да изиђе у ловъ. У очи оногъ дана, кадъ ѣе поѣи, изда заповестъ чуварима паса и ловцима своимъ, да у 5. часова уютру буду спремни. Шаторъ и куйнско посуѣе пошлю раніє на место, гди ѣе Кириль Петровићъ доѣи на обѣдъ. Домаћинъ и гости отиду у станиште паса, гди су выше одъ петъ стотина брзы ловачки паса обитавали у свакой удобности и задовольству, славећи добротворство Кирила Петровића. Ту се налазила и болница ради болестны паса, подъ надзоромъ штабс-лекара Тимошке, и єдно одѣленѣ, гди су се кучке штелиле и раниле своєю штенадъ. Кириль Петровићъ гордіо се овимъ прекраснимъ заведеніємъ и никадъ ніє про-

пустіо прилику хвалити се нѣмѣ предъ своимъ гостима, одъ кои свакій га є проматрао готово выше одъ двадесетъ пута. Кириль Петровиѣ одао є по зградѣ, у коіой су пси обитавали, окруженъ своимъ гостима и праћенъ Тимошкомъ и главнымъ настойницама паса, застаюћи предъ некимъ штенарама, то запыткуюћи о здравлю боли паса, то даюћи примѣчанія выше или манѣ строга и справедлива, то пакъ дозиваюћи къ себи познате псе и милуюћи іѣ. Гости држали су за дужность дивити се овомъ псеѣмъ станишту Кирила Петровиѣ; само єданъ Дубровскій ѣутао є и мргодіо се; онъ є было веѣій любитель тога, но нѣгово станѣ нѣє му дозволявало выше, само є држао два ловачка пса и єдну брзу керушу, и онъ се нѣє могао уздржати одъ зависти, гледаюћи ово великолѣпно заведеніє. „Што си се ты намргодіо, брате,“ запѣта га Кириль Петровиѣ, „вальда се ово станиште мои паса теби недопада“? — „Не“, одговори Дубровскій опоро: „Станиште є дивно; но дали и люди ваши живе тако као ваши пси?“ Єданъ одъ чувара паса наѣє се на то уврѣѣенъ. „Мы на наше уживлѣнѣ“, одговори онъ, „благодарєѣи Богу и нашемъ Господару, не жалимо се; а цела є истина, да другомъ каквомъ Господину не бы ружно било променити обиталиште свое са овомъ овде удобномъ пеѣиномъ: нѣму бы было и проби-тачнѣє и угоднѣє.“ Кириль Петровиѣ гроотомъ се насмєє при дрзновеномъ одговору свога роба, а за нѣмъ се и гости насмєю, ако су и чувствовали, да се оваѣ одговоръ псеѣегъ чувара могао и на нѣи односити. Дубровскій поблєди и ни рєчице выше не рекне. У исто време поднесу Кирилу Петровиѣу у лубури скоро оштєнившу се штенадъ; онъ іѣ помилує, изабєре двое, а остале заповєди подавити. Меѣу тимъ є Андріа Гавриловиѣ отишао безъ да га є ко смотріо.

Вративши се съ гостима изъ (тога) псећегъ ста-
ништа, Кирилъ Петровићъ седне вечерати, и садъ
текъ спази, да Дубровскога нема. Люди на питањъ
нѣгово одговоре, да е Дубровскій отишао кући.
Троепиловъ тогъ часа заповеди поитати за нѣмъ
и вратити га непременно. Одъ роѣня свогъ онъ ни-
гда нѣ излазио у ловъ безъ Дубровскогъ, вештогъ
и редкогъ оцѣнителя псећегъ достоинства и без-
погрешногъ разрѣшителя свію спорова о ловачкимъ
псима. Слуга, кои е было отишао за нѣмъ, врати се,
докъ су ови јошть за трапезомъ седили, и яви своме
Господину, да се Андрей Гавриловићъ нѣ хтео вра-
тити. Кирилъ Петровићъ, по обичаю свомъ, разгре-
янъ пійћемъ, разлюти се и повторително пошлѣ ис-
тогъ слугу да яви Андріи Гавриловићу, да ако се
онъ одма не врати у Покровско ноћити, да ће се
онъ съ нѣмъ навеки завадити. Слуга наново отиде.
Кирилъ Петровићъ устане иза трапезе, одпусти го-
сте и оде спавати.

Другогъ дана, прво питањъ нѣгово было е: „Е ли
овде Андрія Гавриловићъ?“ Нѣму предаду писмо са-
віено на три угла. Кирилъ Петровићъ заповеди своме
писару, да чита писмо гласно и саслуша изъ нѣга
слѣдуюће:

„Господару мой премилостивый!“

„Я се дотле нећу вратити у Покровско, докъ
вы мени не пошлѣте Парамошку, вашего чувара
паса, као кривца; а мени стои одъ волѣ казнити га,
или помиловати; ерь я не могу да трпимъ лакрдіе
одъ ваши робова, па и одъ васъ нећу да трпимъ,
зато, што я нисамъ лакрдіашъ, већъ старый дво-
рянинъ. Затимъ остаемъ покоранъ на услугама

„Андрія Дубровскій.“

Према садашњимъ понятіяма о пристойности та-
кво писмо было бы весма неприлично; но оно нѣ

разлютило Кирила Петровића толико страннымъ слогомъ, колико своимъ садржаємъ. „Шта!“ повиче Троепиловъ, скочивши босъ съ постель: „я да шалѣмъ къ нѣму мое люде као кривце! И онъ по воли своей или да ѿй помилуе или да ѿй казни! Да шта е онъ науміо чинити? А зна ли онъ съ кимъ се дружи? Али ево мене! Зажали ће онъ на мене! Познае онъ, како е ударати на Троепилова.“

Затимъ се Кириль Петровиѣ обуче и изиђе у ловъ са обычномъ своимъ роскошносћу. Но ловъ нѣ имъ испао за рукомъ. Целогъ дана видели су само едногъ зеца и нѣга су мало потерали, но имъ и онъ умакне. Обѣдъ, у полю подъ шаторомъ такође нѣ испао за рукомъ, или баръ нѣ было по вкусу Кирила Петровића, кои избіе куvara и испусе госте, и враћаюћи се кући, са целомъ своимъ пратњомъ навалице пође преко поля Дубравскога.

ГЛАВА ДРУГА.

Прошло е неколико дана, а сваѣа између ова два сусѣда нѣ се іоштъ утишала. Андрей Гавриловиѣ нѣ се выше враѣао у Покровско, а Кирилу Петровићу безъ нѣга было е досадно и лютня нѣгова изливала се у самимъ увредительнымъ изразима; но ови изрази долазили су до Дубровскогъ много увећани, азато треба благодарити усрдію тамошњи дворяна. Ново неко обстоятельство учинило е, те е и последня надежда на помирень изгублѣна.

Дубровскій обилазіо е однимъ мало свое добарце; приближуюћи се къ брезовой шуми, чуе онъ ударе сивире и у истый часъ тресакъ превалившегъ се дрвета; онъ поита тамо и наиђе на Покровскога люде, кои секу крадомъ нѣгову шуму. Ови, угледавши Дубровскогъ, нагну бежати; но Дубровскій са своимъ (слугомъ) кочіашемъ стигне ѿй и увати едногъ одъ нѣхъ,

кога свеже и одведе са собомъ кући; осимъ нѣга допала су нѣма у руке и два непријатељска коња, и ове су они као плѣнъ сматрали. Дубровскій е было преко мере лютъ. Пре тога никадъ люди Троєпилова, као познати разбойници, нису се усудили доћи у добро Дубровскога, знајући тесну свезу нѣгову са нѣовимъ Господиномъ; садъ текъ Дубровскій увиди, да се они ползую сваѣомъ, која е произишла између нѣга и нѣговогъ сусѣда, и реши се, противъ сваке намере о правој войни, проучити свое заробљѣнике батинама, којима су се они сами снабдѣли у нѣговой шуми; а конѣ заповеди одвести на радъ, ставивши њих у число свои скотова.

Гласъ о овомъ случаю, тогъ истога дана дође до ушю Кирила Петровића. Онъ дође изванъ себе и на првый ма' хтеде са свимъ своимъ людма ударити на Кистечевку (такое се звало село Дубровскогъ), разорити е са свимъ, па и самогъ спаю обсесть у нѣговомъ иманю; тако што учинити нѣму нѣе была редкость; но мисли се нѣгове скоро на друго преокрену. Одајући великимъ корацима по саали, погледа изненада на прозоръ и угледа, гди се кодъ вратница зауставише кола са три упрягнута коња; човекъ съ кожномъ капомъ и у жућкасте бое япунцету изиђе изъ кола и пође у стражнѣ предградіе двора къ двороуправителю. Троєпиловъ позна за сѣдателя Шабашкина и заповеди позвати га. Крозъ еданъ часъ Шабашкинъ веѣ е стояо предъ Кириломъ Петровићемъ кланяюћи му се и са смиреносћу очекујући, шта ће му се казати.

„Добро утро како ти оно беше име?“ рече Троєпиловъ „Шта оѣешь?“

Я самъ пощао у градъ, ваше Высокопревосходительство, одговори Шабашкинъ, кодъ Ивана Демянова, да дознамъ има ли какви-годъ заповестій.

„Башъ си добро дошао како ти оно беше име? Ти си мени потребанъ; напій се ракіе па слушай.“

Такво учтиво приманъ доведе засѣдателя у неко пріятно изумленъ; онъ заблагодари на ракіи и слушао є са найвећимъ вниманъмъ Кирила Петровића.

„Я имамъ єдногъ сусѣда“ рекне Троєпиловъ, кои є сиромашанъ спаія но великій грубіянъ; па самъ радъ да присвоимъ нѣгово иманъ..., како ты о томе мыслишь?“

— Ваше Высокопревосходительство, имате ли каква-годъ сведочанства?...

„Шта ты брбляшь брате? каква ту сведочанства? стваръ є у томе, да се одъ нѣга отме иманъ, па ма са сведочанствама, или безъ нѣи.“

— Ваше Высокопревосходительство, то є тешко.

„Размисли, брате, па постарай се добро.“

— Бы ли на пр. Ваше Высокопревосходительство могло, ма коимъ начинемъ дочепати од сусѣда тапію, по којой онъ има право да управля своимъ иманъмъ, па онда за цело....

„Знамъ, но ево несреће: све су нѣгове записке сагореле у време пожара.“

— Шта, Ваше Высокопревосходительство, нѣгове записке изгореле? Па шта тражите болъ? У таквомъ случаю изволте поступити по закону и безъ сваке сумнѣ вы ћете савршено добити.

„Дакле ты тако мыслишь? Но, послушай, я се осланямъ на твое усрдіе, а о благодарности моіой уверићешъ се“

Шабашкинъ, поклонивши се до землѣ, изиђе напољ, и одъ тога дана почео є старати се о томе, и благодарећи нѣговой хитрости, после две неделѣ Дубровскій добіе изъ града позивъ приявити се суду и показати документе, по коима онъ има власть управляти надъ сеоцемъ Кистеневкомъ.

Андрей Гавриловичъ, дође чисто у изумленѣ и тогъ истогъ дана напише одговоръ суду доста грубимъ изразомъ, у коме се изяснио, да е сеоце Кистеневка припала нѣму по смрти нѣговогъ родителя и онъ влада нѣмѣ по праву наслѣдства, да Троєпилову до тога ништа нѣе стало, и да свако присвояванѣ у свою собственость, — естъ само неправедно отиманѣ и крађа.

То писмо произвело е сасвимъ пріятно впечатлѣнѣ на душу засѣдателя Шабашкина; онъ е познао 1., да се Дубровскій врло мало разуме у таквимъ дѣлима. 2., да тако жестокогъ и неосмотрителногъ човека нѣе мучно поставити у незгодно положенѣ.

Андрей Гавриловичъ разсмотривши ладнокрвно учинѣно му пытанѣ, увидіо е необходимость пространіе одговорити; онъ напише доста основано писмо, но оно показало се доцнѣе недостаточнымъ.

Дѣло се продужавало. Увѣренѣ о своіой правичности, Андрей Гавриловичъ мало се о томъ старао, нѣе ни желіо а нѣе му ни могуће было кога подплаћивати новцемъ; а првый међутимъ ругао се онима, кои су тако рећи продали свою совѣсть, примаюћи мита, и мисао, постати жертвомъ крађе, нѣе му на умъ падала. Троєпиловъ са своє стране врло се мало старао о добитку започете парнице. Шабашкинъ се за нѣга старао, радећи на нѣгово име, страшећи и подплаћуюћи судіе, приво доказуюћи уредбе. Одприлике 18... год. 9. дана месеца Фебруара, Дубровскій добіе преко варошке полиціе позивъ явити се окружномъ суду ради саслушаня решения по парницы око иманя међу нѣмъ т. е. Поручикомъ Дубровскимъ и Генерал-Аншефомъ Троєпиловомъ, и ради изьявленя свогъ задовольства или незадовольства. Тогъ истогъ дана Дубровскій одпутуе у градъ; у путу стигне га Троєпиловъ; они

гордо погледаю еданъ на другога и Дубровскій примѣти злобный осмѣхъ на лицу свога противника.

Приспѣвши у градъ, Андрей Гавриловиѣ стани се кодъ познатогъ трговца, преноћи кодъ нѣга и другогъ дана изютра яви се окружномъ суду. Нико на нѣга и не погледа. За нѣмъ дође и Кирилъ Петровиѣ; членови суда предусретну га са найвећимъ страхопочитаніемъ, и одма му поднесу столицу изъ уваженя къ нѣговомъ чину, годинама и личности, а найвише ради тога, што е было дебео; онъ седне; Андрей Гавриловиѣ стояо е, наслонивши се на зидъ. Настане велика тишина, и секретаръ одпочне вишимъ гласомъ читати решенѣ суда. О саждаю рѣшеня нѣе нужно говорити. Секретаръ ућути; засѣдатель садъ обрати се съ малимъ поклономъ къ Троепилову, и поднесе му решенѣ суда да се подпише. Пунъ задовольства Троепиловъ узме изъ нѣгове руке перо и на истомъ решеню подпише свое подпуно задовольство.

Садъ е редъ было на Дубровскогъ. Секретаръ поднесе му решенѣ; но Дубровскій стояо е не мичући се, сагнувши главу. Секретаръ га повторително понуди „да подпише свое задовольство, или незадовольство, ако напротивъ по свомъ нахоженю држи да е правъ и намерава за одређено закономъ време апеллирати куда треба.“

Дубровскій е ћутао... на еданпутъ подигне главу, очи му се засветле, онъ лупи ногомъ, одгурне секретара съ таквомъ силомъ, да е овай одма пао, дохвати мастилницу и баци е на засѣдателя. Сви се ужасну. Стража на ову лупняву дотрчи и силомъ савлада га. Затимъ га одведу и посаде у саонице. Троепиловъ иѣаше за нѣмъ, праћенъ целимъ судомъ; изненадно лудило Дубровскогъ яко е подѣйствовало на нѣга; судіе надаюћи се на нѣгову благодарность, нису се удостоили добити одъ нѣга ни

едне обнадеждавающе рече; онъ тай-часъ одпутье у Покровско, потайно мучила га е савѣсть и нѣ подпуно удовлетворено нѣговой ненависти. Дубровскій, — меѣутимъ, — лежао е у постелѣи; окружный лекаръ, (кои нѣ быо башъ незналица) успѣ пустити му крвь, метути му пѣвице и шпанске мухе; предъ вече буде му мало болѣ и другій данъ одвезу га у Бистеневку, коя готово више нѣ была нѣгова.

ГЛАВА ТРЕТА.

Прошло е неко време, а здравлѣ болнога Дубровскогъ было е іоштъ рѣаво. Истина, наступѣ лудила више се нѣ появлявао, али су силе нѣгове примѣтно слабиле. Онъ е заборавляо преѣашня своя занимая, редко е излазио изъ свое собе и одавао се мислима по читава 24 саата. Егоровна, добра старица, коя е некадъ чувала малогъ нѣговогъ сына, садъ-текъ постала е нѣговомъ чуваркомъ. Она е пазила на нѣга као на мало дете, опоминяла га, кадъ му треба ести, спавати; ранила га и намештала га спавати. Андрей Гавриловићъ повиновао іой се и осимъ нѣ, нѣ ни съ кимъ имао сношенія. Онъ нѣ быо у станю мыслити о своимъ пословима, о домаћимъ распореѣеняма, и Егоровна осетила е нужду о свему томе известити младога Дубровскогъ, кои е заонда быо у военной служби у одной гарди пешачкой и наодио се у то време у Петрограду. И тако одцепивши еданъ листъ артїе изъ кнѣиге расходне, диктирала е кувару Харитону, единомъ, кои е знао читати и писати, писмо, кое тога дана и пошлѣ у варошъ на пошту.

Но време ѣе упознати читателя са настоећимъ витезомъ наше повѣсти.

Владимиръ Дубровскій воспитавао се у кадетскомъ корпусу и одпущенъ е быо као подпоручикъ

коняничке гарде. Отаць нѣговъ ніе штедіо ништа ради приличногъ нѣговогогъ издржаваня, и младый човекъ добіаю є одъ куће выше, него што є могао очекивати. Будући ватренъ и честолюбивъ, онъ є излагао себе раскошностима, играо се картій, задживао се и не стараюћи се о будућности, понекадъ као узгредъ мислио є, да ће онъ пре или после оженити се са богатомъ невестомъ.

Єдногъ вечера, кадъ су неколико офицера кодъ нѣга, изваливши се по диванима, седили и пушили на нѣгове килибарске камише, Григоріє, нѣговъ собный служитель, поднесе му писмо, кога надпись и печать одчаса пораже младогъ човєка. Онъ брзо распечати писмо и прочита у нѣму слѣдуюће:

„Господару нашъ Владимире Андреевичу! я стара твоя чуварка, усуѣуємъ се явити теби о здравлю отца твогъ. Онъ є врло слабъ, понекадъ разговара се и седи по целый данъ, као дете, — а о животу и смрти Богъ зна — доѣи ты къ нама соколе мой веселый, мы ѣмо ти и конѣ послати на Песочно (штація). Чує се, да земальскій судъ долази предати насъ Троєпилову — потоме, што мы тобожъ нѣму принадлежимо, а мы смо одъ старине ваши и одъ роѣня нашегъ за нѣга незнамо. Ты бы могао, живећи у Петрограду, доставити то цару нашемъ и онъ бы насъ заштитіо одъ неправде. — Остаємъ вѣрна твоя раба, чуварка, Арина Егоровна Бузырева.“

Владимиръ Дубровскій са узбуѣеніємъ неколико пута прочита ове нѣму доста непонятне врсте. Онъ є остао безъ матере малолѣтанъ и готово незнаюћи отца свога, было є одведенъ у Петроградъ у осмой години свогъ возраста. Преко свега тога онъ є романтически быо къ нѣму привезанъ и тимъ выше любіо є фамиліярный животъ, што є се манъ наслађавао тихимъ нѣговимъ радостима.

Мысао, лишити се отца свогъ, яко е трзала нѣгово срце, а положенѣ бѣдногъ болника, какво е онъ себи представляо по писму свое чужарке, ужасавало га е. Онъ е уображавао отца, оставшегъ у усамѣномъ селу на рукама просте старице и кухевны слугу коме угрожава ма каква несреѣа и кои безъ икакве помоѣи приближава се къ смрти у мукама тѣлеснимъ и душевнимъ. Владимиръ Андреевиѣ укоравао е себе небреженіемъ. Дуго не добіяюѣи одъ отца никаквогъ гласа, онъ нѣе ни помишляо о нѣму известити се, држеѣи, да се онъ занима путованѣмъ, или домаѣимъ пословима.

Онъ се реши къ нѣму иѣи, и шта више, дати оставку на службу, ако рѣаво станѣ отца потребуе нѣговогъ присутства. Другови, примѣтивши нѣгово неспокойство, отиду. Владимиръ оставши самъ, напише просбу за отпустъ, запали лулу и погрузи се у дубоке мисли.

Владимиръ Андреевиѣ приближаваше се къ оной штаціи, съ кое е морао свратити на Кистеневку. Срдне нѣгово быаше испунѣно печалнымъ предчувствованѣима; онъ се боляше да неѣе застати отца жива; представляше себи жалостный начинъ живота, кои га очекуе у селу; самоѣа, пуки жителѣи, несреѣа и бриге по разнимъ дѣлима, о коима онъ никаквогъ понятія нѣе имао. Дошавши на штацію, оде къ надзирателю и замоли за одморне конѣ. Надзиратель известивши се, куда му е нужно иѣи, яви, да су конѣи, кои су послани были изъ Кистенева, чекали га четири дана. Одма затимъ яви се Владимиру Андреевиѣу старый вочіашъ Антонъ, кои га е негда водіо по конюшници и пазіо на нѣговогъ малогъ конѣица. Антонъ угледавши га, заплаче се, поклони му се до землѣ, каже му, да е старый господинъ живъ, и поѣе да упрегне конѣ. Владимиръ Андреевиѣ нехтедне доручковати, веѣъ поита да

иде. Антонъ повезе га путемъ преко поля и межу
нѣма поведе се разговоръ.

„Кажи ми, молимъ те, Антонъ, какво е то дѣло
мога отца са Троепиловомъ?“

— А Богъ бы іѣ знао. господине Владимире
Андреевићу; господаръ, чуемъ, нѣ добро живіо съ
Кириломъ Петровићемъ, и зато га онъ преда суду
— премда е онъ выше пута самъ себи судіа. Нашъ
робскій посао истина нѣ разбирати о господскимъ
воляма; но веруйте Богу, суѣтно е отаць вашъ по-
шао на Кирила Петровића: еръ шутъ съ рогатимъ
не може се борити.

„Тако дакле, тай Кириль Петровићъ ради кодъ
васъ шта оће?“

— И заиста, господине: онъ засѣдателя ни за
грошъ не рачуна, окружній начальникъ стои му на
свакой услуги; господа долазе нѣму на поклонъ;
и штоо кажу: треба имати корито, а свиня има
доста.

„А е ли истина, да онъ отима наше иманѣ?“

— Ахъ, господине, тако смо и мы чули. Ово
дана Покровскій црквенякъ рече на крштенію кодъ
нашегъ селскогъ старешине: доста вамъ бы разме-
тати се; скоро ће васъ Кириль Петровићъ добити
у свое руке; а Микита ковачъ одговори му: доста
Савелићу, не печали кума, не ерди госте. Кириль
Петровићъ самъ за себе, Андрей Гавриловићъ самъ
за себе — а сви смо мы божій и цареви; али ко ће
свету уста затворити.

„Дакле, вы не желите преѣи подъ власть Кирила
Петровића?“

— Подъ власть Кирила Петровића! Боже насъ
избави! Кодъ нѣга и нѣгови люди рѣаво живе, а
кадъ туће добіе, онъ ће съ нѣи не само кожу, но
и месо одерати. Не, нека да Богъ дуго здравлѣ
Андрею Гавриловићу; ако ли Богъ нѣга узме къ

себи, то мы непримамо надъ нама никогъ другогъ кромѣ тебе, старателю нашъ. Недай ты насъ, а мы смо готови за тебе сви изгинути.

При овимъ речма Антонъ размане бичемъ, задрма уздицама и конѣи поѣу крупнимъ касомъ.

Тронуть преданосѣу старогъ кочіяша, Дубровскій уѣути и преда се своимъ мыслима. Проѣе выше одъ едногъ часа; на еданпутъ Глиша пробуди га вичуѣи: ево Покровско! Добровскій подигне главу. Онъ иѣаше поредъ широкогъ езера, изъ кога е изтицала мала рѣчица, коя е искривудана была меѣу брежувльцима. На едномъ одъ нѣи надъ густимъ зелениломъ шумѣ, узвишавао се зеленый кровъ и красный изгледъ страшно великогъ каменомъ озиданогъ дома, пето-кубетна црква и стара звонара; у наоколо раштркане су были селске куѣе са своимъ градинама и кладенцима. Дубровскій позна ова места; онъ се опомене, да е се на томъ истомъ брежувльку као дете играо негда са маломъ Машомъ Троєпиловльвомъ, коя е была две године млаѣа одъ нѣга, и іоштъ онда примѣчавало се, да ѣе бити красна дѣвица. Онъ зажели, да се о нѣой извести одъ Антона; но некій стидъ удржи га одъ тога.

Дошавши до спайскогъ дома, угледа онъ беле альбине, коѣ се едва виѣаху измеѣу дрва у градини. У исто време Антонъ ошине конѣ и пусти се са усиливаюѣомъ брзиномъ преко моста и покрай градине. Изишавши изъ села, узилазаху узъ брдо, и Владимиръ угледа брезову шуму, а съ леве стране на едномъ отвореномъ месту зеленкастый домъ съ црвенимъ кровомъ; срце му поче яче куцати, — предъ нѣимъ е была Кистеневка и домъ нѣговогъ отца.

После десетъ минута уѣу они у спайскій дворъ. Онъ гледаше около себе са неописанимъ возбуженѣмъ; за двадесетъ година нѣе онъ видіо свою до-

мовину. Брезова дрва, која су при њему текъ засађена била поредъ ограде, садъ су израстла и постала висока граната дрва. Дворъ, који є негда украшенъ быо са три правилне лее засађене цвећемъ, међу којима є била широка стаза брижљиво свакадъ чишћена, обрастао є быо лугомъ, на коме су пасли сапети конѣи. Пси залаю, но познавши Антона, умукну и стану махати косматимъ реповима. Служители укажу се изъ ваята свои и окруже младогъ господина са највећомъ радошћу. Ёдва прође онъ крозъ ову гомилу и пође узъ старе степенє; у предсобію сретне га Егоровна и съ плачемъ загрли свога воспитаника. — „Како си, како бако“ повтораво є онъ, притискаюћи къ срцу добру ову старицу: „Шта ради отацъ, гди є онъ? Како є? У истый часъ изађе изъ собе, силомъ држећій се на ногама, старацъ високога раста, бледъ и слабъ у спаваћой альбини и ноћной капи. „Гди є Владимиръ?“ упыта онъ слабымъ гласомъ, и Владимиръ ватрено загрли свога отца. Радость ова произвела є у болномъ якій потресь; онъ изнемогне, ноге подъ њимъ почну клецати, и онъ бы пао, да га ніє сынъ придржао. „Зашто си ты устао изъ постелѣ“ рекне му Егоровна „неможе ни да стои на ногама а изишао є чакъ овамо.“ Старца однесу у собу. Онъ се усиливао съ њимъ говорити, но разне су се мисли мутиле по његовой глави, и речи њгове нису имале никакве свеze. Онъ ућути и почне успављивати се. Владимиръ є пораженъ быо њговимъ станѣмъ. Онъ се смести у отчину собу и замоли, да га оставе на само съ њимъ. Домаћи повиновали су се, обратє се сви къ Глиши и одведу га у служительску собу, гди га угосте по селскомъ обичаю са највећимъ добродушіємъ, досађиваюћи му разнымъ питањима и поздравима.

ГЛАВА ЧЕТВРТА.

На асталу гди в се ручавало, садъ лежи мртвачкій сандукъ.

На неколико дана после свога долазка, хтео є млади Дубровскій одпочети радити на познатомъ веѣ дѣлу парнице, но отаць му нїє было у станю дати нуждногъ обясненя, а нїє было никогъ другогъ, кон є о той ствари знао. Претураюѣи разне нѣгове записке, наѣе онъ само прво писмо засѣдателя и у концепту написанъ одговоръ на исто. Изъ тога нїє могао добити ясногъ понятія о парницы и реши се чекати на послѣдакъ, надаюѣи се на правичность самогъ дѣла.

Меѣутимъ є здравлѣ Андреє Гавриловиѣа по-стаяло све горе. Владимиръ є предвидіо скору нѣгову смрть и нїє се удалявао одъ нѣга, єрь є онъ сасвимъ было подетинью се.

За то време рокъ закономъ опредѣлений истекао є было, а апеллата нїє была суду поднешена. Кистенево принадлежало є дакле Троєпилову. Шабашкинъ яви му се съ поклонима и поздравима молеѣи га, да означи време: „кадъ є нѣму угодно примити подъ свою власть новодобивено иманѣ — па или онъ то самъ собомъ да учини, или преко кога другогъ?“ Кирилъ Петровиѣ смути се. Онъ нїє было одъ природе користолюбивъ. Жѣля освете одвукла га є далеко; совѣсть га є гризла. Онъ є знао, у каквомъ се станю наодіо садъ нѣговъ противникъ, содругъ нѣговъ одъ детиньства и нїє се у срцу свомъ радовао овой побѣди. Онъ грозно погледа на Шабашкина, тражеѣи какву-годъ закачку, зашто бы га могао изгрдити, но невашавши никаквогъ узрока, рекне му срдито: „Одлази на полѣ; нїє мы садъ до тебе.“ Шабашкинъ видеѣи, да онъ нїє у добромъ

расположеню, поклони му се и удали се, а Кирилъ Петровиѣъ оставши самъ, стане одати по соби тамо и амо, звиждукаюћи: *пуцай громе побѣде*, кое є свагда означавало у нѣму необычно узбуѣнѣ мислѣй.

Напослѣдку заповеди, да се упрегну путничка кола, обуче топле альине (то є было при концу Септемвра) и самъ тераюћи конѣ, изиѣ изъ двора.

На скоро угледа онъ малый домъ Андрея Гавриловиѣа. Душа нѣгова испуни се противнимъ чувствама. Удовлетворенѣ освети и властолюбію нѣговомъ, угушавали су благородна нѣгова чувства, но ова напослѣдку одрже побѣду. Онъ се реши помирити се са старымъ своимъ сусѣдомъ, уништи парницу и повратити му нѣгово иманѣ и честь. Олакшавши души своіой овимъ благимъ намерамъ, Кирилъ Петровиѣъ поѣе бржимъ коракомъ къ дому свога сусѣда — и уѣе управо у дворъ.

У исто време болный є седіо у соби своіой кодъ прозора. Онъ позна Кирила Петровиѣа — и страшна промена укаже се на нѣговомъ лицу: багрена румень замени обичну бледоѣу; очи му се засветле и онъ произнесе непонятне речи. Сынь нѣговъ занимаюћи се домоводнимъ кнѣигама подигне главу и чисто се порази овимъ нѣговимъ станѣмъ. Болный показиваше прстомъ на дворъ са изразомъ страѣа и лютине. Онъ иташе подиѣи скутове свое альине, упиняше се да устане са столице, — но на еданпутъ падне. Сынь притрчи къ нѣму: по старый є лежао безчувственъ, недисаюћи: нѣга є была капля ударила. „Брзо, брзо у градъ, по лекара!“ повиче Владимиръ. — „Кирилъ Петровиѣъ пыта за васъ“, каже ушавшій слуга. Владимиръ упре у нѣга страшанъ погледъ. „Кажѣ Кирилу Петровиѣу, да одма одлази, докъ я нисамъ заповедіо изтерати га Одлази!“ Слуга радостно истрчи испунити заповѣсть свога господара. Егоровна плѣсне се рукама. „Го-

сподару, проговори она пиштућимъ гласомъ: ты ћешъ изгубити свою главу! Кириль Петровићъ прождераће насъ. „Бути баба“, рекне лютито Владимиръ. „Овай часъ пошљи Антона у варошъ по лекара.“ Егоровна оде. У предсобію ніе нікога было. Сви су люди изишли были на дворъ видати Кирила Петровића, и чути одговоръ, кои є слуга одъ младогъ господина однео нѣму. Кириль Петровићъ саслуша га, седећи у колима; лице нѣгово постане мрачніє одъ ноћи; онъ съ презренѣмъ насмее се, грозно погледа на служителя и пође полако око двора. Онъ погледа и на прозоръ, кодъ кога є мало-часъ седіо Андрей Гавриловићъ, но где га више не быяше. Чуварка є стаяла на степенима бринући се о одговору младогъ господина Кирилу Петровићу. Служители лармаюћи, разговарали су се о овомъ догађаю. На єданпутъ Владимиръ появи се међу нѣима, укратко рекавши: „ніе нужданъ лекаръ — отаць се преставіо!“

Учини се метежъ Служители трчали су у собу старога свогъ господина. Онъ лежаше на наслонячи, на кою га є превео Владимиръ; десна рука допирала му є до патоса, глава спуштена му є была на груди — ніе было већъ никаквогъ знака одъ живота у нѣговомъ тѣлу, кое іошть ніе было оладнило, но на коме є смрть већъ изображена была. Егоровна почне кукати, слуге окруже тѣло, оставлѣно нѣіовомъ старанію — окупаю га, обуку у мундиръ, кои є направлѣнъ быо іошть 1797. године и положе га на онай истый столъ, за коимъ су они толико година служили свога господина.

ГЛАВА ПЕТА.

Погребъ є учинѣнъ у трецій данъ по смрти. Тѣло бѣдногъ старца лежаше у мртвачкомъ сандуку, покривено покровомъ и окружено свећама.

Соба, у којой се ручавало, пуна є была дворски служителя, кои су были спремни за погребъ. Владимиръ и слуге понесу сандукъ. Свештеникъ иѣа-ше напредъ, пѣвчикъ за нѣмъ, певаюѣи погребне молитве. Старешина Кистеневскій садъ последний путь преѣе преко прага свогъ дома. Тѣло покойника ношено є крозь шуму, за којомъ се и црква налазила. Данъ є быо лепъ но ладанъ; есенъ лиш-ѣе опадаше съ дрва. При излазку изъ шуме угле-даю Кистеневску дрвену цркву и гроблѣ, покриве-но сенкама стары липа. Тамо є лежало тѣло Вла-димирове матере; тамо покрай нѣногъ гроба иско-пана є была нова рака. Црква є была пуна Кисте-невски селяна, кои су дошли оддати последню по-честь своме господину. Младый Дубровскій стаю є за певницомъ. Онъ нити є плакао, нити є се молю; но лице нѣгово быаше страшно. Плачевный обредъ сврши се. Владимиръ првый поѣе опростити се съ тѣломъ покойника; за нѣмъ поѣу сви дворски слу-жители; принесу затимъ заклопаць и поклопе сан-дукъ. Старе жене у гласъ кукаху; люди подъ нѣ-говымъ влашѣу бывши, често утираху сузе свое за нѣмъ. Владимиръ и троица одъ слугу понесу сан-дукъ на гроблѣ, у спроводу целогъ села. Сандукъ спусте у раку — сви присутствуюѣи баце по єдну шаку землѣ у ню — затимъ є са свимъ заспу, по-клоне їой се и разиѣу се. Владимиръ удали се брзо, поѣе све друге и сакрїе се у Кистеневску шумицу.

Егоровна у име нѣгово позове свештеника и савъ клиръ црквеный на даѣу, казавши, да младый господинъ не може на истой присутствовати. И та-кимъ начиномъ отаць Анисимъ, попадія Теодотовна и пѣвчикъ оду пешке у спайскій домъ, разгова-раюѣи се са Егоровномъ о добримъ дѣлима покой-ника и о томе, шта очекуе нѣговогогъ наслѣдника. (Долазакъ Троепилова и отказанный му приступъ,

познати су были већъ цілою околиною, и тамошњи политицы прорицали су Троспилову важне послѣдице).

Што ће бити-биће, одговори попада; но жалость є што Владимиръ Андреевићъ не може бити нашимъ спаіомъ. Младићъ валянъ, нема се шта о ньму ружно рећи.

А да ко ће бити нашимъ спаіомъ, ако не онъ? проговори Егоровна: бадава се и жести Кирилъ Петровићъ — ніє онъ напао на страпльивца, єрь мой соко (тако є она називала Владимира), у станю є бранити се, а даће Богъ те га и благодѣтели оставити нећею.

Ахъ, Егоровна, рекне пѣвчикъ: я бы више волю съ ѣаволомъ дружити се, него ли попреко поглядати на Кирила Петровића. Видити нѣга — стра'а є и ужасъ!

Све є то суета, рекне свештеникъ: и Кирилу Петровићу одпояће вѣчную память, као садъ Андрею Гавриловићу; само у томе може бити разлика, што ће погребъ нѣговъ можда бити богатіи и скупиће се више гостию — а Богу заръ ніє све равно?

Ахъ господине! и мы смо мислили позвати целу околину, да є Владимиръ Андреевићъ захтео. Не бойте се, кодъ насъ има свега довольно, има се чиме угостити што се само захтевати може? Найпосле, кадъ нема людій выше, то ѣу само васъ почастити, драги гости.

Ово ласкательно обећанѣ и надежда наѣи вкусна єла, ускорили су коракѣ бесѣдника, и они среѣно приспѣду у спайскій домъ, гди є трапеза већъ была поставлѣна и ракія спремлѣна.

Међутимъ Владимиръ Андреевићъ заілазаше дублѣ у густу шуму, надаюѣи се, да движенѣмъ и уморомъ утиша скорбъ душевну. Онъ иѣаше, не пазеѣи на путове; огранци свакій часъ задржаваху га

и гребяху; ноге му често западаху у блато — но онъ ништа не опажаше. Напослѣдку достигне онъ до єдне мале провале, окружене са своєю страна шумомъ. Владимиръ стане, седне на ладну зелену траву и мысли єдна одъ друге мрачнія падаху на душу нѣгову Яко осеѣаше онъ свою самоѣу, и будуѣность нѣгова представляше му се у страшной туги и олуи. Распра съ Троєпиловомъ предсказиваше му нове несреѣе. Бѣдно нѣгово наслѣдіе може отиѣи другомъ у руке и у таквомъ случаю сиротиня га є очекивала. Дуго є онъ седіо недвижимо на томе месту, гледаюѣи тихій жуборъ малогъ поточиѣа, по коме су пловили неколико пожутелы листиѣа, и у овомъ живо му се представи подобіе човечіегъ живота, — подобіе, кое є толико верно и тако просто. Напослѣдку примѣти, да є се почело сумрачавати; онъ устане и поѣе тражити путъ къ дому свомъ, но іошгъ є дуго блудіо по непознатој шуми, докъ є наишао на стазу, коіомъ доѣе управо къ вратима свогъ дома.

На сусреть Дубровскомъ изаѣе свештеникъ са целимъ клиромъ. Мисао о несреѣиной слутњи доѣе му у главу. Онъ безъ вољ поѣе страномъ и сакрїе се за дрва. Они га не спазе и разговараху се озбиљно меѣу собомъ: „Уклони се одъ зла и сотвори благо“, рекао є свештеникъ попадіа. „Нашто намъ є овде остати, тебе се ништа не тиче, ма како се дѣло свршило.“ Попадїа нешто одговори, но Владимиръ ніе могао разумети.

Приближивши се къ дому, угледа множину народа; околни селяни и дворски люди гомилаху се око спайске куѣе. Издаљъ чує Владимиръ необичну ларму и говоръ. Подъ заклономъ спази двоя кола, у коима су по три коња упрегнута была. На степенима види неколико непознаты людїй, у мундиръ обучены, видало се, као да су о нечемъ говорили. „Шта

то знача?“ упыта онъ срдито Антона; кои му е истрчао было на сусреть: „кои су то и шта траже?“ — „Ахъ, господине Владимире Андреєвићу“, одговори Антонъ, задувавши се: „дошли су судіе. Оће да насъ отму одъ васъ и да насъ предаду Троєпилову!“

Владимиръ покунъи главу; нѣгови селяни окруже га. „Отацъ ты нашъ“, викали су они любећи му руке; „нећемо другогъ господара, осимъ тебе. Умрећемо, а тебе нећемо оставити.“ Владимиръ погледа на нѣи и мрачна чувства обузму га. „Стойте мирно“, рекне имъ онъ: „идемъ я да се разговоримъ са судіама.“, — „Разговарай се, господине“, повичу изъ гомиле: „и уразуми ій, несретнике“, . . . Владимиръ пође къ чиновницима. Шабашкинъ, съ качкетомъ на глави, стаяо е подбочивши се и гордо гледаюћи око себе. Началникъ, высокъ и крупанъ човекъ, око 50 година старъ, црвеногъ лица и рићи бркова, угледавши приближуюћегъ се Дубровскогъ, викне промуклимъ гласомъ: „И опетъ вамъ повтарямъ то, што самъ вамъ садъ казао: по решеню окружнога суда, принадлежите вы Кирилу Петровићу Троєпилову, кога овде представля г. Шабашкинъ. Слушайте га у свему, што вамъ онъ буде заповедао; добро га любите и почитуйте, па ће и онъ вама бити выше наклонѣнъ. При овой оштрой шали, началникъ се грохотомъ насмее; за нѣимъ Шабашкинъ и прочи членови. Владимиръ яко се налюти. „Дозволите, да чуемъ, шта то значи?“ замоли онъ съ притворномъ ладнокрвношћу веселога началника. — „Ето шта значи“, одговори оштроумный чиновникъ: „мы смо дошли да Кирилу Петровићу у власть предамо спанлукъ и да замолимо остале, да одлазе докъ су іоштъ здрави.“

„Но вы сте могли пре доћи къ мени, него къ

моимъ селянѣма, и объявити ми рѣшенѣ одъ власти“

Бывшій спаія Андрей, Гавриловъ сынъ, Дубровскій, по воли божіой, умрѣо є; а ты ко сы? рече Шабашкинъ дрзкимъ погледомъ: мы васъ не познаємо, нити пакъ оѣмо, да васъ познамо.

„Ваше благородіе, то є нашъ младый господарь“, викне гласъ єданъ изъ гомиле.

— Ко се то усудіо уста отворити? повиче начальникъ: каквый господарь? Вашъ є господарь Кирилъ Петровиѣ Троєпиловъ, чуєте ли, вы звекани?

„Та ніє вальда“, одговори истый гласъ.

— Та то є буна! повиче начальникъ. Хей, кмете, овамо!

Кметъ изаѣе напредъ.

Овай чєсь да изнаѣєшь того, кой є се усудіо самномъ разговарати; я ѣу нѣга!

Кметъ обрне се къ гомили народа, пытаюѣи, ко є говоріо. Но сви ѣутаху. Наскоро у последнѣимъ редовима подигне се врева, почне бевати све веѣа и на єданъ путь преобрати се у найужаснѣю вику. Начальникъ нижимъ гласомъ хтеде іѣ утишати „Та шта га гледате“, повичу дворски служители: „момцы, дракте га!“ и у исто време подигне се цєла гомила. Шабашкинъ и членови суда утрче у предсобіє и заключаю врата за собомъ. „Момцы за посао!“ повиче истый гласъ, и сви почну нападати. „Стойте“, повиче Дубровскій: „глупаци, шта ѣете? Оѣете да упропастите и себе и мене; идите свакій своіой куѣи и оставите ме на миру. Не бойтєсе ништа, господарь є милостивъ: я ѣу га молити.—Онъ насъ неѣе увредити—єрь мы смо сви нѣгова деца; а како ѣе онъ васъ заступити, кадъ вы станете подизати буну и туѣи се?“

Речь младогъ Дубровскогъ, нѣговъ звучный гласъ и величественый изгледъ, произведу пожеланный

успѣхъ. Народъ се утиша и разиђе; у авлій нѣ выше никога было, членови суда седили су у соби. Владимиръ печално пође узъ степене. Шабашкинъ отворивши врата и скоро са униженѣмъ кланяюћи се Дубровсловъ, стане му благодарити на нѣговој милостивой одбрани.

Владимиръ га слушање съ презренѣмъ и ништа не одговори. „Мы смо решили“, продужи Председатель, съ вашимъ дозволенѣмъ, остати овде да преноћимо; ерѣ е садъ тамно и ваши люди могли бы лако напасти насъ у путу. Будите тако добри заповедити, да намъ се мало сена простре у соби; како сване, мы ћемо отићи.

—Радите шта оћете, одговори имъ срдито Дубровскій; я нисамъ више овде домаћинъ.

Пошто то изрекне, удали се у собу свогъ отца и заключа врата за собомъ.

ГЛАВА ШЕСТА.

„И тако, све е свршено!“ рекне Владимиръ самъ у себи: „Ютросъ самъ имао гди да се склонимъ и парче леба; а сутра морамъ оставити домъ, гди самъ се родио; Мой отаць—земля, гди онъ лежи, принадлежаће човекомрзцу, виновнику нѣгове смрти и мое сиротињѣ,....“ Владимиръ стисне зубе и очи му се зауставе на лику нѣгове матери. Живописаць е ню нацртао наслонѣну на лакать, обучену у белой ютреньбой хальнини, съ єдномъ ружомъ заденутомъ у коси. „И тай ликъ да допадне врагу мое пороудице — помисли Владимиръ — Онъ ће бити баченъ у стаю заєдно са изломлѣнимъ столицама, или ће бити обешенъ у соби као предметъ смея нѣговы псећи чувара; а у нѣну собу, у којой е и отаць умро, уселиће се нѣговъ дворюправитель, или нѣговъ аремъ. Не, не! чини ми се, неће ни нѣму допасти овај домъ, изъ кога онъ мене гони.“ Вла-

димиръ стисне зубе; страшне мисли рађале су се у нѣговомъ уму. Гласови чиновника допирали су до нѣга; они су сами господарили, захтевали су то едно, то друго, и непријатно су дѣйствовали на тужна нѣгова размишлѣня. На послѣдку све се утиша.

Владимиръ отвори ормане и сандуке и почне се занимати прегледанѣмъ записка покойниковъ. Оне су се по већој части састојале изъ домаћи рачуна и писама по разнимъ дѣлима. Владимиръ цепао њ ње, нечитаюћи њ. Међу њима падне му у очи еданъ пакетъ съ надписомъ: *Писма мое жене*. Са силнимъ осећањемъ узме њ Владимиръ и отвори: она су писана была у време турскогъ рата и управљана су была у армију изъ Кистенева. Она му е описивала свой селскій животъ и домаћа занимања; съ нѣжношћу жалила е на растанакъ и позивала га дома у наручіа добре супруге. У едномъ одъ тѣхъ писама изјављивала му е свое неспокойство, што се тиче здравља малогъ Владимира; у другомъ пакъ радовала се нѣговимъ ранимъ способностима и предсказивала е нѣгову срећну и сѣйну будућность. Владимиръ се занео читанѣмъ и мислећи о спокойству ове домаће среће ни е ни осетіо, како е прошло време: кадъ на часовнику одкуцне еданайстъ часова. Владимиръ метне писма у чшагъ, узме свећу и изиђе изъ собе. У сали спавали су чиновници на патосу. На асталу стояла су стаклета, коя су они изпразнили, и сильный мирисъ рума разпрострео се быо по целой соби. Владимиръ съ некомъ одвратношћу прође поредъ њ њ и уђе у предню собу. Тамо е било мрачно. Овде опази некогъ, кои, угледавши свећу, сакріе се у угаль. Владимиръ се окрене къ њму са свећомъ и позна Архипа козача.

„Шга ѣеши ты овде? упыта га онъ чисто из-безумѣнь.

—Я самъ хтео.... я самъ дошао да видимъ, есу ли сви дома? сбунѣно одговори Архипъ.

„А шта ће ти та сикира?“

Шта ће ми сикира? А усадашиѣ време безъ сикире заръ се може иѣи? Ови чиновницы такви су люди, да те Богъ сачува.

„Ты си піянь; баѣи ту сикиру, па иди спавай“

—Заръ я піянь? господине Владимире Андреевиѣу, Богъ ми є сведокъ, ни єдне каплѣ вина ни-самъ узео у уста... та заръ ми и пада на умъ вино? Ко є то іоштѣ чуо, правозаступници оѣе да владаю надъ нама, они тоне наше господаре изъ спайскогъ нѣовогъ дома. Да, они хрчу, несретницы; све бы іѣ одѣданпутѣ, па краєве у воду....

Дубровскій се намргоди.

„Послушай, Архипе,“ рекне му онъ, мало поѣу-тавши: остави се твои будалаштина, нису они криви. Запали фенѣръ па айде замномъ.

Архипъ узме свеѣу одъ господара, наѣе на пеѣи фенѣръ, запали га и обадвоица полаво сиѣу низъ степене и поѣу око двора. Стражаръ почне ударати у звечку; пси залаю. „Ко є то на стражи?“ упыта Дубровскій.—„Мы смо, Господине“, одговори танкій гласъ. „Василія и Лукерія.“ „Идите куѣи,“ рекне имъ Дубровскій, „вы нисте намъ нуждни.“—„Свршено є“ промрмля Архипъ.—Хвала господару одговоре жене, и одма оду куѣи.

Дубровскій поѣе далѣ. Два човека приближе се къ нѣму и зовну га; Дубровскій позна гласъ Антона и Глише. „Зашто вы не спавате?“ запыта іѣ онъ.—„Заръ намъ є до спаваня“, одговори Антонъ, „шта смо дочекали, ко бы и помислити могао...“

„Лакше“ проговори Дубровскій: „гди є Егоровна?“

—У спайскомъ дому, у своіой одаи, одговори Глиша.

„Иди доведи є овамо, и све наше люде изъ дома изведи, да ни єдна душа не остане у нѣму, осимъ чиновника; а ты Антоне упрегни кола.“

Глиша оде; после кратко҃го времена врати се онъ са своіомъ майкомъ. Старица нїє ни свлачила альїне са себе ту ноѣ; нїє нико ни ока затворио, осимъ чиновника.

„Єсте ли сви овде?“ упыта Дубровскій: „да нїє остао кои у дому?“

— Нико нїє остао, осимъ судїя, одговори Глиша.

„Донесите сена, или сламе,“ рекне Дубровскій.

Люди отрче у конюшницу и одма се врате са бременима сена.

„Метите подъ степене тамо. Но, децо, ватре!“

Архипъ отвори фенѣръ, Дубровскій упали лучъ.

„Чекай,“ рекне онъ Архипу: „чини ми се; я самъ у итости заключао врата у преднѣой соби, иди брзо одключай.“

Архипъ отрчи и наѣ врата отворена. Онъ іѣ затвори ключемъ, промрмлявши полако: *айде садъ, отвори*, и врати се къ Дубровскомъ.

Дубровскій принесе лучъ къ сену, сено се упали, пламень се подигне у висъ и осветли цео дворъ.

— Ахъ! жалостно повиче Егорвна: Владимиръ Андреевиѣ, шта ты радишь!

„Бути!“ рекне Дубровскій. „Но децо, ѣ опростите, я идемъ, куда ме Богъ води, будите среѣни са новимъ вашимъ Господаромъ.“

— Отче и старателю нашъ, повичу люди: мы ѣмо помрети — оставити те неѣмо, и мы ѣмо съ тобомъ.

Конѣи су были спремни. Дубровскій седне съ Глишомъ у кола; Антонъ опали конъ и они отиду изъ двора.

За тилый часакъ пламень обузме цео домъ. Патось почне пуцати и развальвати се; пламеномъ обузета брвна почну падати, црвеный димъ вио се надъ кровомъ; на еданпутъ зачуе се плачь и жалостна вика: „помагайте, помагайте!“ — „Та нїе заръ,“ рекне Архипъ, са злобнимъ смешенїемъ, гледаюћи на пожаръ. — „Архипе,“ рекне Егоровна: „иди, спаси оне несретнике, Богъ ће те за то наградити.“ — „Та нїе вальда,“ одговори ковачъ. У истый ма укажу се судїе на прозору, стараюћи се, да одвале двострука дрва на прозорима. Но кровь се надъ нїима съ трескомъ сруши — и плачь се утиша.

Наскоро сви домаћи служители изтрче на дворъ. Жене хитиле су да избаве свое покућанство, деца су скакала, радујући се пожару. Искре одъ ватре одлетале су на друге куће, кое се такође одма запале. „Садъ е текъ добро:“ рекне Архипъ: „како гори, ха? Та чакъ изъ Покровскогъ любопитно е гледати.“ У истый ма ново появленїе привуче нїгово вниманїе: мачка трчала е по крову пламеномъ обузетогъ наслона, незнаюћи, куда ће да сиђе. Са своју страна окружавао е пламень. Бѣдна животиня жалостнимъ мауканїемъ призивала е помоћ; деца да помру одъ смей, гледаюћи на нїю отчаянїе.

„Чему се смеете, ђаволи“ рекне лютито ковачъ: „Зар се небоите Бога: Божїе створенїе оће да погине, а ви се радуєте,“ и метувши лѣствице на сагорелый кровъ, пође за мачкомъ; она е узнала нїгово намеренїе, и съ видом хитне благодарности, шчепа му се за рукавъ. Полаогорелый ковачъ са своимъ добитомъ сиђе доле. „Но, децо, опростите“, рекне онъ смућенимъ служительима: „Я немамъ овде шта више радити, съ Богомъ остайте, немойте ме поминяти као рѣвогъ.“ Ковачъ оде; пожаръ

е свирѣпствовао јошъ неко време, наипосле утиша се, и гомила угљвля безъ пламена ясно е сгоревала у мрачности ноћи; унаоколо трчали су погорели житељи Кистенева.

ГЛАВА СЕДМА.

Другогъ дана разнео се гласъ о пожару по целой околина. Сви су говорили о томъ съ различнимъ нагађањемъ и предпостављањемъ. Ђдни су уверавали, да су люди Дубровскога, опивши се на даћи упалили домъ изъ непередосторожности; други пакъ обвинјавали су Судіе, кои су се били мало напили на овомъ новомъ населю; многи опетъ говорили су, да е и самъ Дубровскій заедно са судіјама и свима своимъ дворјанима изгорео. Неки пакъ као сушту истину додавали су, да е проузроковатељ самъ Дубровскій те ужасне несреће. Троепиловъ дошао е другогъ дана на мѣсто пожара и самъ изслѣђивао то дѣло. Дознало се, да су начальникъ, предсѣдатель окружнога Суда, правозаступникъ и писаръ; а тако и Владимиръ Дубровскій, чуварка Егоровна, дворскій служитель Григоріе (Глища) кочіяшъ Антонъ и ковачъ Архипъ, некудъ неизвѣстно пропали. Сви други дворски служители казивали су, да су судіе сагорели у то време, кадъ е се кровъ свалио. Огореле њіове кости биле су ископане. Жене: Василія и Лукерія, казале су, да су оне Дубровскогъ и Архипа ковача видиле за неколико минута предъ пожаромъ. Ковачъ Архипъ, по обштемъ казивању, био е живъ, и вѣроватно е онъ главный проузроковатељ пожара. На Дубровскогъ много се подозревало. Кирилъ Петровићъ пошлѣ точно извѣстіе Губернатору о целомъ догађаю, и започне се садъ о томе парнице.

Скоро затимъ друге вѣсти побудиле су ново любопитство и нагађања. Появе се разбойници и

распростру ужасъ по целомъ кругу. Средства пре-
дузимана противъ нѣи, была су недостаточна. Оти-
маня, една одъ други знатнѣя, слѣдовала су една
за другимъ. Нѣе было безопасности ни у путу ни
у селима. У неколико кола, са упрегнута три коня,
путовали су непрестано разбойницы по свой околинѣ,
заустанавливали путнике и пошту, улазили су у села,
плячкали спаѣйске домове и палили ѣи. Началникъ
те чете славѣо се умомъ, одважносћу и великоду-
шіемъ. Причали су о нѣму чудеса. Име Дубров-
скога было е у устима свѣю, и сви су были уве-
рени, да е онъ, а нико другѣй, предводитель тѣй од-
важны злодѣя. Чудили су се само томе, како е
спасилукъ Троєпилова остао поштеђенъ. Разбой-
ницы нису поарали ништа нѣгово, нити су пакъ
зауоставили нѣгова кола гдѣ на путу. Троєпиловъ,
са обичномъ своѣомъ гордосћу, приписивао е то
страу, кои е онъ задао целомъ кругу, а тако исто
и строгой полиціи, кою е онъ установѣо по своимъ
селима. Сусѣди нѣгови у почетку смели су се
гордости нѣговой и свакоѣ часъ очекивали су, кадъ
ѣе ови незвани гости посѣтити Покровско, гдѣ бы
се прилично обогатили, но наипосле были су при-
нуђени признати, да му и разбойница указую не-
описано уваженѣ. Троєпиловъ веселѣо се и при
свакоѣ вѣсти о грабежу Дубровскогъ, узгредно е
говорѣо и споминяо име Губернатора, Началника
и ротны командира, поредъ кои е Дубровскѣй увекъ
невредимъ пролазио.

Међутимъ наступи 1. Октоберъ, као данъ празд-
новања храма у селу Троєпилова. Но пре, него при-
ступимо къ описиваню дальи догађая, мы ѣемо упо-
знати читателя съ лицама, коя су за нѣга нова,
или о којима смо мы врло мало напоменули у по-
четку ове повѣсти.

ГЛАВА ОСМА.

Читатель ће се сигурно опоменути, да е кћи Кирила Петровића, о којој смо мы само неколико речій проговорили. Херојкиня ове наше повѣсти. У то време, које мы описуемо, нѣой е было седамнаестъ година, и красота нѣна была е у пуномъ цветѹ. Отацъ ю е одвећъ любіо, но е се опетъ обходіо съ нѣомъ по своіой бѹдљивости, часъ угађаюћи и найманъимъ нѣнимъ захтеванъима, часъ опетъ страшећи е суровимъ, а понекадъ и жестокимъ саобраштаемъ. При свеколикой нѣной оданости къ нѣму, ипакъ нѣ могао онъ добити нѣногъ повереня. Она се навикла крити одъ нѣга своя чувства и мысли, еръ никадъ нѣ знала извѣстно, како ће кодъ нѣга бити примљни. Она никадъ нѣ имала дружба и растла е у самоћи. Жене и кћерк сусѣдске редко су долазиле къ Кирилу Петровићу, кога обични разговори и увеселеня требовали су свагда дружба людскогъ, а не присуство жена. Редко се наша лепотица являла и међу гостима, кои су се веселили кодъ Кирила Петровића. Грдно велика библиотека, састављна по већой части изъ сочиненя французски писателя XVIII века, была е на нѣномъ расположеню. Отацъ нѣнъ никадъ ништа нечитавшій, осимъ : *Савршену куварку*, нѣ могао ни руководити е у избору кнѣга за читанѣ, и Маша (Марія) претураюћи сочиненя свакогъ рода, обрати сву пажню на романтичне повѣсти. Таквимъ дакле начиномъ свршавала е она свое воспитанѣ, започето негда подъ руководствомъ едне девойке : Мамзель Мише, којою е Кирилъ Петровићъ указивао велико повѣренѣ и наклоность, и кою е онъ принуђенъ быо наипосле послати потайно на друго неко свое добро, кадъ су већъ послѣдице нѣовогъ друженя явне постале.

Мамзель Миша оставила є по себи доста пріятанъ споменъ. Она є была добра девойка и нигда ніє на зло употребила упливъ кои є имала она надъ Кириломъ Петровиѣмъ, у чему се одликовала одъ осталы нѣговы любезница, кое є онъ свакій часъ мєняо. Видило се, да ю є и самъ Кирилъ Петровиѣ любіо выше одъ други, и црнооко несташно детенце, у деветой години, показиваюѣе на лицу свомъ черте мамзель Мише, воспитавало се при Кирилу Петровиѣу и онъ признао га є за свогъ сына, не мотреѣи на то, што є множество босонуге деце, тако као две капљице воде наликъ на Кирила Петровиѣа, трчало поредъ нѣговы прозора, коя су сматрана као дворска деца. Кирилъ Петровиѣ позвао є изъ Москве Француза — учителя, ради малогя свогъ Саше (Александра), кои є и дошао у Покровско у само то време, кое мы сада описуємо,

Овай учитель допадне се Кирилу Петровиѣу своіомъ пріятномъ споляшносѣу и простимъ обхоѣеніємъ. Онъ представи Кирилу Петровиѣу своя сведочанства и писмо одъ єдногъ сродника Троедиловлѣвогъ, кодъ кога є онъ живіо четири године као домаѣій учитель. Кирилъ Петровиѣ промотри све то, но было є незадоволянъ само младостѣу Француза, не зато, што бы се онъ сумняо, да овай нема знаня и искуства за учителя, но онъ є се сумняо у другомъ, кое му є тогъ часа и обясніо. Ради тога заповеди онъ позвати Машу къ себи (Кирилъ Петровиѣ ніє знао Французски говорити и Маша му є служила као толмачъ). Оди овамо, Машо: кажи томе Господину, да я примамъ нѣга, само тако, да се онъ кодъ мене не усуди трчати за моимъ девойкама, єрь иначе я ѣу нѣга, псеѣегъ сына Протолкуй му то, Машо.“

Маша се зарумени и обративши се учителю,

казала му є, да се отаць нѣнѣ нада на нѣгову учтивость и добро владаиѣ.

Французъ поклонивши се, одговори їой, да се онѣ нада заслужити уваженѣ, па башѣ и да му не буду благонаклони.

Маша речѣ по речѣ преведе нѣговѣ одговорѣ.

„Добро, добро! рекне Кирилѣ Петровиѣ. Ніє нужно за нѣга ни благонаклоности ни уваженя. Нѣговѣ посао бы ѣе пазити на Сашу и учити га Граматики и Земльопису кажи му то.“

Марія Кириловна умекша у преводу своемѣ груба израженя отца, и Кирилѣ Петровиѣ одпусти свога Француза у собу, коя є нѣму одреѣена била.

Маша ніє обраѣала ни найманѣгѣ вниманя на младогѣ Француза. Воспитана будуѣи у Аристократскимѣ предрасудама, сматрала є она и учителя, као каквогѣ слугу или занатцію; а слугу или занатцію она ніє сматрала за човека. Она ніє примѣтила ни упечатлѣнѣ, кое є она произвела на Г. Дефоржа, ни забуну, ни боязливость, нити пакѣ нѣговѣ изменившій се гласѣ. Неколько дана потомѣ сусретавала се она съ нѣимѣ свакій данѣ по више пута, неудостояваюѣи га веѣегѣ вниманя. Но она добіє неочекиванимѣ начиномѣ сасвимѣ ново понятіє о нѣму.

У двору Кирила Петровиѣа бывало є обично неколько млады медведа, кои су саставляли єдну одѣ главны забава Покровскога спаіє. У првой своіой младости медведиѣи привоѣени су были свакій данѣ у гостинску собу, гди є се Кирилѣ Петровиѣ по неколько часова забавляо съ нѣима, саставляюѣи їй са мачкама и малимѣ пасчадма. Кадѣ порасту, онда се мету у ланацѣ и држе се за веѣе подобне забаве. Доводили су їй понекій путѣ подѣ прозоре спаійскогѣ дома, и докотрлявали предѣ нѣи празно винско буре, начичкано одѣ свуда ма-

лимъ клинчиѣма, медведъ е найпре нюшіо, затимъ е полако додирао буре, кое га е убадало у шапе, тиме е онъ люѣій постаяо и силніе котрляо буре, но зато е и веѣій боль трпіо. Онъ е долазіо у савршено беснило и рикаюѣи нападао на буре дотле, докъ нису испредъ нѣга узимали тай предметъ нѣгове узалудне ярости. Случавало се, да су упрезали два медведа у кола, па преко волъ посаѣивали госте у кола, и пуштали іѣ да скачу по вољи своіой. Но іоштъ боль почитовало се кодъ Кирила петровиѣа слѣдуюѣе:

Изгладнившѣга медведа у празной соби привезивали су конопцемъ за алку, коя е была забієна у зидъ. Конопаць е быо дугачакъ крозь целу собу тако, да е само єданъ ѡшакъ быо безопасанъ одъ нападенія овога страшногъ звера. Обично каквогъ новайлію доводили су къ вратима собе, у коіой е медведъ привезанъ быо, и изненада гурну га къ медведу, затворе врата и несретну ову жертву оставе насамо са власатимъ пустинѣикомъ. Бѣдный оваѣ гостъ, са исцепанимъ альинама, изгребенимъ рукама наскоро дочѣпа се безопасногъ ѡшка, но понегда принуѣенъ буде по цѣла три часа стояти тискаюѣи се къ зиду и гледаюѣи, како се разярѣный зверъ у два корака одъ нѣга пригиба, исправля, риче, и упинѣ се да доѣе до нѣга. На неколико дана после долазка учитѣлѣвогъ, Троєпиловъ сети се за нѣга и науми угостити га у медвеѣой соби. Тога ради позове га єдногъ ютра къ себи, поведе га мрачнимъ ходникомъ, наєданпутъ са стране отворе се врата, двоица (одъ) слугу угураю крозь нѣи француза и затворе врата ключемъ. Учитѣль, дошавши къ себи, угледа привезаногъ медведа; зверъ почне ѣркати на носъ, издалѣ нюшити свогъ госта и наєданпутъ подигнувши се на стражнѣ шапе, поѣе на нѣга.... Французъ се нѣе сб-

нію ни бегао, но є очекивао, да га медведъ нападне. Медведъ се приближи; Дефоржъ извуче изъ чпага малый пиштоль, принесе га на уво гладномъ зверу и убіє га. Медведъ падне. Сви на то дотрче, врата се отворе — Кирилъ Петровићъ ступи унутра, упрепашћенъ одгонеткомъ свое шале.

Кирилъ Петровићъ хтео є да му се цело дѣло обясни. Ко є извєстіо Дефоржа о шали, коя му є приуготовлѣна, и одкуда нѣму у чпагу напунѣнъ пиштоль? Онъ пошлѣ да зе зовне Маша. Маша дотрчи и преведе французу питаня отчина.

„Я нисамъ ништа чуо о медведѹ, одговори Дефоржъ; но свагда носимъ са собомъ пиштоль зато, што нисамъ радъ да тримъ увреду, за кою, по моме званію, немогу тражити удовлетвореня.“

Маша га є гледала са удивленіемъ и преведе речи нѣгове Кирилу Петровићу. Кирилъ ништа не одговори; заповеди изнети медведа и одерати съ нѣга кожу; затимъ обрнувши се къ своимъ людинамъ рекне: „какавъ юнакъ! нїє се уплашію, веруйте Богу, нїє се уплашію.“ Одъ тогъ времена онъ є заволео Дефоржа и нїє мыслію више пробати га.

Но случай овай произвео є іошть веће упечатленіє на Марію Кириловну. Уображеніє нѣно было є поражено: она є гледала мртваго медведа и Дефоржа надъ нѣимъ спокойно стоєћегъ и съ нѣомъ разговараюћегъ се. Она є познала да храбрость и гордо самолюбіє непринадлежи исключительно само єдномъ народу, и одъ тога времена почела є указивати младомъ учителю уваженіє, кое є часъ по часъ постаяло яче. Међу нѣима оснѹю се нека сношеня. Маша є имала прекрасный гласъ и добру способность за музику; Дефоръ прими се учтиє. После тога читателю неће већъ бити трудно сєтити се, да є се Маша у младогъ учителя залюбила, премда то іошть нїє хтела признати.

ГЛАВА ДЕВЕТА.

У очи празника гости почну долазити; єдни су се станјавали у спајскомъ дому, други кодъ двоуправителя, трећи кодъ свештеника, четврти кодъ имућни селяна; конюшнице были су пуне коня, дворови (авліе) и наслони закрчени су были разнимъ колима. У деветъ часова изјутра огласи звоно на литургию, и сви се крену къ новој каменой цркви, саграђеној Кириломъ Петровићемъ и сваке године украшаваној нѣговимъ прилозима. Сабрало се толико множество честны богомољца, да селяни нису могли сместити се у цркви, већ су стояли на паперти и у порти црквеној. Литургија се јошть нїе одпочела: очекивали су Кирила Петровића. Онъ дође у колима на шесть коня и пође торжественно на свое место, праћенъ Мариомъ Кириловномъ. Люди и жене обратe погледъ на ню — први дивляху се красоти нѣногъ лица, друге пакъ са вниманїемъ сматраху нѣнъ накитъ. Одпочне се литургија, домаћи пѣвчицы пояху за певницомъ, Кирилъ Петровићъ помагашеимъ и мољаше се Богу, не окрећући се никуда и са гордомъ смиреношћу покланяше се до землѣ, кадъ дяконъ спомене: и о зиждителѣ храма сего.

Литургија се сврши. Кирилъ Петровићъ првый приђе къ крсту, а за нїимъ се крену сви скупа, сусѣди приђу къ нѣму са почитанїемъ, женске окруже Машу. Кирилъ Петровићъ, излазећи изъ цркве, позове све къ себи на обѣдъ, затимъ седне у кола и оде кући. Сви остали пођу за нїимъ. Собе напуне се гостима; свакій часъ долазаху нови гости и силомъ протураху се до домаћина. Господа сеђаху уредно у полукругъ, обучени, по старомъ обичаю, у изношенимъ по скупощенимъ аљбинама, све у бисеру и драгомъ каменю. Люди скупљали су се око

икре (айвара) и ракіє, гласно разговараюћи се међу собомъ. У сали поставлѣнь є было столъ за осамдесетъ лица; служители су трчали, разређивали бутеле и сатлике и застирали чаршаве. Напоследку дворюуправитель яви: да є єло донешено—и Кирилъ Петровићъ првый пође сести за столъ, за нѣмъ се крену женске и заузму своя места за столомъ; наблюдаваюћи неко старешинство; девојке приближаваху се една другой као страшљиве козе и избраше место една до друге; справъ нѣи поседаю люди; на дну стола седне учитель до малюга Саше.

Слуге почну разносити танъире по чину, а у случаю недознавана управляли су се по нагађаню Лафатера, и скоро увекъ безпогрешно. Звека танъира и лажица сливаше се са шумнимъ говоромъ гостию. Кирилъ Петровићъ весело погледаше свою трапезу и у пуной мери наслађаваше се срећомъ гостопримства. У то време уђу на дворъ кола упрегнута са шесть коня. Ко є то? упита домаћинъ. Антонъ Пафнутићъ, одговоре неколико людій. Врата се отворе—и Антонъ Пафнутићъ Спицынъ, крупна людина око свои 50. годнна, са округлимъ рапавимъ лицемъ, украшенимъ подбрадкомъ, ступи у собу кланяюћи се, и смешећи се спремаше се за извиненъ. „Нека се постави овамо!“ повиче Кирилъ Петровићъ: „молимъ Антонъ Пафнутићъ, заповедай сести; но кажи намъ, шта то значи: ниси было на литургиі, а и на обѣдъ си задоцнио? То теби не приличи: ты си и богомоляць, и єсти волешъ.“ Извините“, одговори Антонъ Пафнутићъ, привезиваюћи убрусъ (салвету) за петлю свое аљине: „извините, господаръ Кирилъ Петровићъ, я самъ рано пошао на путь, но ни десетъ врстій нисамъ прешао, наѣданпутъ шина (гвожђе) на преднѣмъ точку пукне — шта ѣу садъ? На срећу, нѣ было далеко

одъ села; докъ су млађи отишли у село, докъ су ковача нашли и ковако оправили, прошло є равна три часа — другчіє ніє се могло. Ударити пречимъ путемъ крозь Кистеневску шуму, нисамъ смео, но се упутимъ странпутицомъ. — „А гле! проговори Кириль Петровићъ: та заръ ты ниси изъ храброгъ десетка: кога се ты боишъ? — „Како, кога се боимъ, Господаръ Кириль Петровићъ, а Дубровскогъ: само текъ гледамъ, кадъ ћу да западнемъ у нѣгове руке. Онъ никомъ неопрашта, а съ мене бы, веруй, и две коже одерао.“ — „А зашто, брате, таква разлика?“ — „Како зашто, господаръ Кириль Петровићъ, збогъ оне парнице покойногъ Андрея Гавриловића. Нисамъ ли я, на задовољство ваше, т. є. по совѣти и по правди показао, да породица Дубровскогъ влада надъ Кистеневкомъ безъ икаквогъ на то права, већъ єдинствено по нашемъ снихођењу, и покойникъ (Богъ му дао царство небесно) зарекао се, да ће се свойски самномъ прорачунати, а сынъ, богме, испуниће отчину речъ. Досадъ, дао Богъ, свега разглабили су ми єданъ амбаръ, и само чекамъ, кадъ ће текъ да се до куће довуку.“ — „А у кући было бы имъ добро,“ примѣти Кириль Петровићъ: ахъ она црвена кутія пуна и препуна: — „Рђаво, господаръ Кириль Петровићъ; была є пуна, но садъ є сасвимъ опустела!“ — „Лажешъ, Антонъ Пафнутићъ. Знамо мы тебе; куда ти трошишъ? на дому живишъ као свиня, никога непозивашъ, своє селяке гулишъ — само новацъ сабирашъ.“ — „Вы се све шалите, господаръ Кириль Петровићъ,“ промрмля Антонъ Пафнутићъ, смешећи се: „а мы смо, тако ми Бога, осиротили,“ и у исто време почне прекидати шалу домаћина подебелимъ парчетомъ одъ рибе. Кириль Петровићъ остави нѣга и обрати се къ новомъ Началнику, садъ првый путь къ нѣму у госте доша-

вшемъ и седеѣмъ на другомъ краю (трапезе) стола, до учителя.

„Но, господинъ Началникъ, покажи намъ свою отважность: увати намъ Дубровскогъ.“

Началникъ уплашенъ поклони се, насмехи се, замуца и наипосле рекне: „постараѣмо се, Ваше Превосходительство“.

„Хмъ! Постараѣмо се. Одавно се вы старате, а никакве ползе.“

Цела истина, Ваше Превосходительство, одговори савршено смуѣнъ исправникъ.

Гости се насмею.

„Волеми юнака за искреность,“ рекне Кирилъ Петровиѣ. „Но жалимъ покойногъ Началника Тараса Алексієвиѣа; да нѣга нису сажegli, было бы у околини мирнѣе. А шта се чуе за Дубровскогъ? Гди су га видели последнѣй путь?“

Кодъ мене, Кириле Петровиѣу, проговори крупанъ женскѣй гласъ: прошлогъ вторника онъ е обѣдавао кодъ мене.

Сви обратe погледъ на Анну Савишну Глобову, доста просту удовицу, но одъ свою люблѣну збогъ добре и веселе нарави. Съ любопытствомъ приуготове се сви да чую нѣно казиванѣ.

— „Пре три неделѣ пошлѣмъ я могъ двороуправителя на пошту съ писмомъ на мога Ивана. Я сына не мазимъ, а писамъ ни у станю то чинити, башъ и да оѣу; ипакъ, изволите сами знати, да едномъ официру гарде нужно е имати прилично издржаванѣ, и я съ Иваномъ делимъ како се може мое приходе. Пошлѣмъ му дакле 2000 рубалѣ, премда ми е Дубровскѣй не едѣнпутъ на паметь долазио, но помислимъ: варошъ е близу, свега седамъ врстѣй, даѣ Богъ да се мирно пренесу. Кадъ предъ вече емотримъ я: мой двороуправитель враѣа се бледъ, изцепанъ и пешке. Я се препаднемъ. „Шта е? шта

є се съ тобомъ догодило?“ Онъ ми одговори: „Мати, Анна Савишна, разбойници ме оплѣнише, уало ме не убише. Самъ Дубровскій быо є ту, хтеде ме обесити, но се сажали и отпусти ме; али ме свега оплѣни, па ми оте и конѣ и кола.“ Я обамремъ. Царе мой небесный! Шта ће быти съ моимъ Иваномъ? Шта самъ могла чинити; напишемъ друго писмо, кажемъ му све и пошлѣмъ му свой благословъ безъ и єдне паре.

„Прође одъ тогъ времена две неделѣ. Наѣдаипуть уѣу къ мени на дворъ кола. Некакавъ генераль жели са мномъ састати се. Дође къ мени човекъ око тридесетъ и петъ година старъ, прикасте боє, црне косе, бркова и браде, истоветный ликъ Кульнева, препоручи ми се као содругъ у служби покойногъ мужа могъ Ивана Андреевиѣа; онъ вели путує туда, и нїє могао да не сврати къ удовицы свога содруга, знаюѣи, да я ту живимъ. Я га угостимъ, чимъ є Богъ дао, разговарали смо о овомъ, о ономъ, найпосле и о Дубровскомъ. Я му кажемъ свою несреѣу. Генераль се намршти. „То є сасвимъ странно“, рекне онъ: „я самъ слушао, да Дубровскій ненапада на свакога, веѣъ на известне богаташе, па и одъ нѣи не отима све, него подели. А за убійства нико се на нѣга не тужи; да то нїє лажъ. Заповедите да дође вашъ дворюуправитель. Я пошлѣмъ за нѣга и онъ дође. Чимъ угледа генерала, онъ се укочи. „Кажи ми, братацъ, каквимъ те є начиномъ оплѣнио Дубровскій и како те є хтео обесити?“ Дворюуправитель мой задркѣ и падне генералу предъ ноге. „Господине, опростите; стрѣнио самъ ясамъ слагао.“ — „Кадъ є тако“, одговори генераль: „то кажи госпоѣи, како се є дѣло случило, а я ѣу слушати.“ Дворюуправитель нїє могао доѣи къ себи одъ страѣа. „Но, шта є“, продужи генераль: „казуй, где си се сукобио са Дубров-

скимъ?“ „Кодъ два бора, господине, кодъ два бора.“ — „Шта ти е казао?“ — „Онъ ми е рекао: чекай ты, кудъ путуешъ и зашто?“ — „Но, а после?“ — „А после, заиште одъ мене писмо и новце. Я му дамъ и писмо и новце.“ — „А онъ?“ А онъ .. господине, опростите.“ — „Но шта е онъ учиніо?“ „Онъ ми поврати и новце и писмо и рекне ми: иди съ Богомъ, предай то на пошту.“ „Но!“ — „Господине, опростите.“ — „Я ъу се съ тобомъ, любезный мой, рачунати“, рекне сурово генераль. „А вы, госпоѳо, заповедите потражити новце у сандуку тога лопова, а нѳга предайте у мое руке, да га я проучимъ“. Я самъ се се сетила, ко е было тай генераль; но нашто ми е было изяснити се предъ нѳмъ. Кочіяшъ привеже двороуправителя у кола; новци се наѳу; генераль кодъ мене е обѳдовао, после одма одпутуе и поведе са собомъ двороуправителя. Другогъ дана наѳу мога двороуправителя у шуми привезаногъ за дубъ и одераногъ као липу.“

Сви су ѳутеѳи слушали казиванѳ Anne Савишне, а нарочито девойке. Многе одъ нѳи потайно су желиле добро Дубровскомъ, видеѳи у нѳму романтичногъ юнака, особито Марія Кириловна, жестока уображателька, напоена тайнимъ страѳомъ Радклифа.

„И ты, Анна Савишна, држишъ, да е кодъ тебе было самъ Дубровскій? упыта Кирилъ Петровиѳъ. Ты се врло варашъ. Я, истина, незнамъ, ко е было кодъ тебе у госте, Но само Дубровскій нѳе.“

— Како, господине, нѳе Дубровскій? Да ко ѳе, ако не онъ, изиѳи на путь и зауставляти пролазеѳе?

„Не знамъ, но заиста нѳе Дубровскій. Я се опоминѳмъ нѳга, докъ е іошъ дете было, незнамъ, есу ли у нѳга власи поцрниле, а онда е онъ было кудравъ, белокосый дечко; но знамъ известно, да е Дубровскій петъ година старіи одъ мое Маше, и

да по томе онъ нема тридесетъ и петъ, веѣ око двадесетъ и три године.

— Управо тако, Ваше Превосходительство, дода начальникъ: я имамъ у чпагу личный описъ Владимира Дубровскогъ. У нѣму е точно написано, да Дубровскій одъ роѣня свогъ има двадесетъ и три године.

„А!“ рекне Кирилъ Петровиѣ: „башъ прочитайте намъ, а мы ѣмо слушати: неѣе быти сгорегъ, да знамо нѣговъ личный описъ, ако бы га случайно уочили, да намъ не умакне.“

Начальникъ извуче изъ чпага доста прлявъ листь артіе, отвори га и съ некомъ важношѣу почне читати на гласъ.

„Личный описъ Дубровскогъ, саставлѣнъ по казиваню нѣговы дворски слугу.“

Одъ роѣня има 24 године, узраста среднѣгъ, лица чистогъ, браде обріяне, очи има црне, власи плаве, носъ правъ. Знакова особиты нема.“

„И само толико“, рекне Кирилъ Петровиѣ.

— Толико, одговори начальникъ, савіюѣи артію.

„Честитамъ, г. начальникъ. Ала е описъ! По томе опису ніе вамъ асне тражити Дубровскогъ! А да кои ніе среднѣгъ узраста, у кога нису плаве власи, ни правъ носъ, нити пакъ црне очи. Я бы се обкладіо: да бы вы три часа могли говорити са самимъ Дубровскимъ, а не сетитити се, съ коимъ васъ е Богъ саставіо. По томе судеѣи: паметне судіе.“

Начальникъ смирено метне у чпагъ свою артію, ѣутеѣи почне ѣсти гушчетину са купусомъ; меѣутимъ служителья доспели су іошть неколико пута обиѣи госте, наливаюѣи свакоме чашу. Неколько бутела брдскогъ и цимлянскогъ вина донешено е было подъ именовъ шампаньскогъ; лица почну руменити, разговоръ постане ясній, слободній и веселій.

„Не“, продужи Кирилъ Петровиѣ: неѣемо мы

имати выше такового Началника, какавъ е было покойный Тарасъ Алексієвиѣ! Онъ ніе имао никакве мане на себи. Жалость е што га сажегоше, а одъ нѣга заиста не бы умакао ни єданъ човекъ изъ целе чете. Онъ бы све до єдногъ уватио, па и самъ Дубровскій не бы измакао. Тарасъ Алексієвиѣ приміо бы одъ нѣга новаца да га пусти, но опетъ га не бы пустио. Такавъ е было обичай у покойника. Шта ће се радити дакле; очевидно е, да се я морамъ заузети за то дѣло, и поћи на разбойнике са моимъ домаћима. На првомъ путу оделићу двадесетъ людій, и они ће тако очистити лоповскій гай (станиште); люди су неустрашими: свакій самъ на медведа удара, неће вальда ни одъ разбойника побећи.

— Єли здоровъ вашъ медведъ, господине Кириле Петровићу? упыта Антонъ Пафнутићъ, опоменувши се, при овимъ речма, свогъ власнатогъ познаника, и неки шала; коій е и онъ некадъ было жертвомъ.

„Миша е поздравіо васъ, да вы дуго живите,“ одговори Кирилъ Петровићъ: „онъ е умр’о славномъ смрћу одъ руке неприятеля. Ево нѣговогъ побѣдителя!“ и укаже на учителя француза. „Онъ се осветіо за твою ако смемъ казати опоминѣшь ли се!“

— Како да се не опоминѣмъ? одговори Антонъ Пафнутићъ, почешавши се: добро се сећамъ. Дакле Миша умр’о — жао ми е мише, тако ми Бога, жао ми е! какавъ е то было забавникъ! како паметанъ! нѣму подобанъ медведъ заиста не може се наћи. А зашто га е мусіе убіо?

Кирилъ Петровићъ почне са великимъ задовольствомъ причати одважностъ свога Француза, єрбо е имао за чудо волю хвалити се свачимъ, што га е окружавало. Гости са вниманѣмъ слушали су

повѣсть о Мишиной смрти и као упрепашћени погледали су на Дефоржа, кои, незнајући, да се разговоръ води о нѣговој храбрости, спокойно сеѣаше на свомъ месту, чинећи нека нравствена примѣчана несташномъ свомъ воспитанику.

Обѣдъ, продужившій се скоро три часа, сврши се; домаћинъ остави убрусъ (салфету) на столъ, сви устану и пођу у гостинску собу, где ѿ ѿ очекивала кафа, карте и продуженъ пића, тако славно одпочетогъ у трапезаріи.

ГЛАВА ДЕСЕТА.

Око седамъ часова предъ вече, неки гости хтедоше одлазити, но домаћинъ развеселивши се одъ пунша, заповеди затворити врата и обяви, да до слѣдуюћегъ ютра никога непуштаю. Наскоро загрми музика, врата на саали отворе се и одпочне се балъ. Домаћинъ и нѣгови најближи гости сеѣаху у углу, испіајући чашу за чашомъ и задовољајући се веселошћу младежи. Старіи люди картали су се. Момака, као и свуда скоро, было е манъ, него женскиня; сви момци, кои су могли играти, были су заузети. Учитель се међу свима одликовао; све девојке бирале су нѣга, еръ су познале, да се съ нѣимъ врло лако игра. Неколико пута играо е онъ са Маріомъ Кириловномъ, а девојке су смешљиво за нѣима гледале. Найпосле, око пола ноћи, уморный домаћинъ прекрати игру, заповеди донети вечеру, а онъ оде спавати.

Одсутство Кирила Петровића причинило е дружеству овомъ већу слободу и живость; кавалери ослободе се и заузму места до женски; девојке су се смеяле и шапутале са своимъ сусѣдима; даме су се гласно разговарале преко стола. Люди су пили, разговарали се и смеяли се; едномъ речи, вечера е

была чрезвычайно весела и оставила в по себе много приятни воспоминания.

Само еднанъ человекъ нѣ участвовао у ономъ обществѣ веселю. Антонъ Пафнутиѣ сеѣше забринуть и бѣтеѣ на своемъ месту, еѣше рассеяно и изгледаше сасвимъ неспокоюнъ. Разговоръ о разбойнищима узбудіо в нѣгово уображеніѣ. Мы бемо наскоро дознати, да в онъ имао довольну причину бояти се нѣи.

Антонъ Пафнутиѣ, призываюѣи Бога за свидока, у томъ, да в нѣгова кутія была пазна, нѣ лагао нити в погрешію, кутія нѣгова была в заиста пазна; негда у нѣой краѣне банкноте, прешле су садъ у кесу одъ коже (кемеръ), кою в онъ свагда носіо подъ кошульомъ на грудима. Само ономъ предосторожносѣу быо в онъ спокоюнъ одъ сумнѣ и вѣне боязливости. Принуѣенъ будуѣи остати на преноѣиште у туѣемъ дому, онъ в се бояо, да га не одведу на преноѣиште у какву усамлѣну собу, гди бы се лако могли лопови увуѣи; онъ тражаше очима каквогъ садруга и избере напоследку Дефоржа. Нѣгова споляшность издаюѣа силу, а іошть веѣа храбрость, показана нѣиме при сукобу са медведомъ, о коме бѣднѣй Антонъ Пафнутиѣ нѣ се могао опоменути безъ дрктаня, решили су нѣговъ изборъ. Кадъ су устали иза стола, Антонъ Пафнутиѣ стане се окретати око младогъ француза, вречеѣи и кашлюцаюѣи, и наипосле обрати му се са изясненіѣмъ:

Гмъ! гмъ! оѣу ли моѣи, мусіѣ, и я преноѣити у вашой соби, зато што, видиѣешъ“

—Que desire monsieur? Запыта дефоржъ учтиво поклонивши му се.

„То в мука! ты, мусіѣ, по руски іошть се ни си научіо. Же ве, муа ше ву куше, разумешъ ли?“

— Monsieur, vous n'avez qu'à ordonner, одговори Дефоржъ.

Антонъ Пафнутићъ задоволяяъ своимъ знаніемъ у французскомъ езiku, пође одма да се намести.

Гости почну се опраштати међу собомъ и свакій отиде у одређену му собу; а Антонъ Пафнутићъ пође са учителѣмъ, у другій край куће. Ноћъ е была мрачна. Дефоржъ осветли путь фенѣромъ; Антонъ Пафнутићъ иѣаше за нѣмъ доста слободно, шипаюћи по некій путь кесу съ новцима, да се увери, ели су доиста новци при нѣму.

Дошавши у собу, учитель упали свећу, и обоица почну се свлачити; међутимъ Антонъ Пафнутићъ одаше по соби, прегледаюћи браве и прозоре и машући главомъ при овомъ неутѣшителномъ прегледаню. Врата затварала су се єдномъ ключаницомъ, прозори нису были двоструки. Онъ помисли да се пожали Дефоржу, но нѣ знао толико речій на французскомъ езiku. Французъ га нѣ разумео и Антонъ Пафнутићъ принуђенъ буде оставити свою жалбу. Постелѣ нѣюве были су єдна справъ друге; обадва легну и учитель угаси свећу.

„Пуркуа ву туше, поркуа ву туше?“ повиче Антонъ Пафнутићъ, погрѣшно спрежући рускій глаголѣ тушить (гасити) на французски. „Я немогу спавати у помрчини.“

Дефоржъ нѣе разумео нѣгову вику и пожелі му добру ноћъ.

„Проклетый неверникъ“, промрмля Спицинь, увіаюћи се у покривачъ. „Нуждно му е было гасити свећу. И нѣму е такође рѣаво. Я не могу спавати безъ светлости. „Мусіе, мусіе“, продужи онъ, „же ве авекъ ву парле.“

Но Французъ ништа неодговори и наскоро захрче.

„Хрче, угурсузь, Французъ — помисли Антонъ

Пафнутиѣ — а мени санъ ни на умъ не долази: само гледамъ, кадъ ѣ текъ лопови уѣи крозь отворена врата, или провуѣи се крозь прозоръ, а нѣга, угурсуза, ни пушкама не бы пробудіо. Мусіе! а мусіе! ѣаво те узео.“

Антонъ Пафнутиѣ уѣути; уморъ и сила винска преобладаю мало по мало нѣговъ страѣ; онъ почне дремати и на скоро дубокъ санъ овлада нѣиме савршено.

Нѣму се приготавливало чудновато пробуѣенѣ. Онъ е осеѣао крозь санъ, да га некій полоко вуче за огрлицу кошулѣ. Онъ отвори очи и, при слабой светлости есенѣгъ ютра, угледа предъ собомъ Дефоржа: Французъ е држао у едной руки малый пистоль, а другомъ е стегало кесу съ новцима. Антонъ Пафнутиѣ обамре. „Кесъ ке се, мусіе, кесъ ке се?“ проговори онъ дркѣуѣимъ гласомъ. — „Лакше! ѣути!“ одговори учитель чистимъ рускимъ езикомъ: „ѣути! или си садъ пропао. Я самъ Дубровскій.“

ГЛАВА ЕДНАЕСТА.

Текъ садъ узинамъ слободу умолити читателѣ за дозволенѣ обяснити последнѣ догаѣае ове наше повѣсти предидуѣимъ обстоятельствомъ, кое до садъ ни смо могли исказати.

На штаціи поштанской, у дому надзирателя, о коме смо веѣ напоменули седіо е у углу путникъ съ видомъ смиреннымъ и трпелъивимъ, показуюѣимъ иностранца, т. е. човека, кой нѣе имао никакве власти на поштанскомъ путу. Кола нѣгова стояла су на двору, очекиваюѣи да се подмажу. У нѣима быѣше малый путный сандучиѣ кожнѣй, ясно доказательство доста худогъ станя. Путникъ не захтеваше ни чая ни кафе, веѣ звяздуѣи погледаше

крозь прозоръ на велико незадовольство надзирательке, севивше у другой прегради.

Одкуда Богъ посла овога звиждукала: „ухъ ала звижди! Да Богъ да пукао проклетый неверникъ.“

„А зашто?“ проговори надзиратель: па шта є то? нека га, нека звижди.

„Како зашто?“ одговори лютита супруга: „а заръ ты незнашь узрокъ!“

— Какавъ узрокъ? Да звижданѣ недоноси новаца? И, Пахомовна! мы звиждали, не звиждали, новаца немамо, па немамо.

„Та одпусти га, Бога ти, Сидориѣу. Шта ће ти овде. Подай му конѣ, па нека га ѣаво носи.“

„Почекаѣ онѣ, Пахомовна, іоштѣ; у конюшници има само деветѣ коня одморни, а три се одмараю. Само текѣ чекамѣ, кадѣ ће доѣи добри путницы; я неѣу своіомѣ главомѣ да одговарамѣ за Француза. А глє! ено іѣ трчє! охо іоштѣ како брзо! Мора бити да є какавъ генераль?“

Кола се зауставе предѣ вратима. Слуга скочи съ кола, отвори врата, и у истый часѣ младѣ човекѣ, у войничкомѣ япунцету и беломѣ качкету уѣкѣ надзирателю; за нѣимѣ носашє слуга кожный сандуѣиѣ и остави га кодѣ прозора.

„Конѣ!“ рекне офицерѣ заповедаюѣимѣ гласомѣ.

— Одма! одговори надзиратель: молимѣ дайте исправу за поштанске конѣ.

„Немамѣ я исправу. Я идемѣ на страну . . . зарѣ ты мене непознаєшь?“

Надзиратель се уклони и заповеди кочіяшима да поитаю. Младый човекѣ стане ходати тамо-амо по соби, уѣе у другу преграду и запыта полако надзирательку: „ко є овай путникѣ?“

„Богѣ бы га знао“, одговори надзирателька: некакавъ Французѣ; ево веѣъ петѣ часова, како очекує конѣ и звиждуѣе.

Младый човекъ почне говорити са путникомъ по французски.

„Куда намеравате путовати?“ упыта га.

— У оближню варошъ, одговори Французъ, отуда ъу иѣи къ єдномъ спахїи, кои ме я узео за домаѣегъ учителя; па самъ мислю данасъ веѣъ быти на месту, но г. надзиратель, како се види, судїо є другїє. У овой земљи трудно є добити конѣ, г. официръ.

„А къ коме сте одъ овдашнїи спахїя намерни?“ упыта официръ.

— Къ Троєпилову, одговори Французъ.

„Къ Троєпилову? ко є тай Троєпиловъ?“

— Ma foi, monsieur, я самъ доста рѣаво о нѣму слушаю. Кажу, да є онъ гордельявъ и своеволянь господинъ, суровъ у обхоѣенїи са своимъ домаѣима, да нико не може съ нѣимъ живити добро: да сви стрепе при нѣговомъ имену, и да и са учительима (avec les outshitels) тако исто поступа.

„За име света! и вы сте се решили иѣи къ такому чудовишту?“

— А да шта ъу чинити, г. официръ? Онъ ми обеѣава добру плату, 3000 руб. годишнѣ и све друге потребе. Може быти я самъ сретнїи одъ други. Имамъ стару майку: половину плате слаѣу нѣой на обдржаванѣ; изъ друге половине новаца за петъ година могу закупити єданъ малый капиталъ, коимъ ъу моѣи прилично осигурати мою будуѣность, и онда ъу, bon soir, отиѣи у Паризъ и одпочети трговачку радню.

„Познає ли васъ когодъ у дому Троєпилова?“ упыта официръ.

— Нико, одговори учитель: мене є онъ позвао изъ Москве преко єдногъ свога прїателя, кодъ кога є єданъ мой саотечественикъ куваръ, и онъ ме є препоручїо. Но треба вамъ знати, да се я нисамъ

спремао за учителя, већ за посластичара; но су ми казали, да е у вашој земљи званіе учителя угодніе.

Официръ се замисли. „Послушайте“, рекне Французу: „бы ли вы примили, кадъ бы вамъ ко поднео 10.000 рубалъ уместо те будућности; но тако, да се одма вратите у Паризъ?“

Французъ погледа офицера са удивленіемъ, насмее се и мане главомъ.

— Конѣ су готови! рекне ушавшій надзиратель. Слуга потврди то исто.

„Садъ одма“, одговори официръ. „Изиђите напољ за еданъ часакъ. (Надзиратель и слуга изиђу.)

„Я се не шалимъ“, продужи онъ по французски: „10.000 руб. я љу вамъ дати, но мени е нужно ваше одсутствие одавде и ваша сведочанства.“

При овимъ речма отвори онъ малый сандучићъ кожный и извади неколико свезчића банкнота.

Французъ избеци очи. Онъ ніе знао, шта да мисли.

— Моје одсутствие моя сведочанства, повторавао е онъ чудећи се. Ево моя сведочанства но да се вы не шалите? А шта ље вамъ моя сведочанства?“

„Васъ се то не тиче. Но я васъ пытамъ, пристаєте ли вы, или не?“

Французъ, неверуюћи јоштъ своимъ ушима, пружи своя сведочанства младомъ официру, кои ѣ точно прегледа.

„Ваша путна исправа (пасошъ) добро; писмо препоручително да видимъ; сведочанство о рођенію врло добро. Но ево вамъ дакле новци, па айдете натрагъ. Збогомъ.“

Французъ е стаяо, као укопанъ. Официръ се врати.

„Я самъ заборавіо, што є найважніє: дайте ми честну речъ, да ће све то остати међу нама . . . честну вашу речъ.“

— Честна моя речъ, одговори Французъ. Но моя сведочанства? шта ћу я чинити безъ нѣи.

„У најближой вароши објавите, да сте одъ Дубровскогъ оплѣнѣни. Вама ће поверовати и дати вамъ нужна сведочанства. Збогомъ; нека вамъ Богъ да скоро дођи у Паризъ и нађи майку у добромъ здрављу.“

Дубровскій изађе изъ собе, седне у кола и оде.

Надзиратель гледаше крозь прозоръ, и кадъ су кола изишла, обрне се жени своіой вичући: „Пахомовна! Знашъ ли шта є? Ово є было Дубровскій.“

Надзирателька стрмоглавъ потрчи къ прозору, но было є већ доцканъ: Дубровскій быяше далеко измакао. Она почне грдити мужа: „заръ се ты не боишъ Бога, зашто ми ниси пре казао, я самъ же-лила видети Дубровскогъ, а садъ чекай, кадъ ће онъ опетъ дођи. Ты безсавѣстный, управо безсавѣстный!“

Французъ є стаяо као укопанъ. Договоръ са офицеромъ, новци, — све му се то чиняше као у сну. Но свезчиѣи банкнота, были су у нѣговомъ чпагу и они су потврђивали истинитость тога чудногъ догађая.

Онъ се реши наймити конѣ до вароши. Поштанскій кочиашъ повезе га полако и онъ ноћу дође у варошъ.

Дубровскій, добывши сведочанства Француза, явіо се слободно, као што смо већ видели, Троєпцлову и пресели се у нѣговъ домъ. Каква є была тайна нѣгова намера, мы ћемо доцнѣ дознати, но у нѣговомъ поведениу нѣ се могло примѣтити ништа осудителногъ. Истина, онъ се є мало зани-

мао воспитаніємъ малого Саше, давао му є подпуну слободу ленъствованя и нїє строго изискивао одъ нѣга уроке, задаване му само форме ради; но меѣутимъ онъ є веѣе прилѣжаніє обратио на успѣхъ свое ученице у музики и често є по више часова проводіо съ нѣоме за клавиромъ. Сви су любили младаго учителя. Кирилъ Петровиѣ любіо га є збогъ нѣгове одважности на ловъ, Марія Кириловна збогъ неограниченогъ усрдїя и рабске пазлївости, Саша збогъ снисхоѣеня къ нѣговимъ несташлущима, домаѣи збогъ доброте и милосрдїя, кое се по видимомъ нїє саглашавало са нѣговимъ станѣмъ. Самъ онъ тако є привезанъ быо къ овой породици, да є сматрао себе за члена исте.

Прошло є скоро мєсєцъ дана одъ како є онъ ступіо у учительско званіє до знаменитогъ оногъ празднованя, и нико нїє подозревао, да у скромномъ младомъ Французу прикрива се грозный разбойникъ, кога име наводило є ужасъ на све околне властелине. За сво то време Дубровскій нїє се удалявао изъ Поєровскогъ, но опетъ гласъ о нѣговомъ разбойништєву нїє се быо ушїишао, благодарєи за то измишлѣномъ уображенію околны жителя; но могло є бити и то, да є нѣгова чєта продужавала своя дѣла и у одсутству начальника свогъ. — Ноѣивши у єдної соби са човекомъ, кога є могао држати за личногъ свога неприятеля и єдногъ одъ главны проузрокователя нѣгове несреѣе, Дубровскій нїє се могао уздржати одъ искушеня. Онъ є знао, да се подъ нѣга налази нека сума новаца и реши се придобити ю. Мы смо видели далѣ, како є онъ престрашио бѣдногъ Антона Пафнутиѣа изненадномъ своіомъ променомъ одъ учителя у разбойника.

Французъ пакъ дошавши близу вароши, заповеди кочїяшу да стане, сиѣе съ кола и поѣе пешке,

давши рукомъ знакъ кочіашу, да кола и путный сандукъ покланя нѣму на ракію. Поштанскій служитель тако се зачудіо нѣговомъ усрдію, као и самъ Французъ предложенію Дубровскогъ. Но заключаваюћи изъ тога, да е Немаць сишао съ ума, благодарію му е на нѣговомъ усрдномъ поклону, и, неналазећи за добро враћати се у варошъ, отиде у познато му увеселително заведеніе, кога домаћинъ быше му пріятель. Тамо проведе целу ноћъ и другогъ дана изютра рано врати се на штацію и безъ кола и безъ сандука, съ надувенимъ лицемъ и кривимъ очима.

ГЛАВА ДВАНАЕСТА.

Прошло е неколико дана и ніе се случило ништа достойно примѣчанія. Животъ обитателя Покровски быо е неизмѣнимъ. Кирилъ Петровиъ излазіо е свакій данъ у ловъ; читанъ, ходня музикални уроцы занимали су Марію Кириловну, но нарочито музикални уроцы. Она е почела осећати тежню свогъ срца за младимъ Французомъ, но ипакъ старала се предъ другима то сакрити. Онъ са свое стране ніе нигда прелазіо границе учтивости и строго пристойности и тиме е успокоявао нѣну гордость и страшљиве сумнѣ. Любовь нѣна према нѣму постаяла е съ дана на данъ све већа. Нѣой е было тешко безъ Дефоржа; у нѣговомъ пакъ присутствіи свакій часъ забавляла се нѣиме, у свему е хтела знати нѣгово миѣніе и свагда се съ нѣиме саглашавала. Могуће, да се она іошть ніе была у нѣга залюбила: но при првомъ случайномъ препятствіи или изненадномъ гоненію судьбе, пламень страсти букнуо бы у нѣномъ срцу.

Бданпутъ, дошавши у салу, где ю е учитель очекивао, Марія Кириловна примѣти скорбъ неку

на пѣговомъ лицу. Она одиріе клавиръ, одсвира несколько песама; но Дубровскій подъ изговоромъ главоболъ, извини се, прекине урокъ и, склапаюћи ноте, крадомъ мете іой у руку писманце. Марія Кириловна не имаюћи кадъ мислити се, прими писманце и у истый часъ покае се; но Дубровскій ніе веѣ више было у саали. Марія Кириловна оде у свою собу, отвори писманце и прочита слѣдуюће:

„Будите данасъ у седамъ сатій у ладнику кодъ поточиѣа, ямамъ нешто важно съ вама говорити.“

Радозналость у нѣой се яко узбуди. Она е давно желила признати да га люби, но у исто време и страшила се тога признаня. Нѣой бы пріятно было чути потврѣенъ о томе, о чему е она мислила; но е чувствовала, да бы нѣой неприлично было чути такове речи одъ човека, кои, по свомъ станю, ніе се могао никако надати нѣну руку добити. Она се реши иѣи на састанакъ, но колебала се у томе, коимъ начиномъ да прими благодарность учителя: да ли аристократскимъ негодованіемъ, или опоме-номъ дружбе, или веселимъ шалама, или напоследку ѣутаюћимъ участіемъ. Меѣутимъ свакій часъ глядала е на часовникъ. Наступи мракъ; свеѣе се упале; Кириль Петровиѣъ седне картати се са дошавшимъ сусѣдима; на часовнику одкупце треѣа четвртъ седмогъ часа и Марія Кириловна полако сиѣе низъ степене обзируѣи се на све стране и отрчи у башту.

Ноѣъ быяше тамна, небо покривено облацима, на два корака далъ немогаше се ништа видети; но Марія Кириловна иѣаше у мраку по познатимъ стазама и за тилый часъ наѣе се у ладнику; ту стане, да мало доѣе къ себи, како бы се предъ Дефоржемъ показала равнодушна. Но Дефоржъ е веѣъ стаао предъ нѣомъ.

„Благодаримъ вамъ“, рекне іой онъ тихимъ и печальнимъ гласомъ, „што сте ми молбу испунили. Я самъ се бояо, да вы неѣте на то пристати.“

Марія Кириловна напредъ приуготовлѣна, одговори му: „надамъ се да вы неѣте поставити ме у станъ покаянія збогъ мое снисходительности.“

Онъ ѣуташе. „Обстоятельства захтеваю я морамъ васъ оставити“, рекне онъ напоследку: „вы ѣте скоро, можда, чути но предъ растанакъ я се морамъ самъ вама изяснити.“

Марія Кириловна ништа неодговори. Изъ овы речій увиди она предговоръ къ ожидаемой признательности.

„Я нисамъ тай, за кога ме вы држите“, продужи онъ, подигнувши главу: „я нисамъ Французъ Дефоржъ — я самъ Дубровскій.“

Марія Кириловна врисне.

„Не бойте се, за Бога; вы се не морате плашити мога имена. Да, я самъ тай несретникъ, кога є вашъ отаць лишіо коре леба, изгнао изъ отчиногъ дома и принудіо, тако рећи, одметути се у разбойнике. Но вама ніє нужно бояти се мене ни за себе ни за нѣга. Све є свршено я самъ нѣму опростіо; вы сте нѣга спасли. Прво мое криводѣло требало є да се сврши надъ нѣимъ. Я самъ одао око нѣговогъ дома, назначаваюћи, гди ѣу наеданпутъ произвести пожаръ, одкудаѣу уѣи у нѣгову спаваѣу собу, како ѣу му пресећи путове къ бегству; но у истый часъ вы проѣте поредъ мене, као какво небесно виѣенѣ и срце мое умири се. Я самъ домъ, у коме вы обитавате, почитовао за светиню и ни єдно еущество, кое съ вама стои у крвной свези, не подлежи моіой освети. Я самъ се одрекао свете, као зло-умишляя. По васданъ обилазіо самъ я око вертова Покровскогъ, у надежди издалѣ видити ваше беле альине. У вашимъ непре-

досторожнимъ проходњама ишао самъ я за вама подкрадаюћи се између шибля и сматраюћи се за срећногъ у мислима, што васъ чувамъ и што за васъ нема опасности онде, гди я тайно присуствуемъ. На послѣдку испадне ми за рукомъ.... те се преселимъ у вашъ домъ. Ето већъ три неделъ за мене срећни дана прођоше; опомена на нѣи быће утѣха момъ печалномъ животу.... Данасъ добио самъ извѣстїе, после кога я несмемъ далѣ остати овде. Я се морамъ растати съ вама јоштъ овогъ дана, овогъ часа.... Но пре, него бы отишао, я самъ дужанъ казати вамъ се, да ме вы не бы проклиняли, ни презирали. Сеѣайте се каднадъ Дубровскогъ. Знайте, да є онъ рођенъ быо за са-свимъ друго опредѣленъ, да є душа нѣгова васъ умела любити, да нѣгда....“

Садъ се зачуе силно звижданъ, и Дубровскій уђути. Онъ увати нѣну руку и притисне къ врелимъ своимъ устнама. Звижданъ повтори се. „Опростите“, рекне Дубровскій: „мене зову; єданъ часъ може мене погубити.“ Онъ оде.... Марїя Кириловна стаяла є немичући се. Дубровскій врати се и на ново є увати за руку. „Ако васъ кадгодъ постигне каква несрећа, и вы не будете ни одкуда очекивали помоћи ни заштите, у таквомъ случаю обећавате ли се прибећи къ мени и захтевати одъ мене све ради вашего избавленя! Обећавате ли се, да нећете одбацити мою преданость?“

Марїя Кириловна плакала є, ѣутаюћи. Звижданъ зачуе се и трећій путъ.

„Вы оћете да ме погубите!“ повиче Дубровскій: „я васъ нећу оставити, докъ ми не дате одговора: обећавате ли се, или не?“

— Обећавамъ се, проговори бѣдна лепотица.

Узбуђена овимъ састанкомъ са Дубровскимъ, Марїя Кириловна враћаше се изъ верта. Она угле-

да на двору множество людій; предъ вратима двора стояла су кола са три коня, люди се устумарали, цео домъ быяше у некомъ движенію; издалѣ чуе она гласъ Кирила Петровиѣа и похити уѣи у собу, боеѣи се, да одсуство нѣно не буде примѣтно. У сали сукоби є Кириль Петровиѣъ; гости су окружили начальника, нашегъ познанника, и обасипали га разнимъ питаньима. Началникъ, у путничкомъ одѣлу, наоружанъ од главе до ногу, одговараше имъ съ видомъ тайнимъ и дѣлательнимъ. „Гди си ты была, Машо?“ упыта є Кириль Петровиѣъ: „є си ли сусрела гдигодъ Мг. Дефоржа?“ Маша силомъ одговори одрицателно: „Представи себи“, продужи Кириль Петровиѣъ: „началникъ є дошао уапсити га, и уверава ме, да є онъ самъ Дубровскій.“ — „Сви знацы, Ваше Превосходителство“, рекне началникъ. — „Охъ брате“, пресече Кириль Петровиѣъ: „чисти се куда знашь са своимъ знацима. Я теби мога Француза недамъ, докъ я самъ не извидимъ дѣло. Како се може веровати Антону Пафнутиѣу, страшливцу и простаку: нѣму се приказало у сну, да га є учитель хтео оплячкати. Зашто онъ мени оногъ ютра нїє о томе ни речи казао“ — „Французъ га є застрашио, ваше превосходителство“, одговори началникъ: и приморао га заклети се, да ће бутати.“ — „Лаже“, рекне Кириль Петровиѣъ: „садъ ѣу я све то да извидимъ. Гди є учитель?“ упыта онъ ушавшегъ слугу. — „Нигде га не наѣо“, одговори слуга. — „Тражите га“, повиче Кириль Петровиѣъ, почевши сумняти се. „Покажи ми тай твой хвалѣный личный описъ“, рекне онъ началнику, и овай му одма подне се. Хмъ! хмъ! двадесеть и три године и проча. Ово є такво, да скоро ништа не доказує. „Гди є учитель?“ — „Нема га“, бы опеть одговоръ. Кириль Петровиѣъ почне се обезпокоювати; Марія Кириловна быяше ни жива, ни мртва.

„Ты си бледа, Машо“, примѣти їой отаць: „тебе су препали?“ — „Ніє, огаць“, одговори Маша: „мене глава боли.“ — „Иди Машо у свою собу и не плаши се.“ Маша полюби отцу руку, и брзо оде у свою собу, баци се на постелю и почне горко плакати. Служавке дотрче, на-силу є свуку, съ великомъ мукомъ умире є ладномъ водомъ и винскимъ спиртомъ; наместе є у постелю и она се успава.

Међутимъ Француза нису могли наћи. Кириль Петровић одао є тамо-амо по соби звиждукаюћи гласно: *Громе побѣде пуцай*. Гости шапугаху међу собомъ; начальникъ стаяо є као будала; Француза нису нашли. Вѣроватно є онъ успѣо сакрити се, бывши напредъ извештенъ; но одъ кога и како? то є остало у тайности.

Было є већъ єданаестъ часова, но нико ніє ни мислио о сну. Напослѣдку Кириль Петровић рек-не срдито начальнику: „Но шта є? видишь да ты овде до зоре неможешъ остати; мой домъ ніє крчма. Не можешъ ты съ твоіомъ хитрошћу уватити Дубровскогъ, и є ли онъ башъ Дубровскій. Иди ты кући, на унапредъ буди вештін. А и вама є време ићи кући“; окренувши се гостима. „Кажите нека прежу конѣ, ерь я хоћу да спавамъ.“

Тако немилостиво разстане се Троепиловъ са своимъ гостима.

ГЛАВА ТРИНАЕСТА.

Прошло є доста времена безъ да є се што примѣтно догодило. Но у почетку овога лета было є много промена у породичномъ животу Кирила Петровића.

На тридесетъ врста далѣ одъ нѣга налазаше се богато иманѣ княза Верейскогъ. Князь овай за дуго време бавіо се у странимъ земляма; целимъ

нѣговимъ иманѣмъ управляше у оставки маіоръ Ар-
батовъ; но никаквогъ сношенія не быяше измеѣу
Покровскогъ и нѣга. При концу месеца Мая врати
се князь изъ страны земаля и доѣ у свое село,
ное одъ роѣня іоштъ нѣ видіо. Навикнуть буду-
ћи на друштвеный животъ, онъ нѣ могао поднети
самоѣу, и треѣгъ дана после свогъ долазка отиде
на обѣдъ къ Троепилову съ коимъ є негда было по-
знать.

Князь є имао око петдесетъ година, али є мло-
го старія изгледао. Излишности свакогъ рода по-
рушили су му здравлѣ и ставиле му свой неизгла-
димый печатъ. Но не мотреѣи на то, споляшность
є нѣгова была пріятна; а навика быти свагда у
дружству, придавала му є неку любезность, особи-
то меѣу женскиняма. Онъ є желіо свагда быти у
дружству, непрестано му є было досадно. Кирилъ
Петровиѣъ быяше врло задовольнѣ нѣговомъ по-
сѣтомъ, дочекавши га знацима уваженія, као чове-
ка, кои познає светъ. Онъ, по обичаю свомъ, по-
чне га угошѣавати прегледанѣмъ свои заведенія и
поведе га у псеѣй дворъ. Но князь не могавши
поднети псеѣй задай, похити изиѣи на полѣ, запу-
шаваюѣи носъ марамомъ, попрсканомъ мирисима.
Старый вертъ са стриженнымъ липама, четвероугол-
нимъ рибнякомъ и правимъ стазама, нѣму се нѣ
допао; онъ нѣ любіо енглеске вертове и тако зва-
ну природу, но є опетъ хваліо и дивіо се. Слуга
доѣ и яви, да є обѣдъ готовъ и они поѣу обѣдо-
вати. Князь почне рамати, еуставши одъ проходиѣ
и веѣъ се каяше за ову посѣту.

Но у саали сретне ій Марія Кириловна — и ста-
рый женкарошъ буде пораженъ нѣномъ лепотомъ.
Троепиловъ посади госта до нѣ. Князь оживи чи-
сто нѣнимъ присутствомъ, быяше весео и успѣ не-
колико пута привуѣи нѣну пажню любопитнымъ сво-

имъ приповедкама. После обѣда Кириль Петровиѣъ предложи да се на коньима проходаю, но князь се извини, указиваюѣи на свою кадиѣну обуѣу и шалеѣи се, као да има тобожъ костоболу у ногама; предложи, да се проходаю у колима, а то зато, да се небы одваю одъ свое миле сусѣдке. Кола се спреме. Стари и лепотица седну и поѣу. Разговоръ се нѣе прекидао. Марія Кириловна са задовољствомъ слушаше ласкателне и веселе поздраве светскогъ човека, кадъ наеданпутъ Верейскій, обративши се Кирилу Петровиѣу, упыта га: што е ова зграда погорела и принадлежи ли она нѣму? Кириль Петровиѣъ намршти се: опомене, побуѣаване у нѣму збогъ ове погореле зграде, быле су му неприятне. Онъ одговори, да е земля садъ нѣгова, но да е пре принадлежала Дубровскомъ. „Дубровскомъ? повтори Верейскій: „ономъ славномъ разбойнику?“ — Нѣговомъ отцу, одговори Троєпиловъ; но и онъ е быю добаръ разбойникъ.

„Кудъ е садъ тай нашъ Ринальдо? Ели ухваѣенъ, и е ли живъ?“

И живъ е и слободанъ. Одиста, княже! и тебе е, чини ми се, Дубровскій посѣтио у **?

„Да, прошле године, мыслимъ, да е нешто запалио или поарао. Но е ли истина, Марія Кириловна, да бы вредно было, познати се изближе са тимъ романтичнимъ юнакомъ?“

— Па она е позната съ нѣимъ, рекне Троєпиловъ. Онъ е читаве три неделъ учио ню музики, но хвала Богу, нѣе узео ништа за уроке. Садъ Кириль Петровиѣъ одпочне казивати историю о мнимомъ Французу учителю. Марія Кириловна сеѣаше као на иглама. Верейскій, саслушавши са великомъ пажньомъ, нашао е, да е то врло страно и промени разговоръ. Вративши се, заповеди онъ, да му се спреме кола, и не обзируѣи се на то, што га Кириль не-

престано моляше остати да преноћи, оде одма пошто попів чай, но пре полазка замоли Кирила Петровића, да му дође у госте съ Маріомъ Кириловномъ, и гордый Троєпиловъ обећа се; еръ, узевши у уваженъ княжеско достоинство, две звезде и 3000 душа фамиліярногъ иманя, онъ е до некогъ степена почитовао князя Верейскогъ, за себи равногъ.

ГЛАВА ЧЕТРНАЕСТА.

На два дана после тога, Кирилъ Петровићъ оде са ѣркомъ своіомъ у гости князу верейскомъ. Дошавши къ **, нѣ се могао нагледати довольно чисты и лепи кућа селячки и каменогъ дома княжевскогъ, сазиданогъ по начину енглески двораца. Предъ домомъ простирала се зеленогуста ливада, на којой су пасле швейцерске краве, звонећи своимъ звонцама на врату. Пространый вертъ окружаваше домъ са своію страна. Домаћинъ предсретне госте на степенима и пружи руку молодой лепотицы. Она уђе у великолѣпну саалу, гди е столъ быо застртъ за три лица. Князь поведе госте къ прозору, гди имъ се укаже дражестный изгледъ. Волга е текла поредъ дома, по којой су пловиле натоварене лађе подъ натегнутимъ ветрилама и понеки рибарскій чамаць. На другой страни реке протезали су се брежульци и поля; неколико зелены дрвета оживляваху околину. Потомъ занимали су се гледанѣмъ разны, ликова кое е князь купіо у страннымъ земляма. Князь обясняваше Маріи Кириловной нѣова разна достоинства, садржай, исторію живописаца; указиваше на достоинства и недостатке. Онъ нѣ говоріо о ликовима говоромъ ученогъ каквогъ вештака; но са чувствомъ и уображенѣмъ. Марія Кириловна слушала га е са задовольствомъ. Пођу ручати. Троєпиловъ истинито

похвали вина свого Амфітріона и искусство нѣго-
вогъ куvara, но Марія Кириловна ніе се ни най-
манѣ мешала у разговоръ съ човекомъ, кога е
она текъ садъ другій путь видила одъ свого ро-
ђеия. После ручка предложи домаѣинъ изиѣи у
верть. Кафа донесе имъ се у Ладникъ, на брегу
широкогъ єзера, начичканогъ островима. Наѣдан-
путь зачуе се музика и чамаць са шесть весала
привуче се до самогъ ладника. Они се повезу
по єзеру око острова, посѣте неке одъ нѣи; на
єдномънаѣу мраморный ступъ (штатуу), на другомъ
усамлѣну пештеру, на треѣемъ споменикъ са тай-
нимъ надписомъ, кои побуди у Маріи Кириловной
дѣвичко любопытство не сасвимъ удовлетворено
учтивимъ объясненѣима княза. Време проѣе сасвимъ
неосетно; почне се сумрачавати. Князь опомену-
ши ій, да е веѣъ ладно и да роса пада, поита вра-
тити се у домъ; самоваръ, у коме се чай кувао,
веѣъ ій очекиваше. Князь умоли Марію Кириловну,
да она управля у дому неомженѣногъ човека. Она
почне сипати чай, слушаюѣи непрекидне припо-
ведке любезногъ припеведача. Наѣданпуть зачуе
се гласъ пушке — и ракета осветля небо Князь
пружи Маріи Кириловной надвратникъ и позове ню
и Троєпилова на балконъ. Предъ домомъ, у мраку,
буктили су разне бое пламенови, вртили се, поди-
зали се у висъ као класови жита, падали су доле
прскаюѣи, као скачуѣій источникъ (водомеръ), па-
дали су на подобіе кише, звезда; гасили се и опетъ
букнули. Марія Кириловна веселила се овимъ, као
мало дете. Князь верейскій, радоваше се нѣной ве-
селости, а и Троєпиловъ быаше чрезвычайно за-
доволянъ, єрѣ онъ признаваше *tous les frais* да
князь све ово ради нѣювогъ задовольства чини.

Вечера у своіой изредности ни уколико ніе
уступала ручку. Гости буду одведени у собе за

нѣи одреѣене и другоѣ дана изютра разстану се са любезнимъ домаѣиномъ, давши еданъ другомъ обеѣанъ, да ѣе се опетъ скоро састати.

ГЛАВА ПЕТНАЕСТА.

Маріа Кириловна сидла е у своіой соби и везла на ѣерѣву, до отвореноѣ прозора. Она се нѣе збуњавала свиломъ, као любовница Контратіева, коя е, у любовной разсеяности, везла ружицу са зеленомъ свиломъ. Подъ нѣномъ игломъ излазіо е радъ, кои ни у чему нѣе уступао оригиналу, немо-треѣи на то, што нѣне мисли нису се бавиле радомъ — но су были далеко.

Наеданпутъ провуче се тихо крозъ прозоръ рука; некій метне на ѣерѣвъ писмо и сакріе се пре, него е Маріа Кириловна успѣла угледати га. У исто време доѣе къ нѣой слуга и позове е къ Кирилу Петровиѣу. Она съ страхомъ метне писмо у недра и потрчи къ отцу у собу.

Кирилъ Петровиѣ нѣе было самъ. Князь Вереѣскій сеѣаше кодъ нѣга. Кадъ се Маріа Кириловна появи, князь устане и ѣутеѣи поклони се са забуномъ, нѣму несвойственомъ. „Оди ближе, Машо, рекне Кирилъ Петровиѣ. Имамъ да ти кажемъ едну новостъ, коя ѣе, надамъ се, тебе обрадовати. Ево ти младоженъ; князь те проси.“

Маша се укочи; нѣно лице покріе смртна бледоѣа. Она ѣуташе, князь приѣе къ нѣой, узме е за руку и съ тронутимъ видомъ запыта е: е ли сагласна она увеличати нѣгову среѣу. Маша ѣуташе.

„Сагласна, савршено сагласна, рекне Кирилъ Петровиѣ: но знашъ, княже, дѣвице тяжело изговараю ту речъ. Но, децо, полюбите се и будите сретни.“

Маша стояше не мичући се, старій князь полюби іой руку; у истый часъ полете сузе по бледомъ нѣномъ лицу. Князь се мало намршти.

„Иди, иди, иди! рекне Кирилъ Петровиѣ; убриши сузе и врати се къ нама весела. Све оне плачу при спомену о удаи продужи онъ, обративши се къ Верейскомъ: такавъ є у нѣи обичай Садъ, княже, да се разговоримо о дѣлу, т. е. о мизу.“

Марія Кириловна єдва дочека одъ нѣи удалити се. Она оде у свою собу, затвори се и пусти сузама на волю, уображаваюћи себе женомъ старогъ княза; наєданпутъ покаже іой се онъ ружнимъ и мрзкимъ. Бракъ ню страшаше, као губилиште, као гробъ! Не, не! говорила є она у очаяню, болѣ ће ми быти у монастиру, болѣ ми є поћи за дубровскогъ. Садъ се опомене писма и почне га жельно читати, предчувствуюћи, да є оно одъ нѣга. И заиста оно є было нѣимъ написано и садржавало є неколико слѣдуюћи речій:

„Довече, у десетъ часова, на преѣашиѣмъ месту.“

Месець є сіао, у селу ноѣ быаше тиха; по некій путъ прохуи ветриѣ и тихій шумъ проѣ по целомъ верту.

Као лака сѣнь, приближаваше се млада лепотица къ месту назначеногъ састанка. Іоштъ никога нѣ могла угледати наєданпутъ иза ладника изненадно укаже се предъ нѣомъ Дубровскій. „Я све знамъ, рекне іой онъ тихимъ и печалнимъ гласомъ: опомените се вашегъ обеѣаня.“

„Вы предлагете мени вашу заштиту? одговори Маша, по немойте се лютити: она ме страши. Каквимъ ѣете начиномъ вы указати мени помоѣ?“

„Я бы васъ могао избавити одъ мрзкогъ човека.“

За име Бога, не мойте га дирати, и да се нисте усудили дирати га, ако ме любите: я нећу да будемъ виновница никакве несреће.

„Я га нећу дирнути: ваша є воля за мене света. Онъ є вама обвезанъ животомъ. Нигда злочинство неће бити свршено у ваше име. Вы морате бити чисти и одъ мои преступленя. Но како ћу да васъ спасемъ одъ жестокогъ отца?

— Јоштъ имамъ надежде: я се надамъ да ћу га тронути моимъ сузама и очаянѣмъ. Онъ є истина своеволянъ, но опетъ ме врло любви.

„Неуздайте се узалудно: у вашимъ сузама познаће онъ обичну плашню и одвратность, общу свима младимъ дѣвицама, кадъ се оне удаю не по страсти, но изъ благоразумногъ разсуђеня; но ако онъ самъ безъ вашегъ саизволеня то учини? ако насилно метне вамъ венацъ на главу, и тимъ на веки преда судбу вашу у власть старогъ и боленогъ мужа?“

— Тада, тада немамъ шта чинити — јвите ми се само — я ћу бити ваша жена.

Дубровскій задркѣ; бледо нѣгово лице наеданпутъ се зарумени као ружа, но у истый часъ постане оно блеђе него пре. Онъ дуго ћуташе, погнувши главу.

„Упните се изъ своју сила, молити отца, клекните предъ нѣга; представите му савъ ужасъ ваше будућности, вашу младость, која ће венути кодъ болешљивогъ и развратногъ старца; кажите му, да богатство ни за еданъ часъ неће вамъ донети срећу; да роскоштво задовољава само бѣдность ненавикнуту и то за врло кратко време; не одступай те одъ нѣга, не страшите се нѣгове ярости ни претня, докъ и една сѣнь надежде трає; Бога ради не одступайте. Ако ли пакъ nebude другогъ средства — а вы се решите на жестоко изясненѣ: т. є. кажите,

да ако онъ остане неумолимъ, да да ће те вы
наћи заштиту у оное, одъ кога онъ зазире“

Садъ Дубровскій покріе лице свое рукама; онъ
се, тако рећи загуши, Маша е плакала

„Несретна, несретна судбо моя! рекне онъ,
горко узданувши. За васъ бы я мой животъ жертво-
вао; угледати васъ издалека, додирнути се ваше ру-
ке, замене е была найвећа радость; и онда, кадъ ми
се указуе могућность пригрлити васъ къ узбуђеномъ
срдцу момъ и рећи: я самъ на веки твой, несре-
тний! онда я морамъ клонити се одъ блаженства,
одбіяти га свима силама! Я не смемъ пасти къ ва-
шимъ ногама и благодарити небу за непонятну, не-
заслужену награду. О! како морамъ я мрзити тога,
. . . . но осећамъ, да садъ у срдцу момъ нема места
мржњи.“

Онъ кротко обувати виткій нѣмъ струкъ и тихо
е привуче къ свомъ срдцу. Поуздано спусти она
свою главу на плеће младаго разбойника — и обое
ћутаху

Време пролазаше „време е,“ рекне напоследку
Маша. Дубровскій као да се изъ сна тргне. Онъ
узме нѣму руку и метне іой прстенъ на прстъ. „Ако
се решите прибећи къ мени, рекне онъ: донесите
прстенъ овде и пустите га у дуплю овога раста;
я ћу онда знати, шта ми треба чинити.“

Затимъ полюби іой руку и нестане га међу
дрвима.

ГЛАВА ШЕСТНАЕСТА.

Женидба княза Верейскогъ ніе была выше тай-
номъ за сусѣде. Кирилъ Петровићъ примао е чес-
титаня; свадба се приправляла. Маша съ дана на
данъ одлагаше решително изявленъ вољъ. Међу-
тимъ, обхођенъ нѣно са старимъ младоженьомъ бы-
ише ладно и принуђено. Князь ніе се обезпокоя-

вао тиме: онъ се о любви ніе бринуо, задоволянь нѣнимъ бѣтеѣмъ сагласіємъ.

Но време протицаше. Маша напоследку реши се написати писмо князу Верейскому. Она се старала побудити у нѣговомъ срдцу чувство великодушія; признала є просто, да она нѣга ни найманѣ, не люби; молила га, да се одкаже узети є (за жену) и да є и самъ заштиѣава одъ власти родителя. Она крадомъ преда писмо князу Верейскомъ. Онъ га прочита насамо, но нимало не буде тронуть чистосердачносѣу свое невесте. Шта выше, увидіо є необходиму нужду ускорити са свадьбомъ и зато нашао є за добро показати писмо будуѣемъ своемъ тасту.

Кирилъ Петровиѣ чисто побесни; насилу могаше князь умолити га, да непоказує Маши, да є нѣму писмо нѣно познато. Онъ пристане не говорити іой о томъ, но реши се непродужавати време и назначи, да буде свадьба другоѣ дана одма. Князь наѣе, да є ово весма благоразумно, оде къ своіой неvěсти и каже іой, да є нѣно писмо нѣга врло опечалило, но да се онъ нада съ временомъ заслужити нѣну приврженость; да є мисао, одреѣи се одъ нѣ, за нѣга врло трудна, и да онъ ніе у станю сагласити се на свою смртну пресуду. Затимъ іой учтиво полюби руку и отиде, не казавши іой ни речи о решенію Кирила Петровиѣа.

Но текъ што онъ изаѣе изъ двора, нѣнъ отаць уѣе къ нѣой и опоро заповеди іой да буде спремна за сутрашній данъ. Марія Кириловна, веѣ узбуѣена обясненіемъ княза Верейскоѣ, поліе се сузама и баци се отцу предъ ноге. „Отаць! повиче она жалостнимъ гласомъ, отаць! немойте ме убіяти: я не люблю княза, я немогу быти нѣгова жена.

— Шта то значи? рекне грозно Кирилъ Петровиѣ: до овоѣ часа ты си бѣтала и была си са-

гласна, а садъ текъ, кадъ є све свршено, намислила си дѣтинѣти се и одрицати. Немой будалити; єрь съ тимъ неѣшъ ты ништа изиграти.

„Не убіѣйте ме!“ повтораваше бѣдна Маша: „Зашто ме гоните одъ себе и предаѣте човеку, кога не могу любити? Заръ самъ вамъ я додѣяла. Я желимъ да останемъ съ вама као и досадъ. Отацъ! вама ѣе тешко бити безъ мене, а јошъ теже ѣе вамъ бити, кадъ помислите, да самъ я несретна. Отацъ! не принуѣвайте ме; я неѣу да се удаѣмъ.“

Кирилъ Петровиѣъ буде тронутъ, но се уздржаваше, да непокаже свою смутню и одгурне є, рекавши сурово:

— Све є то лудорѣя, чуєшъ ли? Я знамъ болъшта є нужно ради твоє среѣе. Сузе теби неѣе помоѣи; прексутра ѣе бити твоя сватба.

„Прексутра! повиче Маша. „Боже мой! Не, не нѣе могуѣе, то неѣе бити! Отацъ, послушайте: ако сте се вы решили убити ме, я ѣу наѣи заштитника, о коме вы и немислите; вы ѣете видити, вы ѣете се ужаснути, до чега сте ме довели.“

Шта? шта? рекне Троєпиловъ: претнѣ! мени претнѣ? безобразна дѣвойчуро! А знашъ ли ты, да ѣу я съ тобомъ учинити то, што ты ни представи себи не можешъ. Ты смєшъ мени претити, невалялицо! Видиѣу я ко ѣе бити твой заштитникъ.

„Владимиръ Дубровскій,“ одговори Маша у очаяню.

Кирилъ Петровиѣъ помисли, да є она сишла съ ума и гледаше є са изумленѣмъ. „Добро!“ рекне јоѣ онъ после краткогъ ѣутаня: „очекуй ты себи, кога оѣешъ за избавителя, а дотле седиѣешъ у той соби... ты изъ нѣ неѣешъ изиѣи до саме сватбе.“ Съ тимъ речма Кирилъ Петровиѣъ изиѣе и заключа за собомъ врата.

Дуго е плакала бѣдна девойка, представляюћи себи све, што ю очекиваше: но напрасно изясненѣ одлакиша іой души она спокойніе могаше разсуђивати о своіой судби и о томе, што іой е надлежало чинити. Главно е было за ню ослободити се одъ мрзкогъ брака; судба быти женомъ разбойника учинила іой се раемъ у сравненію са судбомъ, коя іой е приуготовлявана. Она погледа на прстенъ, кои іой е дубровскій оставіо. Сялно е желила видити се съ нѣмъ насамо и іошть еданпутъ предъ одсуднимъ часомъ дуго съ нѣмъ посаветовати се. Предсказивало іой се, да ће увече наћи она Дубровскогъ у верту, кодъ ладника; она се реши ићи и очекивати га тамо. Чимъ е почело сумрачавати се, Маша се спреми, но врата су нѣна была заключана. Собна служавка одговори іой крозь врата, да е Кирилъ Петровићъ заповедіо непуштати ю. Она е была у затвору. Маша, яко оскорблѣна, села е кодъ прозора и до неко доба ноћи седила е несвучена, непокретно гледаюћи у тамно небо. Предъ саму зору задрема; но лакій нѣнъ санъ быо е узнемиренъ печалнимъ виђеняма и светлостъ излазећегъ сунца већ е пробуди.

ГЛАВА СЕДАМНАЕСТА.

Она се пробуди и у првой мисли представи іой се савъ ужасъ нѣногъ положеня. Она зазвони, служавка уђе и на питаня нѣна одговори, да е Кирилъ Петровићъ синоћъ отишао у ** и поздно се вратио; да е строго заповедіо непуштати е изъ нѣне собе и мотрити, да не бы нико съ нѣомъ говорио; да се уосталомъ невиде никакве особене припреме къ сватби, кромъ тога, што е свештенику заповеђено было, да се никако не удаљава изъ села. По-

сле овы известія служавка остави Марію Кириловну и опеть заключа врата.

Нѣне речи озлоѣде Марію Кириловну. Глава іой кипяше, крвь се узмутила; она се реши о свему овоме известити Дубровскогъ и тражаше начина, како бы послала прстенъ у дуплю завѣштаногъ раста. У исто време удари у прозоръ, до кога е она седила, камичакъ, стекло зазвечи, Марія Кириловна погледи на дворъ и угледа малого Сашу, кои іой даваше знаке. Она е знала нѣгову приврженность къ нѣой и обрадовала му се. „Здравствуй, Сашо; шта ме зовешъ?“ — „Я самъ дошао, сестрице, дознати, да вамъ ніе штогодъ нужно. Отаць е срдить и запретіо е свима у дому, да васъ неслушаю; но вы кажите мени шта вамъ е нужно, и я ъу ради васъ све учинити.

„Богъ те наградіо, милый мой Сашо. Слушай, ты знашъ онай старый растъ са дупльомъ, што е до ладника?“

— Знамъ, сестрице.

„Дакле, ако ме ты любишъ, отрчи тамо брзо и метни овай прстенъ у дуплю; но пази, да те нико неугледа.“

При овимъ речма баци му прстенъ и затвори прозоръ.

Саша узме прстенъ, потрчи што е брже могао, и за тилый часъ наѣ се кодъ завѣштаногъ дрвета. Ту онъ стане, задіавши се, погледа на све стране и метне прстенъ у дуплю. Свршивши дѣло благополучно, хтеде онъ тогъ истогъ часа известити о томе Марію Кириловну, кадъ наеданпутъ еданъ риѣй поцепанъ дечакъ изтрчи брзо иза ладника, притрчи къ расту и завуче руку у дуплю. Саша итріе одъ веверице притрчи къ нѣму и счепа га обадвема руками.

„Шта ты ту радишъ? рекне онъ оштро.

— Шта е теби стало? одговори дечакъ стара-
юћи се ослободити се одъ нѣга.

„Остави тай прстенъ, црвенко“, повиче Саша;
или љу я тебе садъ проучити свойски.

Уместо одговора, удари га дечакъ песницомъ
по образу; но Саша га не пусти и повиче изъ гла-
са: лопови, лопови! овамо, овамо!

Дечакъ се уиняше да се одкучи одъ нѣга. Онъ
быяше одприлике две године стари одъ Саше и
много ячій одъ нѣга; но Саша е было хитрій. Они
су се борили неколико минута; напоследку риѣій
дечакъ надвлада. Онъ обали Сашу на землю и ухва-
ти га за грло. Но у исто време снажна рука счепа
га за риѣе и кудраве власи, и вертаръ Степанъ по-
дигне га на пола аршина одъ землѣ.

„Ахъ ты, риѣій враже“, проговори вертаръ „а
како ты смешъ бити малога господина?

Саша устане и ободри се.

„Ты си мене уватио подъ мишке“, рекне онъ:
„а иначе небы ты мене нигда обалио. Дай прстенъ
таки па одлази.“

— Е да, одговори риѣій, и на еданъ путъ из-
вивши се на страну, ослободи свое кудраве власи
изъ руку Степановы.

Садъ онъ стане бежати, но Саша га достигне,
лупи га у леѣа и дечакъ падне. Вертаръ наново
ухвати га и свеже поясомъ.

„Дай прстенъ!“ повиче Саша.

„Чекай, господине, рекне Степанъ: мы ћемо га
одвести на расправу къ двороуправителю.

Вертаръ поведе риѣегъ дерана на господскій
дворъ, а Саша га праћаше, неспокойно погледаюћи
на свое морнарске чакшире подеране и упряне зе-
лениломъ траве. Наеданпутъ сви троє нађу се предъ
Кириломъ Петровићемъ, идућимъ прегледати свою
конюшницу.

„Шта є то?“ упита онъ Степана.

Степанъ укратко опише му савъ догађай.

Кириль Петровићъ саслуша га съ пажњомъ.

„Ты невалялацъ“, рекне онъ окренувши се къ Сашу; „шта си ты имао съ нѣме?“

— Онъ є украо изъ дуплѣ прстенъ, отацъ; заповедите, да ми да прстенъ.

„Какавъ прстенъ? Изъ какве дуплѣ?“

— Та мени є Марія Кириловна . . . да тай прстенъ

Саша се сбуну, Кириль Петровићъ намргоди се и рекне, вртећи главомъ:

„Ту є умешана Марія Кириловна. Признай све, или ћу те садъ одерати прутомъ тако, да ни за себе нећешъ знати.“

— Тако ми Бога, отацъ, я отацъ мени Марія Кириловна ніє ништа заповедила, отацъ.

„Степане! иди одсеци ми єданъ добаръ сировъ брестовъ прутъ.“

— Чекайте, отацъ, я ћу вамъ све казати. Я самъ данасъ играо се по двору, а сестрица Марія Кириловна отворила є была прозоръ, и я притрчимъ, она нехотице испусти прстенъ и я га сакріємъ у дуплю, и . . . и . . . овај риђій деранъ хтео є прстенъ украсти.

„Нехотице испустила, ты си хтео сакрити . . . Степане! иди за прутъ.“

— Отацъ, почекайте, да вамъ све кажемъ. Сестрица Марія Кириловна заповедила ми є отрчати къ расту и метнути прстенъ у дуплю; я отрчимъ и метнемъ прстенъ, а овај невалялый деранъ . . .

Кириль Петровићъ окрене се къ гадномъ дерану и оштро га запита: „чій си ты?“

— Я самъ служитель дружинѣ Дубровскога одговори онъ.

Лице Кирила Петровића помрачи се.

Ты, како се види, непризнаешъ мене за господина добро. А шта си ты радіо у момъ верту?

— Крао самъ малину *)

*) Малина е некій родъ ягода.

„Аха! слуга кодъ господина; какавъ попъ, такавъ и приходъ (парохія); а заръ малина расти кодъ мене на растовима? чуешъ ты то?“

Деранъ ништа не одговори.

— Отацъ, заповедите му, да ми преда прстенъ, рекне Саша.

„Ћути, Александре! одговори Кирилъ Петровићъ: „немой заборавити, да ѣу се я съ тобомъ наредити. Одлази у свою собу Ты, разрокій, ты ми се видишъ валянъ дечко; ако ты мени све признашъ, я те неѣу бити, но ѣу ти іоштъ дати еданъ грошъ на орахе. Дай прстенъ па иди.“ Деранъ расклопи песнице и покаже, да у нѣговимъ рукама нема ништа. „Не то, яѣу съ тобомъ учинити то, што ты и неочекуешъ. Но!“

Деранъ не одговори ништа, и стояше погнувши главу, изгледаюћи као каква будала.

„Добро!“ рекне Кирилъ Петровићъ: „Затворите га гдигодъ, но пазите, да небы побегао, ерѣ ѣу вамъ свима кожу одерати.“

Степанъ одведе дерана у голубарникъ, затвори га тамо, и остави стару птицоловку Агапію да мотри на нѣга.

„Овде нема никакве сумнѣ: она е имала сношенія съ проклетимъ Дубровскимъ. Но ако е и у самой ствари она звала нѣга у помоћъ — мисляше Кирилъ Петровићъ, одаюћи по соби и лютито звиждукаюћи: *Громе побѣде пуцай*. Ако ништа выше, я самъ наишао баръ на нѣговъ трагъ и онъ неѣе намъ выше умаѣи. Мы се можемо ползовати овимъ случаемъ . . . Но! звоно; хвала Богу, то е Началникъ. Доведите овамо тогъ ухваѣеногъ дерана.“

Међутимъ кола уђу у дворъ и познатый начальникъ ступи у собу савъ прашљивъ.

„Добаръ гласъ!“ рекне Кирилъ Петровићъ: „я самъ ухватио Дубровскога.“

— Хвала Богу, ваше превосходительство! рекне начальникъ обрадовавши се. Гди є онъ?

„То єсть, не Дубровскога, него єднога изъ нѣгове чете. Садъ ће га одма довести, Онъ ће намъ помоћи ухватити нѣговогъ арамбашу. Ево довели су га.“

Началникъ очекујући страшногъ разбойника, зачуди се угледавши дернште одъ тринаестъ година, доста сабогъ спољашнѣгъ изгледа. Онъ съ колебањемъ окрене се Кирилу Петровићу очекујући обясненя. Кирилъ Петровићъ почне садъ казивати, не споминуюћи ништа о Маріи Кириловной, ютрошній догађай.

Началникъ слушаше га пазљиво, погледајући свакій часъ на малогъ дерана и лутећи се, што овај, изгледајући као каква будала, видало се, да ніє ни обраћао пажню на то, што се радило око нѣга.

— Дозволите, ваше превосходительство, да се разговоримъ съ вама на само, рекне напоследку начальникъ.

Кирилъ Петровићъ одведе га у другу собу и затвори врата за собомъ.

Крозъ пола часа дођу они опетъ у саалу, гди є несретникъ очекивао последню свою судьбу.

— Господинъ є хтео, рекне му начальникъ: да те пошлѣ у варошь на робію, изшибати те бичемъ и потомъ протерати те; но я самъ се подватіо за тебе и измоліо самъ ти опроштай. Одрешите га!

Дерана одреше.

— Благодари дакле господину, рекне начальникъ.

Деранъ приђе къ Кирилу Петровићу и полюби му руку.

„Садъ иди кући“, рекне му Кириль Петровићъ: „па у будуће немој красти малине по дупляма.“

Деранъ оде, весело стрчавши низъ степене и пусти се тркомъ, не окрећући се, преко поля къ Кистеневу. Дошавши до села, заустави се у крайньої пола-разрушеной кућици и куцне у прозоръ. Прозоръ се отвори и укаже се една старица.

„Стара, леба!“ рекне деранъ: „я одъ ютросъ ништа нисамъ ѿ, умре одъ глади.“

— Ах! ѿ ли ты, Мито; а где си се изгубио, ѿволе? одговори старица.

„После ћу ти казати, стара; за Бога, дай леба!“

— На айде у кућу.

„Немамъ времена, стара; морамъ трчати јоштъ на едно место. Леба, тако ти Христа, леба.“

— Немирникъ еданъ, промрмля старица: на, ево ти комадъ (леба), и пружи крозъ прозоръ комадъ црногъ леба.

Деранъ жельно почне ѿсти, и жваћући, отрчи далъ.

Почело ѿ сумрачавати се; Мита се протурао крозъ ограде и усеве у кистеневску шуму. Дошавши до два бора, стоѿћа напредъ као стража шуме, заустави се, погледа на ѿве стране, звиждне оштро но кратко, и стане слушати; тихо и продужавајуће се звижданъ одзове му се; некій изиђе изъ шуме и приближи му се.

ГЛАВА ОСАМНАЕСТА.

Кириль Петровићъ одаше горе-доле по сали, гласнѿ него обично звиждући своју песму. Цео домъ быяше у движенію; слуге трчаху тамо-амо, служавке быяху неспокойне. На двору гомилаше се на-

родъ. У соби, гди се обично Марія Кириловна облачила, предъ огледаломъ стояше една госпођа окружена служавкама, коя спремаше Марію Кириловну за венчанъ; глава нѣна сагибаше се подъ тежиномъ бриліанта; она лако дркташе, кадъ е непредосторожна рука, придеваюћи іой накитъ, убадаше, но е ѣутала, безсмыслено огледаюћи се на огледало. „Хоће ли скоро?“ зачуе се на вратима гласъ Кирила Петровића. — „Одма!“ одговори госпођа. „Марія Кириловна, устаните, погледайте се, е ли добро?“ Марія Кириловна устане но ништа не одговори. Врата се отворе. „Невеста е готова“, рекне госпођа Кирилу Петровићу: „Заповедите да дођу кола.“ — „Съ Богомъ!“ одговори Кирилъ Петровићъ, и — узевши са стола икону — „доћи къ мени, Машо“, рекне онъ тронутимъ гласомъ: „да те благословимъ“ Бѣдна девойка падне къ нѣговимъ ногама и заплаче се. „Отацъ отацъ“ проговори она обливши се сузама, и гласъ іой изумре. Кирилъ Петровићъ поита благословити ю; садъ е дигну и однесу у кола. Съ нѣомъ седне она госпођа, коя ю е спремала, са єдномъ служавкомъ. Они пођу у цркву. Тамо ій е младоженя већъ очекивао. Онъ изиђе на сусретъ невести и буде пораженъ нѣномъ бледоѣомъ и необичнимъ изгледомъ. Они заєдно уђу у ладну, празну цркву; за нѣима затворе врата. Свештеникъ изиђе изъ олтара и одма одпочне обредъ свршавати. Марія Кириловна ніе ништа ни видила ни чула; мислила е о нечемъ одъ самогъ ютра; очекивала е Дубровскогъ; ни на єданъ часакъ ніе губила надежду. Но кадъ се свештеникъ обрати къ нѣой са обичнимъ питањмъ, она се свастресе и обамре, но іошъ се затезаше, іоштъ очекиваше. Свештеникъ, не добивши одговора, изговори неповратне речи.

Обредъ се сврши. Она осети ладный полюбаць немилогъ супруга; слушаше ласкателне поздраве одъ присутствующих и све немогаше веровати, да ѿ животъ нѣтъ навеки окованъ, да Дубровскій нѣ притрчао ослободити ѿ. Князь се обрати къ нѣой ласкающимъ речима — но она ѿй нѣ разумела; они изиђу изъ цркве; на паперти гомилаху се селяци изъ Покровскогъ. Погледъ нѣтъ брзо ѿ претрчи и наново покаже се она безчувствена. Младенци седну заедно у кола и пођу у **, куда ѿ Кириль Петровићъ већъ отишао, да тамо предсретне младенце. Седећи насамомъ са младомъ женомъ князь ни мало нѣ было смућенъ нѣнимъ невеселимъ изгледомъ. Онъ нѣ хтео досађивати ѿй притворнимъ изясненяма и смешнимъ узхићеняма; речи нѣгове были су просте и нису потребовале одговора. Тако су они прошли око десетъ врстѣй; конѣи су ишли брзо преко малы брежуляка польскога пута, и кола нису се скоро ни мало люляла на своимъ енглезскимъ федерима. Наеданпутъ зачуе се вика и потера; кола се зауставе и гомила оружаны людѣй обколи ѿй. Човекъ подъ маскомъ отвори на колима врата съ оне стране, гдѣ ѿ седила княгиня и рекне ѿй: „Вы сте слободни! изиђите.“ — „Шта то значи?“ повиче князь: „ко си ты?...“ — „То ѿ Дубровскій“, одговори княгиня. Князь, не изгубивши присутствіе духа, извади изъ чпага малый путный пиштоль и опали на маскираногъ разбойника. Княгиня врисне и у страу покріе лице руками. Дубровскій ѿ было ранѣнъ у плеће; кровь га поліе. Князь одма затимъ извади и потегне другѣй пиштоль. Но већъ неимаѣаше времена пуцати; врата на колима одвале се и неколико крешки руку извуку га изъ кола и отму одъ нѣга пиштоль. Надъ нѣимъ се заблистаю ножеви. „Не дирайте га!“ повиче Дубровскій, и люти нѣгови другови одступе. „Вы сте сло-

бодни!“ продужавао е Дубровскій окренувши се къ бледой княгини. — „Не!“ одговори она; „поздно е, я самъ венчана, я самъ жена княжева ***.“ — „Шта вы говорите!“ повиче у очаяню Дубровскій: „не! вы нисте нѣгова жена, вы сте были приморани, вы нисте никако могли пристати на то...“ — „Я самъ пристала, положила самъ заклетву“, одговори она постоянно, „Князь е мой мужъ, заповедите да се онъ ослободи и оставите ме съ нѣмъ. Я нисамъ лагала, чекала самъ васъ до последнѣгъ часа.... но садъ, кажемъ вамъ, садъ е поздно. Пустите насъ.“ Но Дубровскій веѣ выше нѣ могао чути нѣгъ говоръ; боль ране и силно узбуѣнѣ душе лише га крепости. Онъ падне поредъ кола; разбойници окруже га. Могао е изреѣи юшъ неколико речій; разбойници посаде га на коня, двоица одъ нѣи придржаваху га, треѣй увати коня за узду и сви оду у страну, оставивши кола насредъ пута, люде свезане, конѣ испрегнуте изъ кола, но не оплѣнивши ништа и не проливши ни едне капи крви у име освете за крвь свога арамбаше.

ГЛАВА ДЕВЕТНАЕСТА.

Усредъ густе шуме, на узаной млаки, узвишавала се мала земляна тврдиня, састоеѣа се изъ бедема и шанчева. Иза ове тврдинѣ налазило се неколико колиба и земуница. На двору мложество людѣй, кои, по разномъ одѣлу и еднакомъ оружїю, могли су се одма познати, да су разбойници, обѣдоваху, седеѣи гологлави, око братскогъ казана. На бедему тврдинѣ, до малогъ топа сеѣаше стражаръ, подметнувши ноге подъ себе. Онъ е крпїо еданъ край свое альине, вешто игломъ владаюѣи, представляюѣи искусногъ кройча, и свакій часъ погледаше на све стране.

И премда є єдна лажица неколико пута прелазила изъ руке у руку, опетъ зато владала є тишина у овой гомили; разбойницы престану одъ обѣда; єданъ за другимъ устаяли су и молили се Богу; неки се разиђу по колебама, неки пакъ по шуми, или су легли мало спавати по рускомъ обичаю.

Стражаръ пошто сврши свой посао, сбаци са себе кожную халъину, погледа на закрпу, придене у рукавъ иглу, седне на топъ и почне изъ гласа певати стару меланхоличну песму:

Не хучи ты, мати зелена Дубраво.

У то време отворе се врата на єдној колиби, и старица єдна у белой капи, чисто обучена указе се на прагу. „Башъ добро Степане“, рекне она срдито: „господинъ спава, а ты се дерешъ; немашь ни срама ни образа.“ — „Опрости Петровна“, одговори Степанъ: „добро є, болъ бити не може, господинъ є слабъ, па почива да оздрави.“ Старица оде а Степанъ стане одати по бедему.

У колеби, изъ кое є изишла старица, иза преграде лежаше ранѣный Дубровскій на ладной постельи. Предъ њимъ на маломъ столу стаяху пиштольи, а сабля му висаше више главе. Колеба быяше застрѣта и украшена богатимъ простиркама, у углу налазаше се єданъ женскій столацъ за киѣнѣ и велико огледало. Дубровскій држаше у рукама отворену кнѣгу, но очи му быяху затворене. И старица, погледаюћи на њѣга иза преграде, нїє знала, є ли онъ заспао, или се є замислио.

Наєданпутъ Дубровскій уплашенъ скочи. У тврдинѣ учини се трепетъ и Степанъ провуче главу крозь прозоръ. „Господине Владимире Андреевићу!“ повиче онъ: „наши даю знакъ, насъ траже.“ Дубровскій скочи съ постелѣ, довати оружїє и изтрчи изъ колибе. Разбойници съ хукомъ купили су се на дворъ; при появленю Дубровскогъ настане

дубока тишина. „Есте ли сви ту?“ запыта Дубровскій. — „Сви, осимъ (ноѣны) стражара“, одговоре. — „Свакій на свое место!“ повиче Дубровскій, и разбойницы заузму свакій свое место. У исто време три стражара дотрче къ вратима. Дубровскій поѣе имъ на сусретъ. „Шта е?“ упыта онъ. — „Войници у шуми“, одговоре они: „оѣе да насъ обколе.“ Дубровскій заповеди затворити врата, и самъ оде да огледа топъ. У шуми зачуо се неколико гласова и стану се приближивати. Разбойницы очекиваху ѣутаюѣи. Наеданпутъ три — четири войника укажу се изъ шуме и одма се врате натрагъ, давши знакъ своимъ друговима пуцанѣмъ изъ пушке. „Спремайте се за бой!“ рекне Дубровскій, и међу разбойницима учини се жуборъ; но опетъ се утиша. Садъ се зачуе шумъ приближаваюѣе се войске, оружје се заблиста између дрвеѣа; до петдесетъ войника укажу се изъ шуме и съ викомъ устреме се на бедемъ. Дубровскій потпали фитиль: избацай топа испао е среѣно — едномъ е однео главу и двоицу раніо. Међу войницима учини се забуна; но офицеръ потрчи напредъ, солдати му слѣдоваху и тако утрче у шанацъ. Разбойницы опале на нѣи изъ пушака и пиштоля и почну са сикирама у рукама заштиѣавати бедемъ, на кои быяху нагрнули разярени войници, оставивши у шанцу двадесетъ ранѣны свои другова. Започне се бой рукама. Войници веѣъ быяху на бедему — разбойницы почну уступати; но Дубровскій притрчи къ офицеру, метне му пиштоль на груди и убіе га. Офицеръ падне на леѣа, неколико войника узму га на руке и поитаю однети га у шуму; а остали, лишивши се предводителя, почну уступати натрагъ. Охрабрани разбойници усползую се овимъ, сбуне іѣ, и стесне у шанацъ; обсадници почну бежати; разбойницы съ крикомъ устреме се за нѣима. Побѣда е была свр-

шена. Дубровскій, осланяюћи се на савршено раз-
стройство свои непріятеля, застави и врати свое
люде и затвори се у тврдиню, удвои страже и ни-
комъ не дозволи удалявати се, заповедивши при-
купити рапѣне.

Последнѣи догаѣан обратили су озбиљну паж-
ню правительства на дрзко разбойништво Дубров-
скога. Сазнато є было нѣгово место пребывания и
послата єдна рота войника, да га увате или жива
или мртва. Уватили су были неколико людѣй изъ
нѣгове чете и дознали одъ нѣхъ, да Дубровскій нѣ
више меѣу нѣима. После неколико дана, скупил онъ
све свое другове, каже имъ, да намерава оставити
їхъ на свагда, посаветує ихъ, да предузму другій на-
чинъ живота. „Вы сте се обогатили подъ моїомъ
управомъ, свакій одъ васъ има средство, помоѣу
кога може безопасно отићи у удалѣну какву губер-
нію и тамо провести осталу часть живота чест-
нимъ трудомъ и у свакомъ изобилію. Но вы сте сви
лупежи па сигурно не желите оставити тай вашъ
занатъ.“ После овы речій онъ ихъ оставил, узевши
са собою єднога **. Нико нѣ знао, куда є онъ оти-
шао. Спочетка сумняли су о истини овы извѣстія
— приврженость разбойника къ арамбаша была є
позната; држали су, да су се они постарали о нѣ-
говомъ избавленію; но даля слѣдства оправдала су
ихъ. Страхъ, пожары и поаре престале су; путови
су постали слободни. По другимъ извѣштайма до-
знало се, да є Дубровскій тайно побегао изъ Русіе.

У П И С Н И Ц Ы,

БЕОГРАДЪ.

Високопреосвещенный Архієпископъ Београдскій и Митрополитъ Србскій Г. Михайлъ. 3. к.

ГГ. Василіе, Архим. Мон. Благовѣщенія. — Станко Димитріев. предсѣд. конз. Епарх. Беогр. — Обрадъ Михайловићъ парохъ беогр. — Милошъ Сушићъ пар. беогр. — Ђорђе Ђорђевић. членъ конз. беогр. — Симеонъ Петровићъ членъ конз. беогр. — Спиридонъ Нешићъ пар. беогр. — Милошъ Симонов. капел. беогр. за супругу свою Драгину. — Вићентије, игум. мон. Враћевшн. — Сава, игум. мон. Горняка. — Кирилъ игум. мон. Манасіе. — Алексіе намѣст. мон. Горняка. — Хрисантъ намѣст. мон. Раиновца. — Арсеніе Ристићъ директоръ полу-гимназ. беогр. — Л. Шпанићъ проф. полу-гим. беогр. — Матія С. Карамарков. проф. полугим. београ. — Арсеніе Станоевићъ капетанъ I кл. и управит. барут. страгар. — Михайлъ Трифунов. капет. II. кл. при барут. страгар. — Пайсіе Ёромон. Мон. Благовѣшт. — Теофил Сандић парокъ моштаничкій за сина Павла, уч. I р. Гимн. Беогр. — — Живонинъ Пашићъ парохъ Кораћичкій. — Алекса Илійъ пар. остружн. — Данилъ ером. слушат. Богословія. — Алекса Іовановићъ правникъ. — Риста Миленковићъ тргов. — Димитріе Влаићъ наредникъ при барут. страгар. — Симонъ Матићъ црквенякъ Сабор. Цркве. св. 30 кн.

(скупіо Г. Новица Лазаревићъ парохъ Беогр.)

Г. Г. Савва Архиманд. Горнячкій и Профес. Богослов. — Іованъ Бабићъ II Секрет. Совѣта за себе и сынове: Борисава и Душана 3. кн. — Илія Протићъ

ѡаконъ Беогр. за супругу Драгину. — Анастасъ Типа
 тргов. за сына Илію учен. грчке шк. — Лаза Д. Ми-
 теля за кѣрь Елену ученицу. — Димитріе Стоянов.
 тргов. лонч. за сына Срету учен. Гимназ. — Трифунъ
 Ђорѣев. лепцедеръ за супр. Катарину. — гѣа Митра,
 супр. Радосава Іовановиѣа за кѣрь Милеву ученицу
 основ. шк. — Милошъ Виѣентиѣ лозничан. уч. III.
 р. Гим св. 11 кн.

(скупіо Стеф. I. Николиѣ практ. М. Фин.)

Г. Г. К. Цукиѣ министеръ Фин. — Илія Маргетиѣ
 началн. Фин. — Владимиръ Якшиѣ начал. — Крста
 Петров. Секрет. — Д. Динул. секр. — В. Розмиров.
 Правобран. — Никола Петровиѣ секр. А. Васоевиѣ
 столонач. — Евтиміе Аврамов секрет. Мин. Ин. дѣла. —
 Пав. Спасиѣ Столонач. Алекса Пачиѣ помоѣ. ѣатиба.
 — Карлъ Бетанъ секрет. — Риста Петров. Казначей. —
 Стоянъ Новаков. канцел. — Панта Савиѣ канц. —
 Коста Стефанов. канцел. — Стеванъ Ђорѣев. Архиваръ.
 — Коста Н. Х. Селаков. Архиваръ — Михаилъ Ђеле-
 шев. Протокол. — Марко Ђорѣевиѣ Архиваръ. —
 ованъ Янковиѣ III. кнѣговодителъ. — Петаръ Іова-
 нов. протокол. — Светозаръ Вучковиѣ експед. —
 Илія Протиѣ канцел. — Коста Х. Брзак. Архив. —
 Петаръ Родивоевиѣ писаръ. — Миливой Петров. по-
 моѣ. казначея. — Светозаръ Стефанов. комесаръ. — Лю-
 бомиръ Тодоров. рачуноисп. — Ђорѣе Павлов. реги-
 страт. — Михаилъ Катаниѣ офицеръ. — Антон. Але-
 ксиѣ наредникъ 2. кн. — Михаилъ Станишиѣ Зван.
 М. Ф. — Миланъ Нешиѣ зван. ФМ. — Свет. Димитр.
 Зван. Упр. Ф. — М. Пиперинъ Зван. Упр. Ф. — Ђор-
 ѣе М. Поповиѣ прак. воен. мин. — Коста Ромиѣ
 практ. — Іов. Миловановиѣ практ. ѣум. — Петаръ
 Пискаревиѣ трг. 2. кн. — Миливой Врвиѣ кроячъ. —
 Іоца Ђ. Ранковиѣ зван. М. Пр. — Іосифъ Милосавлѣ-
 виѣ зван. М. Пр. — Михаилъ Протиѣ Зван. М. Пр.
 св. 46. кн.

(Уписани у читалишту.)

Г. Г. Лазаръ Комарчиѣ уч. V. р. гим. — Коста Јованов. тргов. — Миланъ Б. Перишиѣ правн. I год. — Ђ. П. Радованов. Прав. III год. — Светозаръ Милоев. прав. I год. — С. Антиѣ прав. IV. год. — Атанасіе Весовиѣ прав. II год. — П. К. Михайлов. правникъ. — Сима Миѣиѣ прав. I год. — Петаръ П. Поповиѣ прав. II год. — Константин Ђорђевиѣ техничаръ I год. — М. Јовановиѣ прав. II год. — М. И. Радивоевиѣ прав. III год. — I. Влаховиѣ питомецъ артилѣр. шк. — Ђорђе Ж. Ђорђевиѣ прав. III. год. — Павле Ђ. Ивковиѣ прав. III год. — Коста Петровиѣ прав. IV. год. — Риста Т. Милованов. прав. I год. — Јов. С. Михайлов. прак. Мин. Грађ. св. 19. кн. (скупіо Г. Михайлѣ Ђуриѣ сврш. богословъ)

Богослови IV. год.

Г. Г. Аврамъ Првуловиѣ. — Алекса Станковиѣ неготинацъ. — Антониѣ Ђорђевиѣ. — Гаврилъ Ђромон. Дечанацъ. — Гаврилъ Любинковиѣ. — Живанъ Милосавлѣвиѣ. — Јованъ Крсмановиѣ. — Јованъ Петровиѣ. — Јованъ Талиѣ. — Јованъ Пешиѣ — Јованъ Марковиѣ. — Миѣія Живановиѣ. — Милутинъ Поповиѣ. — Милутинъ Новичевиѣ. васоевиѣ. — Михайлѣ Димитріевиѣ. — Михайлѣ Симиѣ мачванинъ. Михайлѣ Стоичевиѣ. — Никола Симовиѣ грузанинъ. — Панта Протиѣ. — Сава Поповиѣ левчанинъ. — Сава Ђромон. дечанацъ. — Ђорђе Стојановиѣ крајнацъ. —

Богослови III. II. и I. год.

Г. Г. Михайлѣ Смиљаниѣ ужичан. III. — Аксентиѣ Симиѣ руднич. II. — Галахтіонъ ѣаконъ хилендарацъ II. год. — Дамњанъ ѣаконъ хиленд. II. г. — Захарія Петковиѣ Параѣинацъ II. год. — Лазаръ Ивановиѣ II. год. — Филотей Ђатиѣ ером II. год. — Василиѣ Трифунов. I. год. — Јованъ Станоевиѣ I г. — Марко Поповиѣ I год. — Михайлѣ Исаков. I год. — Тома Поповиѣ валѣв. I год. — Станое Милошевиѣ негот. I.

год. — Ђорђе Милетић I год. — Милутинъ Янковић
 практ. Мин. Прав. за брата Конст. 2. кн. — Марко
 Петровић валѣв. II. год. богосл. — Любомиръ Молеро-
 вић учен. III. р. гим. — Тодоръ Миловановић бака-
 линъ за кѣри Драгину и Лепосаву 2. кн. св. 42. кн.
 (скупіо Јованъ Миловановић богословъ III год.)

Богословъ Четврте год.

Г. Г. Васиље Янковић валѣв. — Милованъ Про-
 тић подринацъ.

Богослови III. год.

Гг. Алекса Илійъ изъ Голубца. — Благое Стойко-
 вић ресавацъ. — Добросавъ Анѣић орешковчанинъ.
 — Добросавъ Петровић параћин. — Лука Майсторо-
 вић смедерев. — Матія Максимовић смедерев. — Ма-
 тія Поповић ужичан. — Милошъ Поповић изъ Куле.
 — Михаилъ Протић драгачевацъ. — Михаилъ Ђорђе-
 вић тетовчанинъ изъ старе Србіе. — Младенъ Попо-
 вић шопићан. — Настасъ Петровић изъ Банѣ окруж.
 алекс. — Никола Крупежевић изъ вел. Крсне. — Пе-
 таръ Петровић Херцеговацъ. — Радованъ Трифуно-
 вић ужичан. — Сима Илійъ шабчан.

Богослови II. год.

Гг. Алекса Богдановић неготин. — Алекса Попо-
 вић браничевацъ. — Аћимъ Илійъ браничевацъ. —
 Живко Ивановић браничевацъ. — Јосифъ Д. Алексић
 лешничан. — Коста Лазаревић мачван. — Любомиръ
 Поповић коларацъ. — Милисавъ С. Н. дубочацъ. —
 Павле Савић јасеничан. — Петаръ Стефановић шаб-
 чанинъ. — Сретенъ Анђелковић крагуевчанинъ.

Богослови I. год.

Гг. Алекса Ђвтић круплянинъ. — Јованъ Петров.
 беогр. — Јованъ Поповић ужич. — Лазар М. Богоевић
 ресав. — Максимъ Поповић ягодин. — Милованъ Ђокић
 беогр. — Михаилъ Милетић ужичан. — Никола Миловано-
 вић валѣв. — Риста Николаевић изъ Пећи ст. Срб. —

Светозаръ Михайловићъ обреновч. — Тодоръ Стабловићъ смедерев. — Яковъ Јовановићъ валѣвацъ.

Свега 41. кнѣ.

(Скупіо г. Еремія Ђорђевићъ валѣвацъ, богословъ
II. године.)

Гг. Михаилъ Вучетићъ учит. осн. шк. ябучке. — Живанъ Недельковићъ богословъ II. год. валѣвацъ за брата Милутина. — Лука Становићъ богосл. II. год. изъ Рготине окр. црнореч. — Савва Поповићъ браничев. богосл. II. год. — Живота I. Н. Мишковићъ богословъ II. год. за брата Тимотија. — Димитріе Катанићъ лужничан. окр. крагуев. — Милованъ Ђокићъ богословъ I. год. изъ Слатине. — Светозаръ Нешковићъ учен. V. гимназіе. — Георгіе Првановъ богосл. I. год. Лазаръ Марковићъ ученикъ II. разр. трг. шк. — Исидоръ Панићъ учен. II. разр. гимназ. беогр. Св. 11. кнѣ.

(Скупіо г. Михаилъ Ђуровићъ учен. II. разреда
полугимн. беогр.)

Правници: Гг. Атанасіе Сушићъ. — Добросавъ Стојановићъ. — Светиславъ Ђ. Пантелићъ. — Риста Марковићъ. — Светозар Р. Матићъ. — Владиславъ Аксентијевићъ — г-ђица Лела Міятовићъ.

Ученици V. разр. гимн. беогр.

Гг. Миливой Шпанићъ. — Марко Ранковићъ. — Никола Јовановићъ. — Новакъ Саввићъ. — Јосифъ Шрамъ. — Јосифъ Чупићъ.

Ученици IV. разр. гимн. беогр.

Гг. Владимиръ Љотићъ. — Димитріе Дукићъ. — Аврамъ С. Милићъ — Миѣа Поповићъ изъ Иванѣице. — Симеунъ Зурнићъ за сестру Марию. — Петаръ Здравковићъ косовацъ.

Ученици III. разр. гимн. беогр.

Гг. Никола Зарићъ. — Любомиръ Ђорђевићъ. — Стеванъ Цимићъ. — Найдень Николаевићъ. — Аврамъ Милићъ — Јованъ Ерчевићъ.

Ученици II. разр. полугимн. беогр.

Гг. Манойло Ђорђевић за брата Сретена. — Драгомиръ Брзаковић. — Ђура Шафарикъ. — Јованъ Милојевић. — Милошъ Јоксикъ. — Коста Јанковић ученикъ гимн. изъ Пожеге. — Петаръ Ивковић ученикъ гимн. — Сретенъ Илићъ богословъ. — Илія Јовановић уч. I. разр. тргов. шк. — Ђорђе Јовановић учен. I. разр. гимн. Св. 35. кнъ.

(Скупіо Владимиръ Ник. Илићъ, учен. IV. разр. гим.)

Ученици IV. раз. гим. Гг. Иванъ Герциковъ. — Дмитріе Перишићъ, — Дмитріе Недельков. — Д. О. Вучковић. — Василије Ђ. Поповић. — Миленко Обрадовић. — Радисавъ Милојевић. — Светиславъ Ковачевић III разр. гимн. — Марко Ђор. Стојанов. — Мирко Милковић. Св. 10 кнъ.

(Скупіо г. Милета Јовановић учен. IV. разреда полугимн. беогр.)

Ученици IV. разр. полугимн. Гг. Лазаръ Карамарковић. — Мирославъ Магазиновић. — Никола Берић валѣв. — Ђфремъ Грчић валѣв — Урошъ Пантић валѣв. — Милета Јованов. чачан. Св. 6 кнъ.

(Скупіо Милсавъ Тутуновић уч. III. р. полугимн.)

Ученици III. раз. полугимн.) Коста Христић. — Гавра Поповић майданацъ за друга Ђфрема. — Тома Пауновић. — Любомиръ Васић. — Ђфремъ Маринковић црнуѣан. за друга Гавру. — Неделько Милошевић. — Јованъ Константиновић. — Јованъ Воиновић. — Иванъ Ђвтић учит. винчан. — Міяило Миловановић учен. II. разреда полугимназіе. Св. 10. кнъ.

(Скупіо Матія Јовановић ученикъ I. разреда полугимн. беогр.)

Гг. Дмитріе Караџић капетанъ I. кл. — Јованъ Геѣъ воен. марв. лекаръ. — Ученици I. раз. полугимназіе: Владимиръ Миланковић. — Теофилъ Рогичъ. — Светозаръ Шурдиловић. — Стефанъ Радончић. — Стефанъ Екеръ. Св. 7 кнъ.

(Скупіо г. Максимъ Протиъ терзія.)

Гг. Іоца Штериъ за сину Тому. — Арсеніе Симиъ парохъ конатичкій. — Живоинъ Козеляцъ прот. аахиваръ и регистр. мин. унутр. дела. — Велимиръ Протиъ терзія. — Трифунъ Ђорђевиъ лебцед. — Миланъ Каснаръ дуванція. — Ђфремъ Поповиъ учит. школе ораш. — І. Веніаминъ слухат. богосл. сретенацъ. — Максимъ, ѡаконъ мон. Студенице, слух. богословіе. — Атанасіе Цветковиъ шнайдеръ. — Димитріе Костиъ питом. мон. Студенице, слух. богосл. — Паунъ Бошковиъ за кѣрь Косару. — Мияло Марковиъ калфа лебцед. — Данило Даниловиъ калфа терз. — Коста Николиъ помоѡ. трг. — Димитріе Груиъ за сестриѡа Светозара. — Димитріе Каракашевиъ калфа тргов. — Андрея Андреевиъ. — Цветко Карабиберовиъ. — Миланъ Велимировиъ. — Алекса Мирковиъ к. тргов. — Сретенъ Голубовиъ изъ Мушиѡа. Св. 22. кнѡ.

(Скупіо г. Михайлъ Димитріевиъ, ѡаконъ и учитель основне школе тераз.)

Г-ѡица Евица Векецка, учителька више жен. школ. — г. Аксентіе Стефановиъ крчмаръ. — Драгутинъ Петровиъ учен. IV. раз. основ. шк, — (Ученици II. раз. основ. шк. тераз.) Светиславъ Динуловиъ за сестру Емилию. — Милошъ Х. Поповиъ. — Тодоръ Михайловиъ. — Младенъ Радиъ. — Іованъ Ђорђевиъ старіи. — Іованъ Ђорђевиъ млаѡій. — Андрея Живадиновиъ. — Димитріе Іовановиъ. — Милутинъ Иліиъ. — Коста Радивоевиъ. — Петаръ Живковиъ. — Ђорђе Пауновиъ. — Ђорђе Михайловиъ. — Димитріе Стойковиъ. — Живко Иліиъ. — Стеванъ Лукиъ. — Сретенъ Ђорђевиъ. Св. 20 кнѡ.

(Скупіо г. Ђира Михайловиъ шнайдеръ.)

Гг. Ђира Михайловиъ шнайдеръ. — Живко Младеновиъ майсторъ. — Ђуро Ђуриъ любитель књижевности. — Младенъ Винцанъ. — Петаръ Цветковиъ майсторъ за креѡ Милеву. — Милошъ Николиъ. Св. 6 кнѡ.

АЛЕКСИНАЦЪ.

(Скупіо г. Илія Петровићъ ђаконъ и учитель
алексиначкій.)

Гг. Марко Миловановићъ намѣст. бугар-моравскій.
— Петаръ Милойковићъ парохъ алексинач. — Стоянъ
Марковићъ пар. алекс. — Аксентіе Марковићъ председ.
суда за сина Павла и Ђорђа. — Васа Поповићъ членъ
суда I. кл. — Миладинъ Мартиновићъ парохъ житковач-
хій. — Милошъ Трпезићъ П. писаръ суда. — Влади-
миръ Милойковићъ писаръ суда. — М. Гавриловићъ пи-
саръ суда II. кл. — Димитріе М. Перуничићъ П. С. О. А.
чачанинъ. — Јосифъ Димитріевићъ учит. IV. разряда —
Урошъ Кезићъ учит. II. разряда. — Атанасіе Милетићъ
учит. I. раз. — Јованъ Протићъ учитель ђићевачкій. —
Стоялко Димитріевићъ писаръ началнич. за жену Убав-
ку. — Божинъ Поповићъ прак. началнич. — Јованъ
Милойковићъ прак. началнич. — Михаил М. Јовановићъ
прак. началнич. — Александеръ Ђ. Миловановићъ прак.
началнич. за браћу Ђорђа и Владислава. — Коста Илійъ
пожаревлянинъ. — Миленко Милойковићъ прак. суда
— Милосавъ Ђвтићъ прак. началнич. — Міялко Дими-
тріевићъ терзія. — Илія Петровићъ практик. Суда.

Свега 24. књи́ге.

В. ГРАДИШТЕ, ОКР. ПОЖАР.

(Скупіо г. Никола Мусулинъ учитель.)

Гг. Живко Илићъ парохъ вел. Градиш. — Гедеонъ
настоятель монаст. Тумана. — г-ђа Драга Милошевићъ
воспитатателка. — Стеванъ Радивоевићъ учитель I.
раз. — Ђвремъ Петковићъ трговацъ. — Велько Стоими-
ровићъ тргов. — Стоядинъ Ранчићъ тргов. — Лазаръ
Ранћъ агентъ тргов. — Живко Станковићъ шећерџія. —
Кузманъ М. Грбићъ дуваниція. Св. 10 кнъ.

(Скупіо г. Стеванъ С. Поповићъ шнайдеръ.)

Гг. Јованъ Добричићъ ковачъ за сина Стевана. —
Сима Х. Вельковићъ дуваниція. — Никола Петровићъ ду-
ванџія. — за сина Косту. — Спасоѡ Ђорђевићъ дуван-

ція. — Алекса Симоновићъ тргов. — Никола Р. Петровићъ бакалинъ. — Ивко Витомировићъ терзія. — Внѣнтіе Райковићъ ковачъ. — Риста Б. Тошићъ калфа шеѣрціјскій. — Живанъ Радовановићъ дуванція.

Свега 10 књига.

КРАГУЄВАЦЪ.

(Скупіо г. Ђвтиміе Бачанинъ слухат. VI. разреда гимназіе крагуєвачке.)

(Ученици VI раз. гимн. краг.) Гг. Василіе Іовановићъ. — Любомиръ Мутавцићъ. — Любомиръ Матейићъ. — Лука Станоевићъ. — Петаръ Перуничкићъ. — Светозаръ Милосавлѣвићъ. — Христифоръ Стефановићъ слушатель литературе. — Ђвтиміе Бачанинъ. — (Ученици V. раз.) Алекса Біорчевићъ. — Василіе Радовановићъ за снау Милицу. — Димитріе Димитріевићъ за брата. — Михаило Анѣлковичъ за брата Косту. — Милутинъ Савићъ. — Ђвремъ Новаковићъ слухат. штила. — (Ученици IV. раз.) Димитріе Милосавлѣвићъ. — Живоинъ Прокићъ за М. — Іованъ Протићъ. — Іованъ Іовановићъ. — Коста Н. Станоевићъ за брата Василя. — Лазаръ Симићъ пустоселацъ. — Милошъ М. Стефановићъ. — Михаило Ђорђевићъ. — Михаило Марковићъ. — Никифоръ Димитріевићъ. — Стефанъ Стефановићъ. — Стефанъ Груіовићъ. (Учен. III. раз.) Миланъ Ђорђевићъ. — Светозаръ Протићъ. — (Калфе бакалске) Спасое Николићъ. — Коста Сташићъ. Св. 30 књ.

КРУШЕВАЦЪ.

Гг. Крста Новаковићъ парохъ крушевачкій.

ЛОЗНИЦА.

(Скупіо г. Миланъ Насићъ учит. лознич.)

Гг. Игњать Васићъ протоеей лознич. — Ивко Поповићъ парохъ клубачкій. — Димитріе Трифуновићъ свешт. ковилячкій. — Стеванъ Остоићъ I. писаръ суда. — Ђорђе Радовановићъ II. писаръ Суда. Св. 5 књ.

НЕГОТИНА.

(Скупіо г. Дмитріє Милойковић протоерей него-
тински и членъ вел. дух. суда.)

Гг. Дмитріє Милойковић протоер. за сина Алек-
сандра. — Аранђелъ Николаєвић парохъ неготински и
поч. чл. конзист. неготин. за сина Николу. — Ђорђе
Богдановић парохъ Роглѣвскій за сина. — Петаръ Іо-
вановић парохъ кобишничкій и поч. чл. конзист. него-
тинске. — Стоянъ Іовановић парохъ брусничкій. —
Илія Станойловић парохъ речанскій. — Милосавъ Вель-
ковић парохъ Дольно-Милановач. — Станой Станоевић
пар. горняйскій. — Станой Аѣимовић парохъ црнай-
скій. — Милошъ Радоевић пар. поповичкій. — Іованъ
Поповић пар. уровичкій. — Яковъ Поповић парохъ
метришкій. Никола Поповић намѣст. кладовскій за уну-
ка Николу. — Василіе, намест. мон. Манастирице. —
Димитріє Дунђеровић парохъ текійскій за сина Лазу. —
Илія Поповић парохъ кладушничкій за унука Дмитрія.
— Петаръ Томић парохъ врбичкій, за сина Николу. —
Станое Іовановић парохъ врбичкій за сина Петра —
Петаръ Іовановић пар. корбовскій. — Ђорђе Анаста-
сієвић парохъ велеснич. за сина Теофана. — Ивко Ми-
лошевић парохъ Грабовичкій за синовца Петра. — Са-
ва Николић кафеція изъ Кладова за сина Косту. — Пе-
ра Радовић изъ Кладова за сина Іову. — Никола Ата-
нацковић за сина Неделька и Косту 2 кнѣ. — Никола
Цветковић за сина Николу и Найдана 2 кнѣ. — Сима
Поповић за сина Митра. Іованъ Михайловић за си-
на Митра. — Божидаръ Дмитрієвић практикантъ среза
ключк. са сина Іована. — Ђорђе Миленковић практик.
среза ключкогъ. — Дмитріє Михайловић за кѣрь
Кату. — Тодоръ Янковић за брата Алексу. — Ганча
Анђелковић за сина Анђела. — Илія Мићић за
сестру Јну. — Лаза Вулчевић за себе — Найданъ
Ђенић за сына Илію. — Алекса Армашевић за
брата Миханла. — Костаъ Николаєвић за сина Па-

наіота. — Анђелъ Николаевићъ за сина Димитрія. — Маринко Ђорђевићъ за кћеръ Іовану. Риста Ромићъ за сина Панаіота. — Іованъ Максимовићъ за кћеръ Елисавету. — Живко Станковићъ за сина Димитрія. — Ђока Суботићъ за сина Гицу. Св. 45. кнъ.

(Скупіо А. П. Адамовићъ практик. конзист. епархіе неготинске.)

Гг. Манойло Стоядиновићъ чл. конзист. неготинск. — Лазаръ Првуловићъ секрет. конзист. неготинске. — Алекса Адамовићъ практикантъ конзист. неготинске. — Васа Божићъ. — Іованъ Игњатовићъ. — Атанасіе Л. Баряктаровићъ. — Алекса Ђорђевићъ. Сава Милићевићъ. — Сава Т. Спасићъ. — Михаилъ Стефановићъ. — Михаилъ Атанасіевићъ. — Димитріе Іовановићъ.

Св. 12. кнъ.

П А Р А Ћ И Н Ъ.

Гг. Іосифъ Петровићъ намѣст. параћин. за себе и питомца Саву, учен. IV. раз. осн. шк. параћ. 2 кнъ. — Вучета Поповићъ, парохъ параћинскій. Св. 3 кнъ.

ПОЖАРЕВАЦЪ.

(Скупіо г. Стеф. Максимовићъ практ. суда.)

Гг. Димитріе Ар. Милосавлѣвићъ членъ суда, за сина Аранђела. — Ђока Цветковићъ I. писаръ суда. — Обрадъ Караводићъ архиваръ, за сина Михаила. — Міяло Николићъ адвокатъ. — Живко Аранђеловићъ практ. за сестру Живку. — Іованъ Арамбашићъ практ. — Милованъ Николићъ практ. — Живко Димитріевићъ практ. Димитріе Іовановићъ практ. — Сима Павловићъ практ. началн. — Никола Марјановићъ практ. началн. Миланъ Душманићъ практ. началн. Св. 12 кнъ.

(Скупіо г. Васиље Николићъ трговацъ.)

Гг. Хаци Аксентіе Д. Николићъ тргов. — Станое Іовановићъ тргов. — Ђфремъ Д. Николићъ тргов. — Милошъ А. Новаковићъ тргов. — Станко Илійћъ дуваниція. — Никола Николаевићъ дуваниція. — Андрија Столићъ колар-майсторъ. — Міяло Тодоровићъ касапинъ.

— Стефанъ Байкиѣ калфа терз. — Крета Митровиѣ
меянция. Св. 10. кнѣ.

РАЧА (окр. краг.)

(Скупіо г. Радойко Поповиѣ учит. рачан.)

Гг. Милан Вукашиновиѣ пар. рачан. за сина Анту.
— Х. Павле Іовановиѣ пар. рачан. — Ученици школе
рачанске: Божидаръ Маршиѣ. — Живоинъ Стояновиѣ.
— Тома Стояновиѣ. — Никола Здравковиѣ. — Лю-
бисавъ Милосавлѣвиѣ. — Живоинъ Стояновиѣ. — Ва-
са Дмитровиѣ калфа тишлерс. — Гаврилъ Ђорђевиѣ
калфа трговач. — Яковъ Ђириѣ калфа абаѣйскій.

Св. 11. кнѣ.

СВИЛАЙНАЦЪ (окр. љупр.)

Гг. Павле Крстиѣ ѣаконъ и учитель свилайначкій.

Св. 1. кнѣ.

СМЕДЕРЕВО.

(Скупіо г. Петаръ Стефановиѣ писаръ суда смедер.)

Гг. Іосифъ Марковиѣ парохъ. — Марко Ериѣ ка-
пеланъ. — Несторъ Ристиѣ ѣаконъ. — Милиѣ Пе-
тровиѣ судія суда смедер. — Димитріе Перишиѣ ра-
чуновод. — Савва Илиѣ писаръ II. кл. — Радомиръ
Сарановацъ писаръ III. кл. — Александеръ Груиѣ пи-
саръ III. кл. — Димитріе Ђорђевиѣ практ. — Милошъ
Томиѣ практ. — Живота Милошевиѣ практ. — Ели-
сіе Томашевиѣ практ. — Миланъ Михайловиѣ практ.
— Ђорђе Карапавловиѣ практ. — Іованъ Диалберъ апо-
текаръ. — Никола Атанацковиѣ адвокатъ. — Стоянъ
Ковачевиѣ писаръ начальничества. — Коста Николиѣ
практик. началн. — Михаиѣ Милошевиѣ практ. нач.
— Любомиръ Марковиѣ практ. начал. — Лазаръ Р.
Пейчиновиѣ практ. началн.

Св. 21 кнѣ.

(Скупіо г. Несторъ Ристиѣ ѣаконъ смеддер.)

Г. Г. Марко Ериѣ звештеникъ. — Младенъ Вида-
ковиѣ свештеникъ. — Марія Атанацковиѣ воспита-
телька за сына Светислава. — Никола Живковиѣ Тер-
зія. — Стеванъ К. Вельковиѣ Бакалинъ. — Іованъ Я.

Рашићъ и Михаилъ М. Ђорићъ за своју библиотеку. —
Димитріе Бранковићъ практ. ђумрука, за сына Свето-
зара. — Димитріе Вельковићъ учен. основ. школе
Смедер. св. 8. кн.

ШАБАЦЪ.

(Скупіо г. Іованъ Селаковићъ ђаконъ и учитель Шабачкій)

Г. Г. Иванъ Поповићъ членъ конз. Шаб. за сына
Светозара. — Стеванъ Лазићъ учитель. — Лазаръ Стан-
ковићъ учитель — Милошъ Гавриловићъ парохъ Дренов-
ачкій. — Миланъ Ђирићъ парохъ Синошевачкій — Нико-
ла Трпковићъ Архиваръ Суда Шабач. — гђа. Катарина
Орелъ учителька. — гђа Ирина Кристифоровићъ учи-
телька. — гђица Перса Пинтеровићъ учителька — Андрија
Влайковићъ за сына Драгутина. — Михаилъ Богатин-
чевивићъ трговацъ. — Миланъ Саввићъ членъ Суда за
сына Муханла. — Милосавъ Павловићъ за сынове Дамњана
и Светозара 2. кн. — Милошъ Струнцилићъ трговацъ.
— Іованъ Кокановићъ за сына Лазара. — Никола Ђвтићъ
за сына Лазара. — Павле Струнцилићъ. — Антоніе
Струнцилићъ за сына Муханла. — Милошъ Рекалићъ
тргов. — Теодоръ Недићъ тргов. — св. 21. кн.

(скупіо г. Любомиръ Петаковићъ учен. II раз. полугим.
Шабачке.)

(Ученици IV раз. полугим.) Рафанлъ Рафанловићъ.
— Миланъ Њиковићъ. — Любомиръ Стояновићъ. — Лю-
бомиръ Ацићъ. — (III. раз.) Пантелія Войновићъ. —
Петаръ Ковачевићъ. — Томо Васићъ. — (II раз.) Ма-
рко Бирчанинъ. — Милошъ Крстићъ. — (I. раз.) Ђф-
ремъ Солдатовићъ. св. 10. кн.

ЋУПРІЯ.

(Скупіо г. Благое Стоильковићъ парохъ Ћупр.)

Г. Г. Емилијанъ Еромонахъ Мон. Манасіе. — Че-
домилъ А. Поповићъ помоћн. при правит. Ергели. —
Адамъ Прилѣва капетанъ понтонѣрске роте. — Миѣа
Вукомановићъ управит. апсан. завед. — Іованъ Живко-
вићъ подпоруч. народнѣ войске окр. Ћупр. — Аврамъ

Ивиѣ подпоруч. понтонѣрске роте. — Стоянѣ Симиѣ членѣ Суда окр. ѣупр. — Ђорђе Петровиѣ писарѣ Суда ѣупр. — Петарѣ Воиновиѣ учитель ѣупр. — Симеонѣ Стойковиѣ практ. Суда окр. ѣупр. — Мияило Станиѣ практ. Суда ѣупр. — Антоніе Лазиѣ практ. начальническа окр. ѣупр. — Миланѣ Илиѣ практ. Началническа ѣупр. за сына Павла. — Вучко Деспотовиѣ адвокатъ.

св. 14. кн.

ЯГОДИНА.

(Скупіо г. Павле Милетиѣ ѣаконѣ и учитель ягодинскіѣ)

Г. Г. Атанасіе Поповиѣ свешт. ягод. — Светозарѣ Саввиѣ учитель IV раз. шк. Ягод. — Павле Ђвриѣ учитель III раз. шк. Ягод. — Миятѣ Радосавлѣвиѣ учитель II раз. шк. ягод. — Миланѣ Недельковиѣ учит. I раз. II од шк. Ягод. — Атанасіе Марковиѣ терзія. — Велько Рашиѣ трговацѣ за сынове Петра и Павла 2. кн. — Павле Милетиѣ ѣаконѣ и учитель Ягод. са сына Александра.

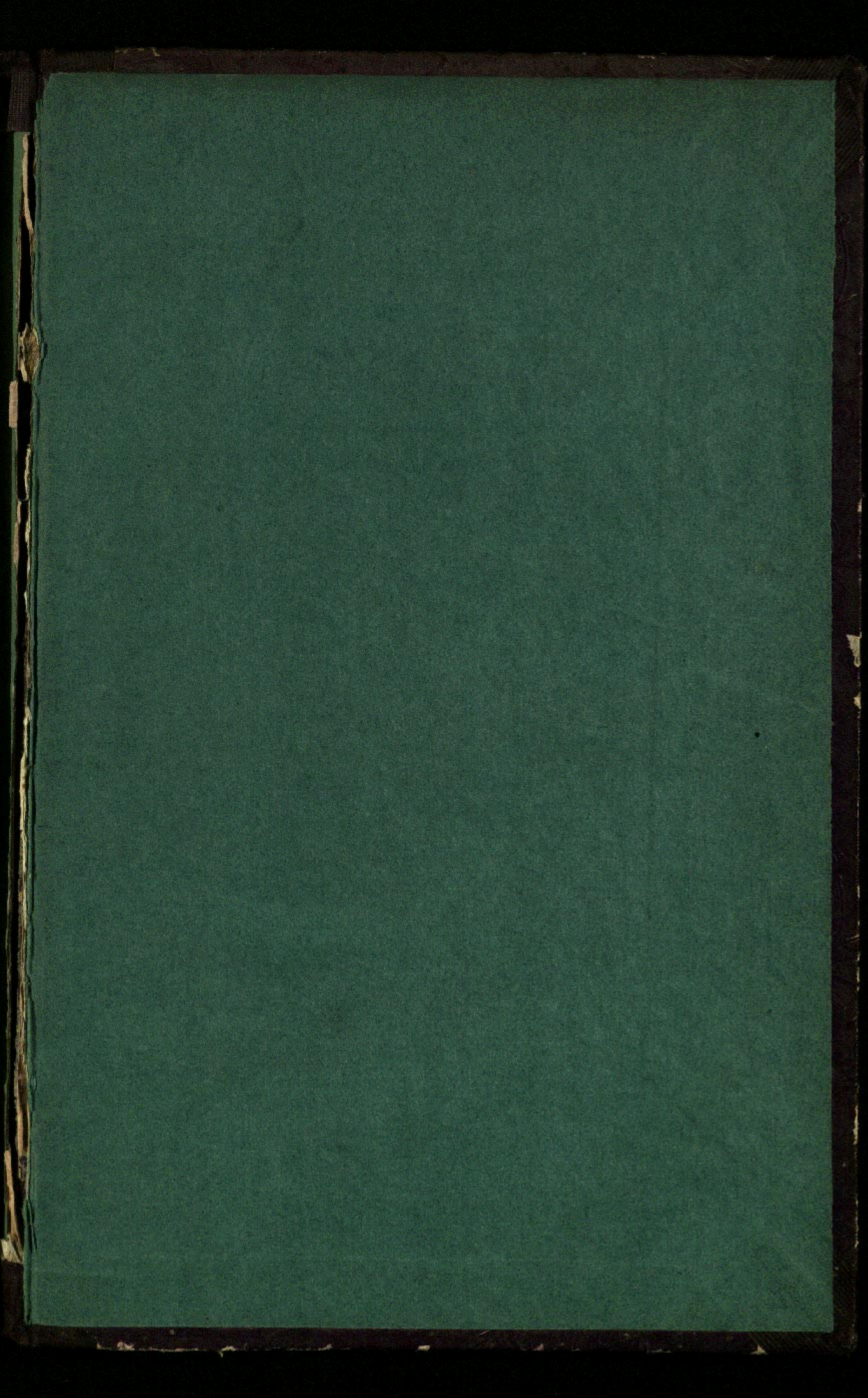
св. 9. кн.

БЕОГРАДЪ.

(Доцніе уписани.)

Г. Г. Васиље Лазиѣ I Секрет. Конз. Ёпарх. Беогр. — Атанасіе Георгіевиѣ II Секрет. Конз. Беогр. — Исаѣ Георгіевиѣ пар. беогр. Михаилѣ Пантелійѣ пар. Бельни. — Петарѣ Батавельиѣ богословѣ. св. 5. кн.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

P₁₃ Срп II 922.1